

Crna Gora

Regulatorna agencija za energetiku i
regulisane komunalne djelatnosti

**Godišnji izvještaj o poređenju indikatora
poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih
djelatnosti za 2024. godinu**

Podgorica, oktobar 2025. godine

SADRŽAJ

UVOD	11
I. INDIKATORI POSLOVANJA VRŠILACA	13
1. JAVNO VODOSNABDIJEVANJE	15
INDIKATOR 1.1 Kontinuitet isporuke vode	15
INDIKATOR 1.2 Stepen usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima	18
INDIKATOR 1.3 Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja putem priključaka	20
INDIKATOR 1.4 Stepen neprihodovane vode	22
INDIKATOR 1.5 Stepen pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima (vodomjerima)	30
INDIKATOR 1.6 Broj kvarova po kilometru vodovodne mreže	32
2. PRIHVATANJE I ODVOĐENJE KOMUNALNIH OTPADNIH VODA	36
INDIKATOR 2.1 Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda putem priključaka na javni kanalizacioni sistem	36
INDIKATOR 2.2 Stepen komunalne otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja	39
INDIKATOR 2.3 Stepen pregledane kanalizacione mreže	41
INDIKATOR 2.4 Broj začepjenja po km kanalizacione mreže	44
3. PREČIŠĆAVANJE KOMUNALNIH OTPADNIH VODA	47
INDIKATOR 3.1 Stepen usaglašenosti kvaliteta prečišćene komunalne otpadne vode iz postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda	47
INDIKATOR 3.2 Stepen sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda	49
INDIKATOR 3.3 Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom prečišćavanja komunalnih otpadnih voda	52
4. SVE REGULISANE KOMUNALNE DJELATNOSTI	54
INDIKATOR 4.1 Stopa naplate	54
INDIKATOR 4.2 Ukupan broj zaposlenih na 1.000 korisnika	57
INDIKATOR 4.3 Stepen pokrivenosti operativnih rashoda (bez amortizacije) operativnim prihodima	62
INDIKATOR 4.4 Broj prigovora na 1.000 korisnika	65
II. INDEKSI UČINAKA VRŠILACA	68
❑ INDEKS 1 Individualni indeks vršilaca, lokalni i nacionalni indeks za javno vodosnabdijevanje	68

❑ INDEKS 2 Individualni indeks vršilaca, lokalni i nacionalni indeks za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda	70
❑ INDEKS 3 Individualni indeks vršilaca, lokalni i nacionalni indeks za prečišćavanje otpadnih voda	71
❑ INDEKS 4 Individualni indeks vršilaca, lokalni i nacionalni indeks za sve usluge.....	72
❑ INDEKS 5 Ukupni individualni, lokalni i nacionalni indeks	73
ZAKLJUČCI I PREPORUKE	75
PRILOG	80

Popis tabela

Tabela I. 1 Pregled ključnih indikatora.....	13
Tabela I. 2 Pregled izračunatih ključnih indikatora po vršiocima za 2024. godinu.....	14
Tabela I.1.1.1 Kontinuitet isporuke vode po vršiocu za period 2021-2024. godina [%].....	16
Tabela I.1.2.1 Stepenn usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima po vršiocu za period 2021-2024. godina [%].....	18
Tabela I.1.3.1 Stepenn pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja putem priključaka po vršiocu za period 2021-2024. godina [%].....	21
Tabela I.1.4.1 Stepenn neprihodovane vode po vršiocu za period 2021-2024. godina [%].....	23
Tabela I.1.4.2 Neprihodovana voda po korisniku mjesečno po vršiocu za period 2021-2024. godina	27
Tabela I.1.4.3 Neprihodovana voda po km mreže na dan po vršiocu za period 2021-2024. godina	29
Tabela I.1.5.1 Stepenn pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima (vodomjerima) po vršiocu za period 2021-2024. godina [%].....	30
Tabela I.1.6.1 Broj kvarova po kilometru vodovodne mreže po vršiocu za period 2021-2024. godina [# / km].....	33
Tabela I.2.1.1 Stepenn pokrivenosti stanovništva uslugom putem priključaka na javni kanalizacioni sistem po vršiocu za period 2021-2024. godina [%].....	37
Tabela I.2.2.1 Stepenn komunalne otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja po vršiocu za period 2021-2024. godina [%].....	39
Tabela I.2.3.1 Stepenn pregledane kanalizacione mreže po vršiocu za period 2021-2024. godina [%].....	42
Tabela I.2.4.1 Broj začepljenja po kilometru kanalizacione mreže po vršiocu za period 2021-2024. godina [# / km].....	45
Tabela I.3.1.1 Stepenn usaglašenosti kvaliteta efluenta po vršiocu za period 2021-2024. godina [%].....	48
Tabela I.3.2.1 Stepenn sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda po vršiocu za period 2021-2024. godina [%].....	50
Tabela I.3.3.1 Stepenn pokrivenosti stanovništva uslugom prečišćavanja komunalnih otpadnih voda po vršiocu za period 2021-2024. godina [%].....	52
Tabela I.4.1.1 Stopa naplate po vršiocu za period 2021-2024. godina [%].....	54
Tabela I.4.2.1 Ukupan broj zaposlenih na 1.000 korisnika po vršiocu za period 2021-2024. godina [# / 1.000 korisnika].....	59
Tabela I.4.3.1 Stepenn pokrivenosti operativnih rashoda (bez amortizacije).....	62
Tabela I.4.4.1 Broj prigovora na 1.000 korisnika po vršiocu za period 2021-2024. godina [# / 1.000 korisnika].....	65

Popis grafika

Grafik I.1.1.1 Poređenje vrijednosti kontinuiteta isporuke vode po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [%].....	17
Grafik I.1.2.1 Poređenje vrijednosti stepena usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [%].....	19
Grafik I.1.3.1 Poređenje vrijednosti stepena pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja putem priključaka po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [%].....	22
Grafik I.1.4.1 Poređenje vrijednosti Stepena neprihodovane vode za vršioce koji mjere zahvaćene i isporučene količine vode za 2024. i 2023. godinu [%].....	25
Grafik I.1.4.2 Poređenje vrijednosti stepena neprihodovane vode po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [%].....	26
Grafik I.1.4.3 Poređenje vrijednosti neprihodovane vode po korisniku mjesečno za vršioce koji mjere zahvaćene i veći dio količine fakturisane vode za 2024. i 2023. godinu [m^3 / korisnik / mjesec].....	28
Grafik I.1.4.4 Stepenn poznavanja vodovodne mreže u 2024. godini [%].....	28
Grafik I.1.5.1 Poređenje vrijednosti Stepena pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima (vodomjerima) po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [%].....	32
Grafik I.1.6.1 Poređenje vrijednosti Broja kvarova po kilometru vodovodne mreže po vršiocu sa vrijednostima 2024. i 2023. godini [# / km].....	35
Grafik I.2.1.1 Poređenje vrijednosti Stepena pokrivenosti stanovništva uslugom vodosnabdijevanja putem priključaka i Stepena pokrivenosti stanovništva putem priključaka na javni kanalizacioni sistem po vršiocu u 2024. godini [%].....	36
Grafik I.2.1.2 Poređenje vrijednosti Stepena pokrivenosti stanovništva uslugom putem priključaka na javni kanalizacioni sistem po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%].....	38
Grafik I.2.2.1 Poređenje vrijednosti Stepena komunalne otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%].....	41
Grafik I.2.3.1 Stepenn kanalizacione mreže koja je unesena u GIS po vršiocu u 2024. godini [%]....	43
Grafik I.2.3.2 Poređenje vrijednosti stepena pregledane kanalizacione mreže po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [%].....	44
Grafik I.2.4.1 Poređenje vrijednosti broja začepljenja po kilometru kanalizacione mreže po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [# / km].....	46
Grafik I.3.1.1 Poređenje vrijednosti Stepena usaglašenosti kvaliteta efluenta po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%].....	49
Grafik I.3.2.1 Poređenje vrijednosti Stepena sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%].....	51
Grafik I.3.2.2 Poređenje vrijednosti Stepena komunalne otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja i Stepena sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda u 2024. godini [%].....	51
Grafik I.3.3.1 Poređenje vrijednosti stepena pokrivenosti stanovništva uslugom prečišćavanja komunalnih otpadnih voda po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%].....	53

Grafik I.4.1.1 Poređenje stope naplate po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu	57
Grafik I.4.2.1 Poređenje indikatora broj zaposlenih na 1.000 korisnika i indikatora broj zaposlenih sa brojem angažovanih na drugi način na 1.000 korisnika po vršiocu u 2024. godini	61
Grafik I.4.2.2 Poređenje vrijednosti ukupnog broja zaposlenih na 1.000 korisnika po vršiocu za 2024. i 2023. godinu.....	61
Grafik I.4.3.1 Stepen pokrivenosti operativnih rashoda operativnim prihodima (bez amortizacije) za 2024. i 2023. godinu [%].....	63
Grafik I.4.3.2 Struktura troškova u ukupnim troškovima poslovanja vršilaca u 2024. godini.....	64
Grafik I.4.4.1 Struktura korisničkih prigovora u 2024. godini.....	66
Grafik I.4.4.2 Broj prigovora na 1.000 korisnika po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [# / 1.000 korisnika]	67
Grafik II.1 Poređenje vrijednosti individualnog indeksa vršilaca i lokalnog indeksa za javno vodosnabdijevanje sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%].....	69
Grafik II.2 Poređenje vrijednosti individualnog indeksa vršilaca i lokalnog indeksa za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%].....	70
Grafik II.3 Poređenje vrijednosti individualnog indeksa vršilaca i lokalnog indeksa za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%].....	71
Grafik II.4 Poređenje vrijednosti individualnog indeksa vršilaca i lokalnog indeksa za sve usluge sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%].....	72
Grafik II.5 Poređenje vrijednosti ukupnog individualnog indeksa vršilaca i lokalnog indeksa sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%].....	73

Popis slika

Slika I.1.1.1 Broj korisničkih sati prekida	16
Slika I.3.1.1 JLS sa postrojenjima za prečišćavanje otpadnih voda	47
Slika I.4.1.1 Stopa naplate po vršiocu u 2024. godini [%].....	56
Slika I.4.2.1 Broj zaposlenih na 1.000 korisnika u 2024. godini	58

Spisak vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti

DOO „Vodovod i kanalizacija“ Andrijevića	ViK Andrijevića
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar	ViK Bar
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Berane	ViK Berane
DOO „Vodovod Bistrica“ Bijelo Polje	ViK Bijelo Polje
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Budva	ViK Budva
DOO „Vodovod i kanalizacija - Cetinje“ Cetinje	ViK Cetinje
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Danilovgrad	ViK Danilovgrad
DOO „Komunalne djelatnosti“ Gusinje	KD Gusinje
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi	ViK Herceg Novi
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Kolašin	ViK Kolašin
DOO „Vodovod i kanalizacija Kotor“ Kotor	ViK Kotor
DOO „Komunalne usluge Gradac“ Mojkovac	KD Mojkovac
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Nikšić	ViK Nikšić
DOO „Komunalna djelatnost“ Petnjica	KD Petnjica
DOO „Komunalne djelatnosti“ Plav	KD Plav
DOO „Komunalno Plužine“ Plužine	KD Plužine
DOO „Vodovod“ Pljevlja	ViK Pljevlja
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Podgorica	ViK Podgorica
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Rožaje	ViK Rožaje
DOO „Komunalne djelatnosti“ Šavnik	KD Šavnik
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Tivat	ViK Tivat
DOO „Vodovod i kanalizacija Tuzi“ Tuzi	ViK Tuzi
DOO „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj	ViK Ulcinj
DOO „Komunalno i vodovod“ Žabljak	KD Žabljak
DOO „Otpadne vode“ Budva	Otpadne vode Budva
DOO „PPOV Kotor-Tivat“ Tivat	PPOV Kotor-Tivat

UVOD

Radi sprovođenja jedne od nadležnosti koja joj je povjerena Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG”, br. 55/16, 66/19 i 140/22) (u daljem tekstu: Zakon), Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (u daljem tekstu: Agencija) vrši godišnje međusobno poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti (u daljem tekstu: vršilac).

Poređenje poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca (benčmarking) Agencija sprovodi na osnovu Pravila o poređenju poslovanja i pokazatelja učinaka vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti („Službeni list CG”, br. 69/18 i 143/21) (u daljem tekstu: Pravila).

Članom 9 stav 1 Pravila propisano je da Agencija sačinjava godišnji izvještaj o poređenju indikatora poslovanja vršilaca do 31. oktobra tekuće godine za prethodnu godinu, stavom 2 da godišnji izvještaj naročito sadrži podatke o poređenju ključnih indikatora poslovanja vršilaca i na osnovu njih izračunatih indeksa poslovanja vršilaca, lokalnih indeksa i nacionalnog indeksa, dok je stavom 3 propisano da Agencija godišnji izvještaj objavljuje na svojoj internet stranici.

Benčmarking ima važnu funkciju u sprovođenju regulatornih aktivnosti jer omogućava uspostavljanje mehanizma za kontinuirano prikupljanje podataka o poslovanju vršilaca i praćenje njihovog poslovanja. U tom procesu, regulatorno tijelo, kao institucija koja djeluje na nacionalnom nivou bi trebalo da ima uvid u poslovanje vršilaca i stanje u sektoru, kao i realizaciju ciljeva definisanih zakonskim okvirom. Osim toga, pouzdan benčmarking bi trebalo da obezbijedi relevantne informacije i drugim zainteresovanim stranama – jedinicama lokalne samouprave (u daljem tekstu: JLS), organima državne uprave, akademskoj zajednici, finansijskim institucijama, korisnicima i drugim akterima u sektoru.

Podaci i informacije koje proizilaze iz benčmarkinga trebalo bi da posluže vršiocima kao osnova za analizu sopstvenog poslovanja i poređenje sa drugim vršiocima u Crnoj Gori, čime bi se stvorili uslovi za usmjeravanje aktivnosti ka postizanju „najboljih praksi”.

Primjenom benčmarkinga, kroz sistematsko poređenje performansi u sektoru, moguće je u uslovima monopolskog okruženja simulirati elemente tržišne konkurencije, koja ne postoji u djelatnostima javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama. Takvo poređenje djeluje stimulativno na poslovanje vršilaca, jer podstiče unaprjeđenje efikasnosti i kvaliteta rada, a istovremeno omogućava identifikaciju internih slabosti, kao i primjera dobre prakse koje je moguće primijeniti.

Međutim, osnovni preduslov za uspješno sprovođenje benčmarkinga i praktičnu upotrebu dobijenih rezultata jeste da vršioci obezbijede potpune, tačne i kvalitetne podatke o poslovanju.

Iako je od 2018. godine sprovedeno više ciklusa prikupljanja podataka u okviru benčmarkinga, još se ne može izraziti zadovoljstvo kvalitetom podataka o poslovanju koje dostavljaju vršioci. Nepotpuni i nepouzdana podaci ograničavaju kako mogućnost vršilaca da precizno procijene sopstveno poslovanje i identifikuju oblasti koje je potrebno unaprijediti, tako i sposobnost Agencije

da koristeći benčmarking definiše regulatorne mehanizme koji bi uticali na poboljšanje efikasnosti sektora.

Proces benčmarkinga zasniva se na dvije osnovne komponente i uključuje dva ključna aktera – vršioci i Agenciju. Prva komponenta se ogleda u odgovornosti vršilaca da prikupe i dostave relevantne podatke o poslovanju, dok drugu komponentu čine obrada i analiza tih podataka, koju sprovodi Agencija. Da bi ovaj proces dao željene rezultate i imao stvarnu primjenu, od presudnog značaja je pouzdanost podataka o poslovanju vršilaca.

Podatke o poslovanju za 2024. godinu dostavili su svi vršioci. Međutim, i ove godine većina vršilaca nije obezbijedila sve podatke koji su predviđeni Pravilima. Nedostatak potpunih podataka negativno se odražava na benčmarking proces, budući da se ti podaci koriste za izračunavanje pokazatelja uspješnosti poslovanja vršilaca.

Struktura ovog izvještaja podijeljena je na dva glavna poglavlja. Poglavlje I sadrži pregled ključnih indikatora za svakog vršioca pojedinačno, kao i zbirne indikatore na nacionalnom nivou za djelatnosti javnog vodosnabdijevanja, prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda, prečišćavanja otpadnih voda, kao i ukupno za sve djelatnosti.

U Poglavlju II predstavljeni su pojedinačni indeksi vršilaca, lokalni indeksi i nacionalni indeks, koji su izračunati na osnovu vrijednosti ključnih indikatora. Pojedinačni indeksi omogućavaju uvid u poslovnu efikasnost vršilaca u okviru svake djelatnosti, dok lokalni i nacionalni indeksi pružaju širu sliku stanja u sektoru, na nivou JLS i na nivou Crne Gore.

Zbog nedovoljne pouzdanosti i cjelovitosti dostavljenih podataka za 2024. godinu, pokazatelji poslovanja prikazani u ovom izvještaju ne predstavljaju pouzdanu osnovu za detaljnu i sveobuhvatnu analizu. Izvještaj sadrži pregled toga koji su vršioci dostavili podatke, komentare na očigledne nepravilnosti u promjenama vrijednosti indikatora koje su posljedica nezadovoljavajućeg kvaliteta podataka, kao i zaključke i preporuke o mjerama i aktivnostima koje bi vršioci trebalo da preduzmu radi poboljšanja kvaliteta određenih podataka.

I. INDIKATORI POSLOVANJA VRŠILACA

Prilikom obavljanja regulisanih komunalnih djelatnosti, vršioci dostižu različite nivoe efikasnosti poslovanja, kao i nivoe kvaliteta pruženih usluga. S obzirom na to da u Crnoj Gori postoji više privrednih društava koja obavljaju iste vrste regulisanih djelatnosti u uslovima bez tržišne konkurencije, Agencija je kroz Pravilnik definisala ključne pokazatelje uspješnosti poslovanja, koji omogućavaju međusobno poređenje poslovanja vršilaca. Pravilima su bliže definisani indikatori za: (1) javno vodosnabdijevanje, (2) prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda, (3) prečišćavanje komunalnih otpadnih voda i (4) sve usluge, koji su prikazani u Tabeli I.1.

Tabela I. 1 Pregled ključnih indikatora

Javno vodosnabdijevanje	Prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda	Prečišćavanje komunalnih otpadnih voda	Sve usluge
•(Iv11) Kontinuitet isporuke vode •(Iv27) Stepen usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima •(Iv01) Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja •(Iv13) Stepen neprihodovane vode •(Iv26) Stepen pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima (vodomjerima) •(Iv20) Broj kvarova po km vodovodne mreže	•(Ik01) Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda putem priključaka na javni kanalizacioni sistem •(Ik10) Stepen otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja •(Ik05) Stepen pregledane kanalizacione mreže •(Ik08) Broj začepjenja po km kanalizacione mreže	•(Ip05) Stepen usaglašenosti kvaliteta efluenta •(Ip03) Stepen sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda •(Ip06) Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom prečišćavanja komunalnih otpadnih voda	•(Iu03) Stopa naplate •(Iu02) Broj zaposlenih za regulisane komunalne djelatnosti na 1.000 korisnika •(Iu16) Pokrivenost operativnih troškova (bez amortizacije) operativnim prihodima •(Iu01) Broj prigovora na 1.000 korisnika

U potpoglavljima koja slijede daje se osvrt na značenje svakog indikatora pojedinačno, ispunjavanje obaveza vršilaca u pogledu dostavljanja podataka o poslovanju za 2024. godinu, u skladu sa Pravilima, kao i prikaz vrijednosti ključnih indikatora poslovanja u periodu od 2021. do 2024. godine.

Indikatori poslovanja računaju se na osnovu podataka koje Agenciji dostavljaju vršioci. Ako vršilac ne dostavi jedan ili više podataka potrebnih za računanje indikatora, taj indikator nije moguće izračunati. Na osnovu ključnih indikatora i ocjena pouzdanosti podataka računaju se indeksi vršilaca i lokalni indeksi, za svaku djelatnost pojedinačno, kao i za sve djelatnosti zajedno. Nedostatak makar jednog indikatora značajno utiče na vrijednost indeksa i iskrivljuje poređenje indeksa za godinu izvještavanja sa indeksom za prethodnu godinu.

U Tabeli I.2 prikazani su ključni indikatori po vršiocima, sa informacijama o tome za koje ključne indikatore su dostavljeni podaci na osnovu kojih se ti indikatori računaju. Od ukupno 380 ključnih indikatora za sve vršioci, vršioci su dostavili podatke na osnovu kojih je izračunato 313 ključnih indikatora (82%), dok za izračunavanje 67 ključnih indikatora (18%) nijesu dostavljeni potrebni podaci. Posmatrajući pojedinačno po vršiocima, sve podatke potrebne za izračunavanje ključnih indikatora su dostavili ViK Podgorica, Otpadne vode Budva i PPOV Kotor-Tivat.

Tabela I. 2 Pregled izračunatih ključnih indikatora po vršiocima za 2024. godinu

Naziv vršioca	Ključni indikatori																Procenat ključnih indikatora za koje su dostavljeni podaci	
	Iv11	Iv27	Iv01	Iv13	Iv26	Iv20	Ik01	Ik10	Ik05	Ik08	Ip05	Ip03	Ip06	Iu03	Iu02	Iu16	Iu01	
ViK Andrijevića	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	76%
ViK Bar	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✗	✓	✓	✓	✗	71%
ViK Berane	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	82%
ViK Bijelo Polje	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	82%
ViK Budva	✗	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✗	✗			✗	✓	✓	✓	✓	71%
ViK Cetinje	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓			✓	✓	✓	✓	✓	82%
ViK Danilovgrad	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓			✓	✓	✓	✓	✓	76%
KD Gusinje	✗	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✗			✓	✓	✓	✓	✓	59%
ViK Herceg Novi	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	82%
ViK Kolašin	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✗	✓	✓	✓	✓	71%
ViK Kotor	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	94%
KD Mojkovac	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✗	65%
ViK Nikšić	✗	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	88%
KD Petnjica	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✗	✗			✓	✓	✓	✓	✓	65%
KD Plav	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	82%
KD Plužine	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	82%
ViK Pljevlja	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗	88%
ViK Podgorica	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	100%
ViK Rožaje	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	76%
KD Šavnik	✗	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	65%
ViK Tivat	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓			✗	✓	✓	✓	✓	88%
ViK Tuzi	✗	✗	✓	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✗			✓	✓	✓	✓	✓	53%
ViK Ulcinj	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✗	✓	✓	✓	✗	71%
KD Žabljak	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	82%
Otpadne vode Budva											✓	✓						100%
PPOV Kotor-Tivat											✓	✓						100%

1. JAVNO VODOSNABDIJEVANJE

Ključni indikatori za uslugu javnog vodosnabdijevanja su: (1) kontinuitet isporuke vode, (2) stepen usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima, (3) stepen pokrivenosti stanovništva uslugom vodosnabdijevanja putem priključaka na javni vodovodni sistem, (4) stepen neprihodovane vode, (5) stepen pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima (vodomjerima) i (6) broj kvarova po kilometru vodovodne mreže. U narednim potpoglavljima prikazan je pregled svih navedenih indikatora za uslugu javnog vodosnabdijevanja za vršioce koji su dostavili podatke neophodne za njihovo izračunavanje.

INDIKATOR 1.1 Kontinuitet isporuke vode

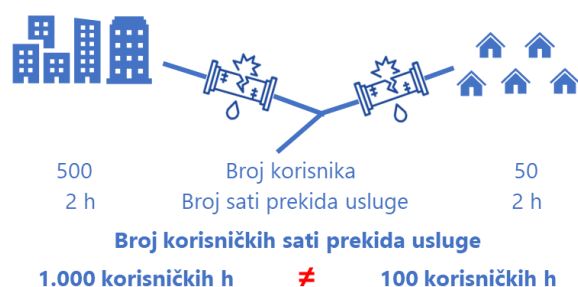
U skladu sa Zakonom, vršioci su dužni da obezbijede trajno, kontinuirano i kvalitetno obavljanje komunalnih djelatnosti u skladu sa tehničkim propisima i standardima. Kontinuirana isporuka vode predstavlja jedan od osnovnih zadataka vršilaca, jer se time obezbjeđuje pouzdanost snabdijevanja korisnika vodom. Pored toga, stabilnost u isporuci vode ima neposredan uticaj na očuvanje kvaliteta vode u sistemu i na ukupnu funkcionalnost vodovodne infrastrukture.

S tim u vezi, indikator kontinuiteta isporuke vode predstavlja jedan od ključnih pokazatelja na osnovu kojih se procjenjuje kvalitet pružene usluge i operativna sposobnost vršilaca. Ovaj indikator izražava odnos ukupnog broja korisničkih sati tokom kojih je javni vodovodni sistem bio u funkciji i ukupnog broja korisničkih sati u optimalnom radu sistema.

Podatak o broju sati neplaniranih prekida obuhvata sate u kojima je usluga bila privremeno obustavljena zbog sanacije kvarova, uvođenja restrikcija ili drugih nepredviđenih okolnosti. U proračun se ne uključuju prekidi kraći od 30 minuta, planirana isključenja o kojima su korisnici prethodno obaviješteni niti privremena uskraćivanja usluge nastala krivicom korisnika (npr. zbog neizmirenih obaveza ili nenamjenske potrošnje).

Prilikom dostavljanja podataka za potrebe praćenja kontinuiteta isporuke vode, određeni broj vršilaca i dalje dostavlja podatke koji se odnose samo na broj sati prekida usluge, bez uzimanja u obzir broja korisnika kojima je u tom periodu bila uskraćena usluga. Međutim, za pravilno sagledavanje uticaja prekida na korisnike relevantan je podatak o korisničkim satima prekida usluge, koji predstavlja broj sati neplaniranog prekida pomnožen sa brojem korisnika kojima je obustavljena isporuka vode.

Na taj način, u slučajevima kada se broj korisnika ne uzima u obzir, ne može se dobiti potpuna i vjerodostojna slika o stvarnom efektu prekida pružanja usluge, što je prikazano na Slici I.1.1.1.

Slika I.1.1.1 Broj korisničkih sati prekida

Na primjeru prikazanom na Slici I.1.1.1 jasno se uočava da isti broj sati prekida usluge ne daje jednak efekat na kontinuitet isporuke u svim područjima. U dijelu područja snabdijevanja sa većim brojem korisnika taj prekid rezultira većim negativnim uticajem na kontinuitet pružanja usluge (1.000 korisničkih sati), dok je u području sa manjim brojem korisnika efekat znatno manji (100 korisničkih sati). Ova razlika proizilazi iz činjenice da se u prvom slučaju negativne posljedice prekida odnose na veći broj korisnika, čime se povećava ukupni negativni uticaj na kontinuitet snabdijevanja korisnika.

Podatke o kontinuitetu isporuke vode za 2024. godinu Agenciji je dostavilo osam vršilaca. Pregled vrijednosti kontinuiteta isporuke vode u periodu od 2021. do 2024. godine dat je u Tabeli I.1.1.1.

Tabela I.1.1.1 Kontinuitet isporuke vode po vršiocu za period 2021–2024. godine [%]

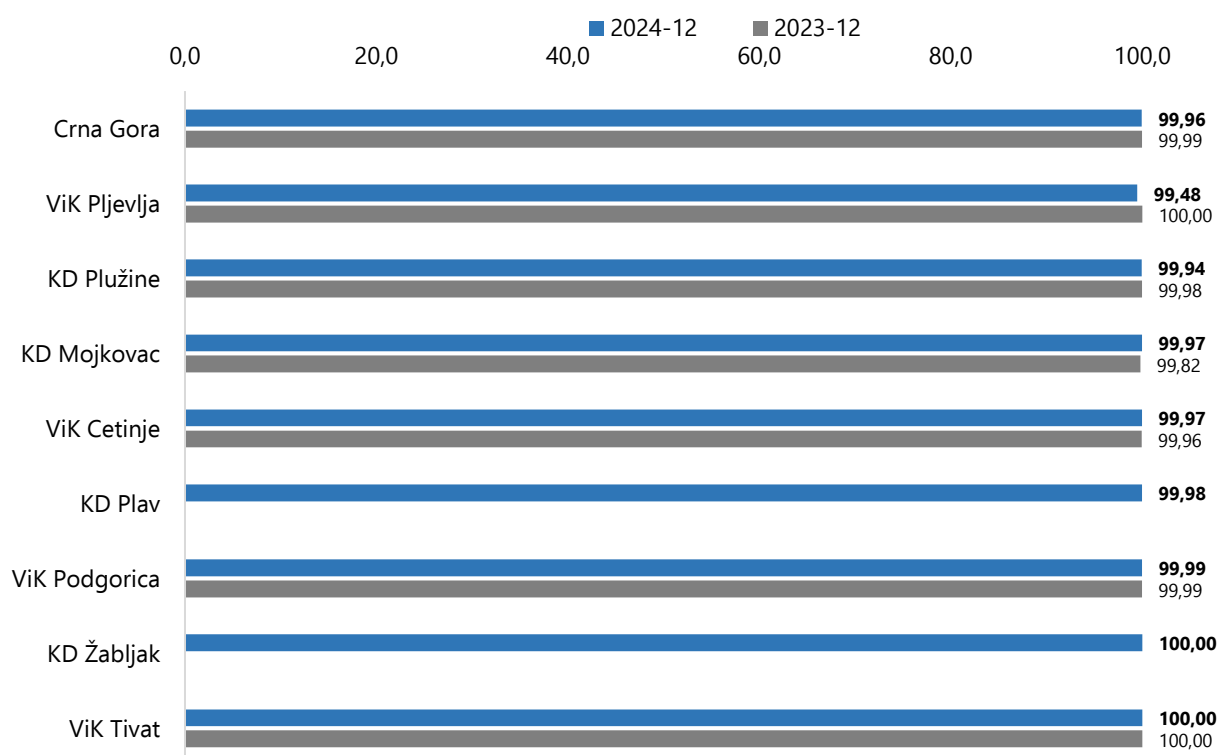
	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	99,96	-0,03	99,99	0,02	99,98	0,01	99,96
ViK Pljevlja	99,48	-0,52	100,00	-	-	-	-
KD Plužine	99,94	-0,04	99,98	-0,01	99,99	0,10	99,89
KD Mojkovac	99,97	0,15	99,82	-0,02	99,84	0,17	99,67
ViK Cetinje	99,97	0,02	99,96	-0,04	100,00	-	100,00
KD Plav	99,98	-	-	-	-	-	-
ViK Podgorica	99,99	-	99,99	-	99,99	0,03	99,96
KD Žabljak	100,00	-	-	-	-	-	-
ViK Tivat	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
KD Petnjica	-	-	99,93	-	-	-	100,00
ViK Berane	-	-	100,00	-	99,99	-	99,99
ViK Budva	-	-	100,00	-	100,00	-	100,00
ViK Herceg Novi	-	-	100,00	-	-	-	100,00
ViK Andrijevica	-	-	100,00	-	100,00	-	100,00
ViK Danilovgrad	-	-	-	-	99,70	-	-
KD Gusinje	-	-	-	-	100,00	-	-
ViK Kolašin	-	-	-	-	-	-	98,91
ViK Rožaje	-	-	-	-	100,00	-	100,00
KD Šavnik	-	-	-	-	100,00	-	-

ViK Bar	-	-	-	-	-	-	-
ViK Bijelo Polje	-	-	-	-	-	-	-
ViK Kotor	-	-	-	-	-	-	-
ViK Nikšić	-	-	-	-	-	-	-
ViK Tuzi	-	-	-	-	-	-	-
ViK Ulcinj	-	-	-	-	-	-	-

Vrijednost indikatora kontinuiteta isporuke vode na nivou Crne Gore u 2024. godini iznosila je 99,96%, što je približno na nivou iz prethodnih godina. Međutim, negativan uticaj na pouzdanost ovog indikatora nastaje usljed nedostavljanja i dostavljanja nepouzdatih podataka od većine vršilaca. Samo mali broj vršilaca vodi sistematične evidencije o broju korisničkih sati prekida usluge izazvanih kvarovima, restrikcijama i drugim neželjenim događajima, a koje su od ključnog značaja za precizno izračunavanje ovog indikatora, pa je tumačenju njegove vrijednosti potrebno pristupiti s određenom rezervom.

Radi unaprjeđenja izvještavanja i praćenja indikatora kontinuiteta isporuke vode, vršioci bi trebalo da vode evidencije u skladu sa Pravilima o minimumu kvaliteta i obima poslova za regulisane komunalne djelatnosti („Službeni list CG”, broj 58/19). Ova pravila takođe propisuju obavezu vođenja evidencija o infrastrukturi u geografskom informacionom sistemu (u daljem tekstu: GIS). Kontinuirano ažuriranje podataka o infrastrukturi i korisnicima omogućava pouzdano identifikovanje korisnika kojima je uskraćena usluga. Primjena savremenih metoda upravljanja, uključujući GIS, ključna je za dostizanje zadovoljavajuće pouzdanosti podataka o prekidima usluge javnog vodosnabdijevanja.

Grafik I.1.1.1 Poređenje vrijednosti kontinuiteta isporuke vode po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [%]

INDIKATOR 1.2 Stepen usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima

Vršioци su dužni da korisnicima isporučuju zdravstveno ispravnu vodu za piće, koja ispunjava uslove utvrđene propisima kojima se uređuje obezbjeđivanje zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu. Upravo ova obaveza predstavlja osnov za definisanje indikatora stepena usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima. Ovaj indikator predstavlja odnos broja izvršenih analiza kvaliteta vode čiji su rezultati u skladu sa zakonom i ukupnog broja sprovedenih analiza.

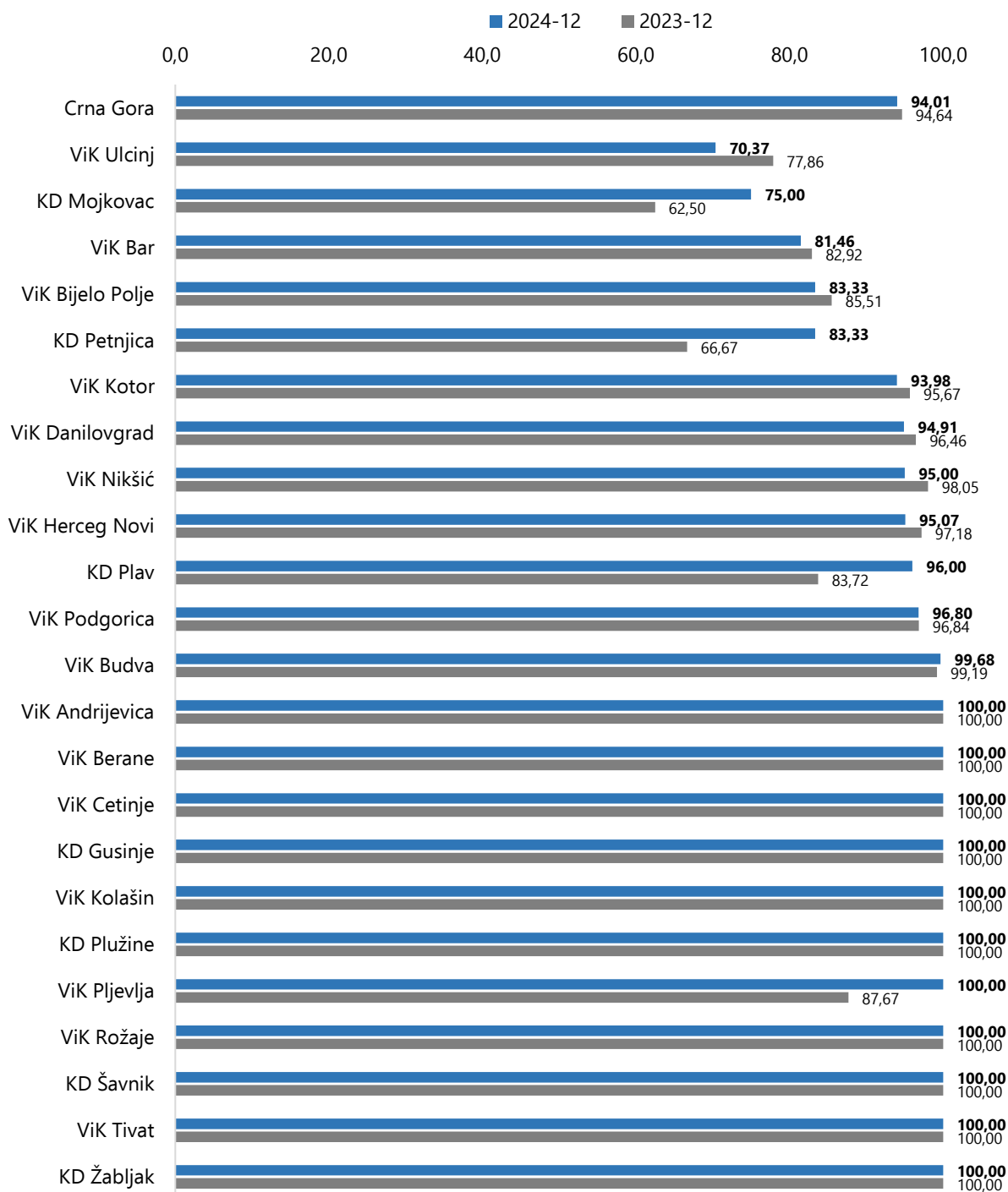
Podatke o stepenu usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima u 2024. godini dostavila su 23 vršioca. ViK Tuzi nije dostavio ove podatke, jer analize kvaliteta vode iz vodovodnog sistema kojim upravlja ovaj vršilac sprovodi ViK Podgorica. Pregled vrijednosti stepena usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima u periodu od 2021. do 2024. godine prikazan je u Tabeli I.1.2.1.

Tabela I.1.2.1 Stepen usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima po vršiocu za period 2021–2024. godine [%]

	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	94,01	-0,63	94,64	0,20	94,44	-1,14	95,59
ViK Ulcinj	70,37	-7,49	77,86	0,17	77,69	-8,02	85,71
KD Mojkovac	75,00	12,50	62,50	-20,83	83,33	8,33	75,00
ViK Bar	81,46	-1,46	82,92	-2,58	85,50	1,37	84,13
ViK Bijelo Polje	83,33	-2,17	85,51	-0,98	86,49	-4,05	90,54
KD Petnjica	83,33	16,67	66,67	-	-	-	41,67
ViK Kotor	93,98	-1,69	95,67	-1,83	97,50	-1,71	99,21
ViK Danilovgrad	94,91	-1,55	96,46	4,39	92,07	-5,26	97,33
ViK Nikšić	95,00	-3,05	98,05	1,63	96,43	-3,24	99,67
ViK Herceg Novi	95,07	-2,11	97,18	-0,04	97,22	-2,08	99,31
KD Plav	96,00	12,28	83,72	-	-	-	94,64
ViK Podgorica	96,80	-0,04	96,84	0,45	96,39	-2,87	99,26
ViK Budva	99,68	0,49	99,19	-0,81	100,00	0,82	99,18
ViK Andrijevica	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
ViK Berane	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
ViK Cetinje	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
KD Gusinje	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
ViK Kolašin	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
KD Plužine	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
ViK Pljevlja	100,00	12,33	87,67	7,29	80,38	8,29	72,09
ViK Rožaje	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
KD Šavnik	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
ViK Tivat	100,00	-	100,00	4,62	95,38	-4,62	100,00
KD Žabljak	100,00	-	100,00	10,00	90,00	-10,00	100,00
ViK Tuzi	-	-	-	-	-	-	-

Stepen usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima na nivou Crne Gore u 2024. godini je bio najniži u periodu od 2021. do 2024. godine, i iznosio je 94,01%. Iako je vrijednost indikatora u 2024. godini zabilježila najniži nivo u posljednje četiri godine, oscilacije tokom navedenog perioda nijesu bile značajne.

Grafik I.1.2.1 Poređenje vrijednosti stepena usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [%]

Najniži stepen usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima u 2024. godini zabilježen je kod ViK Ulcinj (70,37%), što je niže nego u 2023. godini, kada je iznosio 77,86%. Ovo ujedno predstavlja pojedinačno najveće pogoršanje kvaliteta vode u odnosu na prethodnu godinu.

Osim kod ViK Ulcinj, pogoršanje vrijednosti ovog indikatora u 2024. godini zabilježeno je i kod još sedam vršilaca: ViK Bar, ViK Bijelo Polje, ViK Danilovgrad, ViK Herceg Novi, ViK Kotor, ViK Nikšić i ViK Podgorica.

S druge strane, u odnosu na 2023. godinu kod pet vršilaca je došlo do poboljšanja indikatora koji se odnosi na kvalitet vode: KD Mojkovac, KD Petnjica, KD Plav, ViK Pljevlja i ViK Budva. KD Petnjica zabilježilo je najveće poboljšanje, a istovremeno postiglo najbolju vrijednost ovog indikatora od kada se prati stepen usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima za ovog vršioca. Kod ViK Pljevlja, kvalitet vode je bio u potpunosti zadovoljavajući, čime je nastavljen pozitivan trend poboljšanja vrijednosti predmetnog indikatora, koji je dostigao maksimalnu vrijednost u 2024. godini.

U 2024. godini, kod 12 vršilaca je analiza vode utvrđeno da parametri kvaliteta vode nijesu bili u potpunosti u dozvoljenim granicama, dok je kod 11 vršilaca kvalitet vode bio u potpunosti zadovoljavajući. Ovi nalazi ukazuju da kod gotovo polovine vršilaca kvalitet vode nije u potpunosti zadovoljavajući, što naglašava potrebu za daljim aktivnostima u cilju obezbjeđivanja zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu.

INDIKATOR 1.3 Stepenn pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja putem priključaka

Zakonom o vodama („Službeni list RCG”, broj 27/07 i „Službeni list CG”, br. 32/11, 48/15, 52/16 i 84/18) propisana je obaveza JLS da organizuje i obezbijedi javno vodosnabdijevanje za sva naselja veća od 200 stanovnika ili čija je prosječna godišnja potreba za vodom veća od 100 m³/dan (1,16 l/s).

Indikator stepen pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja putem priključaka predstavlja odnos broja stanovnika koji su priključeni na javni vodovodni sistem i ukupnog broja stanovnika na teritoriji JLS. Ovaj indikator se odnosi na stanovnike koji su priključeni na javni vodovodni sistem kojim upravljaju vršioci, dok stanovnici koji se snabdijevaju vodom iz drugih izvora nijesu obuhvaćeni ovim indikatorom.

Agencija raspolaže podacima o broju stanovnika pokrivenih uslugom javnog vodosnabdijevanja, koji se zasnivaju na informacijama iz popisa stanovništva iz 2023. godine. Budući da su to podaci sa kraja 2023. godine, oni predstavljaju najnovije zvanične i relevantne informacije na osnovu kojih je bilo moguće izračunati indikator pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja putem priključaka za 2024. godinu za sve vršiće. Pregled vrijednosti stepena pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja putem priključaka u periodu od 2021. do 2024. godine dat je u Tabeli I.1.3.1.

Tabela I.1.3.1 *Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja putem priključaka po vršiocu za period 2021–2024. godine [%]*

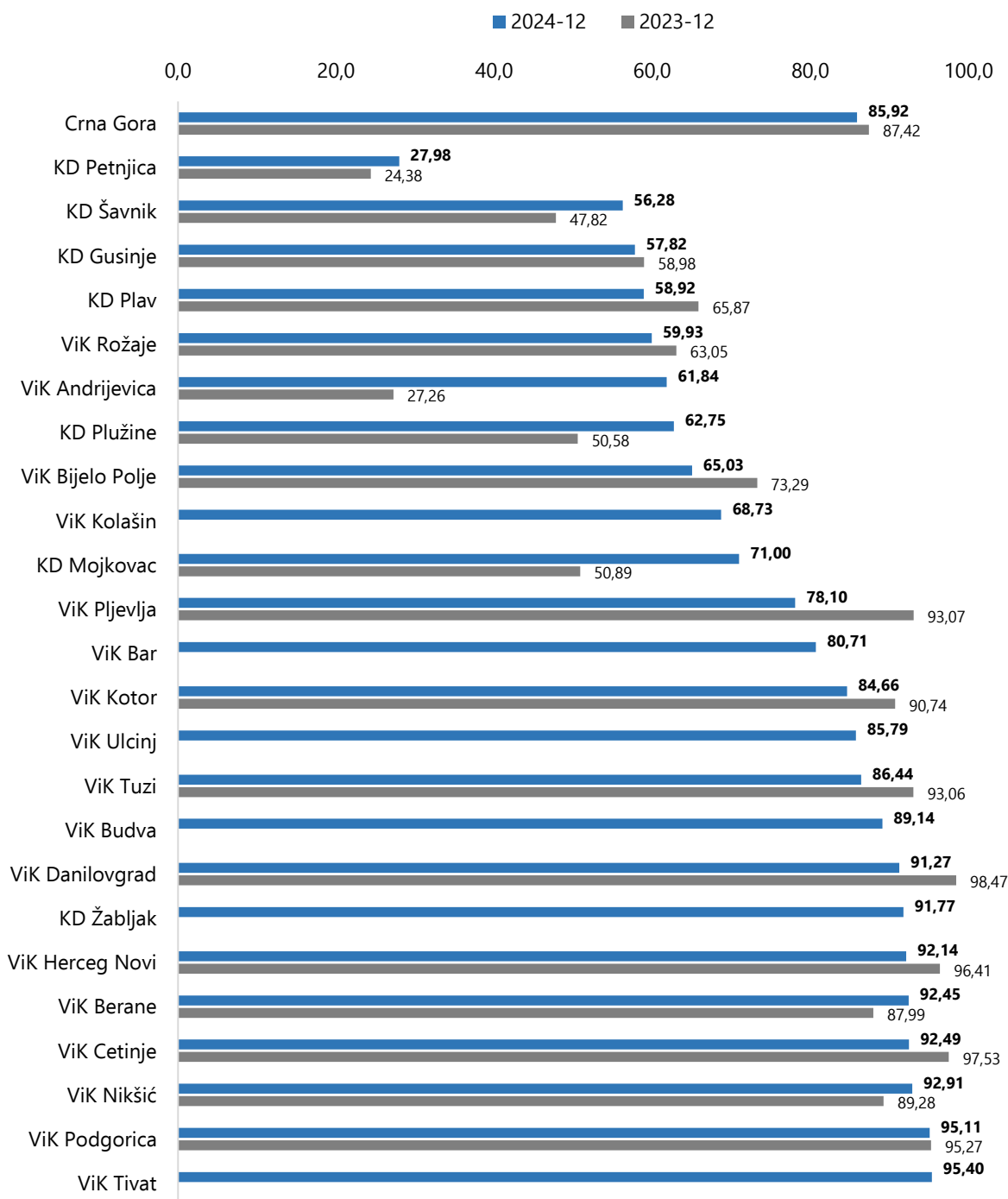
	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	85,92	-1,50	87,42	-0,13	87,55	0,21	87,34
KD Petnjica	27,98	3,60	24,38	-	-	-	24,38
KD Šavnik	56,28	8,45	47,82	7,37	40,45	5,23	35,22
KD Gusinje	57,82	-1,16	58,98	8,91	50,06	2,88	47,18
KD Plav	58,92	-6,95	65,87	-	-	-	70,99
ViK Rožaje	59,93	-3,11	63,05	-0,02	63,06	-	63,06
ViK Andrijevića	61,84	34,58	27,26	-	27,26	-	27,26
KD Plužine	62,75	12,16	50,58	-	50,58	-	50,58
ViK Bijelo Polje	65,03	-8,25	73,29	1,56	71,73	2,71	69,02
ViK Kolašin	68,73	-	-	-	67,80	-	67,80
KD Mojkovac	71,00	20,11	50,89	2,95	47,94	0,29	47,65
ViK Pljevlja	78,10	-14,97	93,07	-	93,07	-	93,07
ViK Bar	80,71	-	-	-	-	-	-
ViK Kotor	84,66	-6,09	90,74	-	90,74	-7,17	97,92
ViK Ulcinj	85,79	-	-	-	-	-	-
ViK Tuzi	86,44	-6,62	93,06	58,55	34,51	-	-
ViK Budva	89,14	-	-	-	-	-	97,19
ViK Danilovgrad	91,27	-7,20	98,47	0,31	98,16	0,27	97,90
KD Žabljak	91,77	-	-	-	88,81	0,53	88,28
ViK Herceg Novi	92,14	-4,27	96,41	-	96,41	-0,25	96,66
ViK Berane	92,45	4,46	87,99	-0,01	88,00	-	88,00
ViK Cetinje	92,49	-5,03	97,53	-0,02	97,55	-0,62	98,17
ViK Nikšić	92,91	3,63	89,28	2,68	86,60	-	-
ViK Podgorica	95,11	-0,16	95,27	0,31	94,96	-0,30	95,26
ViK Tivat	95,40	-	-	-	-	-	97,60

Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja putem priključaka u 2024. godini na nivou Crne Gore iznosio je 85,92%, što je niže u odnosu na prethodne godine. Međutim, ovako niža vrijednost indikatora ne mora nužno ukazivati na smanjenje broja stanovnika priključenih na javni vodovodni sistem, već je pretežno posljedica korišćenja novijih podataka o broju stanovnika i korisnika priključenih na vodovodnu mrežu. Naime, raniji zvanični podaci o broju stanovnika su datirali iz 2011. godine, pa su u međuvremenu korišćene projekcije broja stanovnika, što je uslovalo neizbježna odstupanja u podacima koji se odnose na broj stanovnika.

Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja putem priključaka vrijednosti preko 90% u 2024. godini zabilježen je u Beranama, Cetinju, Danilovgradu, Herceg Novom, Nikšiću, Podgorici, Žabljaku i Tivtu.

Najniži stepen pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja putem priključaka u 2024. godini bio je u Petnjici i iznosio je 27,98%.

Grafik 1.1.3.1 Poređenje vrijednosti stepena pokrivenosti stanovništva uslugom javnog vodosnabdijevanja putem priključaka po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [%]

INDIKATOR 1.4 Stepenneprihodovalane vode

Stepenneprihodovalane vode predstavlja jedan od ključnih pokazatelja efikasnosti upravljanja vodovodnim sistemima, jer direktno ukazuje na gubitke u distribuciji vode, kao i na organizacione i tehničke slabosti u upravljanju.

Ovaj indikator izračunava se na osnovu dva podatka: (1) razlike između ukupne količine proizvedene vode i količine fakturisane vode i (2) ukupne količine proizvedene vode. Iako ovaj pristup omogućava osnovnu procjenu nivoa gubitaka u mreži, on je previše opšti za detaljnije analize.

Za preciznije praćenje i prikazivanje stepena neprihodovane vode putem naprednijih pokazatelja, kao što je infrastrukturni indeks procurivanja (ILI) ili slični koje primjenjuju drugi regulatori, bilo bi potrebno sprovesti dodatne analize i koristiti podatke kojima vršioci trenutno ne raspolažu. U narednom periodu neophodno je preduzeti korake za obezbjeđivanje potrebnih podataka i uslova za implementaciju provjerenih metodologija koje omogućavaju preciznije praćenje i iskazivanje neprihodovane vode. Preciznije definisanje prirode gubitaka vode je važno jer omogućava bolje planiranje i implementaciju mjera za smanjenje neprihodovane vode, čime se poboljšava efikasnost rada vodovodnih sistema.

Podatke o količinama zahvaćene vode za 2024. godinu je dostavilo 19 vršilaca. Međutim, podaci dostavljeni od sedam vršilaca nijesu bili pouzdani za analizu indikatora stepena neprihodovane vode.

Pregled vrijednosti stepena neprihodovane vode u periodu od 2021. do 2024. godine prikazan je u Tabeli I.1.4.1.

Tabela I.1.4.1 Stepenn neprihodovane vode po vršiocu za period 2021–2024. godine [%]

	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	66,93	-1,65	68,59	3,32	65,27	-1,11	66,38
ViK Tivat	30,66	-3,59	34,26	-1,52	35,78	-4,15	39,93
ViK Budva	55,44	2,08	53,36	-3,21	56,57	-1,98	58,55
ViK Bijelo Polje	56,51	-0,76	57,28	-1,83	59,11	0,10	59,01
ViK Podgorica	58,31	0,41	57,90	7,39	50,51	0,51	50,00
ViK Nikšić	71,01	-3,62	74,63	2,25	72,38	0,02	72,35
ViK Herceg Novi	71,03	-1,98	73,00	-0,67	73,67	-1,89	75,56
ViK Pljevlja	72,59	-1,86	74,45	4,07	70,38	-0,46	70,84
ViK Ulcinj	73,21	-1,63	74,84	-	-	-	74,29
ViK Kotor	75,32	-1,92	77,25	-1,79	79,04	-2,44	81,47
ViK Bar	77,77	0,36	77,40	-0,37	77,77	-1,92	79,70
ViK Danilovgrad	80,10	-5,44	85,54	3,91	81,63	25,23	56,40
ViK Cetinje	84,32	1,38	82,95	0,70	82,25	0,23	82,02
KD Plav	-	-	54,12	-	-	-	55,83
ViK Berane	-	-	70,98	-0,66	71,64	-	71,64
ViK Kolašin	-	-	82,44	-	-	-	83,48
ViK Andrijevica	-	-	-	-	-	-	90,83
KD Petnjica	-	-	-	-	-	-	98,71
ViK Rožaje	-	-	-	-	55,12	-29,86	84,98
KD Šavnik	-	-	-	-	-	-	54,03
KD Mojkovac	-	-	-	-	-	-	-

KD Gusinje	-	-	-	-	-	-	-
KD Plužine	-	-	-	-	-	-	-
ViK Tuzi	-	-	-	-	-	-	-
KD Žabljak	-	-	-	-	-	-	-

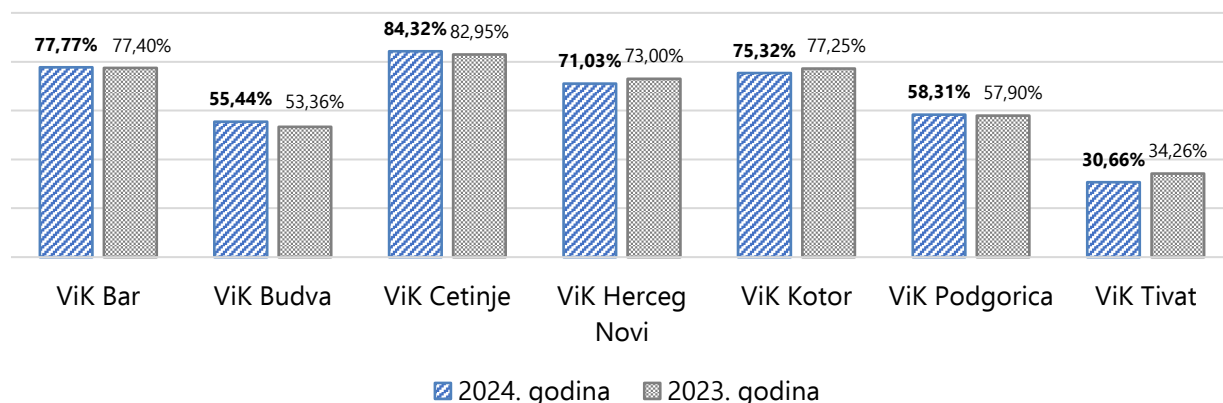
Nivo neprihodovane vode u Crnoj Gori u 2024. godini bio je niži nego u 2023. godini, sa 68,59% smanjen je na 66,93%.

Iako je stepen neprihodovane vode veoma važan pokazatelj efikasnosti upravljanja vodovodnim sistemima, dvije trećine vršilaca ne mjere količine zahvaćene vode, što onemogućava potpuno sagledavanje nivoa neprihodovane vode na nivou Crne Gore. Članom 51 stav 1 tačka 1 Zakona o vodama propisano je da su vršioci dužni da postavljaju uređaje i obezbjeđuju stalno i sistemsko registrovanje količina zahvaćene vode. Međutim, od vršilaca koji su dostavili podatke o proizvodnji vode, samo njih sedam vrši mjerenje ukupne količine proizvedene, odnosno zahvaćene vode (ViK Bar, ViK Budva, ViK Cetinje, ViK Herceg Novi, ViK Kotor, ViK Podgorica i ViK Tivat). ViK Danilovgrad je prilikom dostavljanja podataka o poslovanju za 2024. godinu iskazao količinu zahvaćene vode kao procijenjenu vrijednost, dok je u zasebnom istraživanju koje je Agencija sproveda radi provjere poštovanja odredaba Zakona o vodama, a koje je obuhvatalo i pitanje registrovanja količina zahvaćene vode na vodoizvorima, ovaj vršilac dostavio informaciju da mjeri cjelokupnu količinu zahvaćene vode. Ovakav pristup vršilaca prilikom dostavljanja informacija Agenciji ukazuje na nedosljednost u načinu izvještavanja i dovodi u pitanje pouzdanost svih dostavljenih podataka, jer Agencija kroz različite postupke dobija različite informacije za iste veličine.

S druge strane, drugi podatak koji se koristi za iskazivanje stepena neprihodovane vode je količina fakturisane vode. Značajan broj vršilaca ne mjeri u potpunosti isporučene količine vode, već se određeni dio potrošnje korisnika obračunava paušalno. Na osnovu dostupnih podataka o mjerenju fakturisane vode, može se zaključiti da jedino ViK Podgorica i ViK Herceg Novi u potpunosti sprovode mjerenja kako ukupne količine proizvedene, odnosno zahvaćene vode, tako i količine fakturisane vode, bilo putem posebnih ili zajedničkih vodomjera. Ostali vršioci koji mjere količine zahvaćene vode (ViK Bar, ViK Budva, ViK Cetinje, ViK Danilovgrad, ViK Kotor i ViK Tivat) ne vrše u potpunosti mjerenja isporučene vode, te se za ove vršioce parametri za proračun stepena neprihodovane vode mogu smatrati dovoljno pouzdanim.

Na narednom grafiku prikazane su vrijednosti stepena neprihodovane vode za vršioce koji evidentiraju ukupne ili djelimično evidentiraju količine zahvaćene i fakturisane vode.

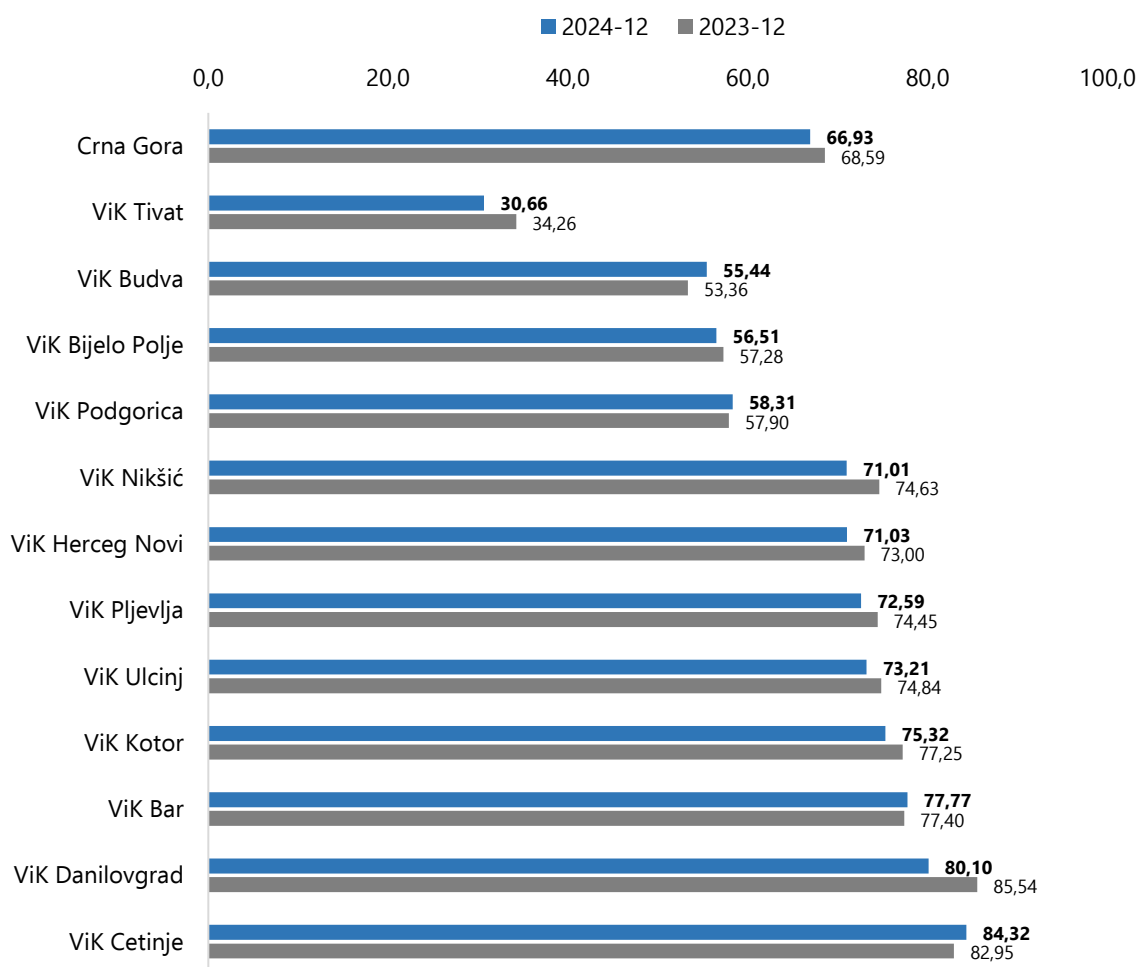
Grafik I.1.4.1 Poređenje vrijednosti Stepene neprihodovane vode za vršioce koji mjere zahvaćene i isporučene količine vode za 2024. i 2023. godinu [%]

Analiza vrijednosti stepena neprihodovane vode pokazuje da u proteklom periodu nije došlo do vidljivih poboljšanja kod vršilaca sa visokim stepenom gubitaka. Efekti primjene mjera za smanjenje neprihodovane vode uobičajeno su izraženiji kod vršilaca sa većim gubicima, jer veći gubici pružaju veći potencijal za vidljiva poboljšanja. Kontinuirano sprovođenje mjera za smanjenje gubitaka teže je uočljivo i zahtijeva veći angažman kod vršilaca koji već imaju niže vrijednosti neprihodovane vode. U takvim slučajevima znatno je teže postići isto procentualno smanjenje gubitaka nego kod vršilaca sa gubicima iznad 50%. Dakle, i manja smanjenja gubitaka kod vršilaca sa niskim vrijednostima ovog indikatora, kao što je ViK Tivat, ukazuju na značajan trud i dosljedno sprovođenje mjera za smanjenje gubitaka, u većoj mjeri nego što je to slučaj kod vršilaca sa visokim nivoima gubitaka.

Kao što je navedeno, kod vršilaca sa visokim vrijednostima stepena neprihodovane vode (ViK Cetinje, ViK Bar, ViK Kotor, ViK Herceg Novi, ViK Podgorica i ViK Budva) aktivnosti usmjerene na smanjenje gubitaka trebalo bi da rezultiraju vidljivim poboljšanjima, što se do sada nije značajno odrazilo na vrijednosti indikatora. Posebnu pažnju na pitanje neprihodovane vode trebalo bi da posvete vršioci koji nabavljaju vodu od drugih vršilaca ili regionalnog vodovoda, kao i oni sa značajnim troškovima električne energije, budući da neprihodovana voda kod njih dodatno povećava operativne troškove i cijenu usluge za korisnike.

Podaci o stepenu neprihodovane vode kod vršilaca koji ne vrše mjerenja količina zahvaćene vode nijesu pouzdani. Zbog toga se indikator stepena neprihodovane vode na nivou Crne Gore ne može prikazati u realnim vrijednostima, niti se može vjerodostojno pratiti njegova promjena kroz godine. Od 2015. godine, odnosno od prve godine praćenja vrijednosti neprihodovane vode, nije zabilježen napredak u pogledu kvaliteta i tačnosti evidencija vršilaca, budući da mjerenja na vodoizvorštima nijesu u potpunosti uspostavljena, a pojedini mjerači protoka i dalje nijesu u funkciji. Dodatno, posmatrajući Tabelu I.1.4.1, može se uočiti i tendencija smanjenja broja vršilaca čiji se dostavljeni podaci za izračunavanje stepena neprihodovane vode mogu analizirati.

Grafik I.1.4.2 Poređenje vrijednosti stepena neprihodovane vode po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [%]

Pored već prikazanog indikatora stepena neprihodovane vode, nivo gubitaka može se pratiti i putem pokazatelja količine neprihodovane vode po korisniku. Za izračunavanje ovog indikatora za 2024. godinu analizirani su podaci 12 vršilaca.

Neprihodovana voda po korisniku mjesečno u 2024. godini smanjena je u odnosu na 2023. godinu za 4%, sa 27,28 m³ po korisniku mjesečno na 26,07 m³ po korisniku mjesečno. Ipak, imajući u vidu da je za isporuku 12,88 m³ vode korisnicima potrebno proizvesti dodatnih 26,07 m³ vode koja se ne prihoduje, jasno je da vodovodni sistemi i dalje bilježe značajan nivo gubitaka.

Pregled neprihodovane vode po korisniku mjesečno u periodu od 2021. do 2024. godine dat je u Tabeli I.1.4.2.

Tabela I.1.4.2 Neprihodovana voda po korisniku mjesečno po vršiocu za period 2021–2024. godine [m^3 / korisnik / mjesečno]

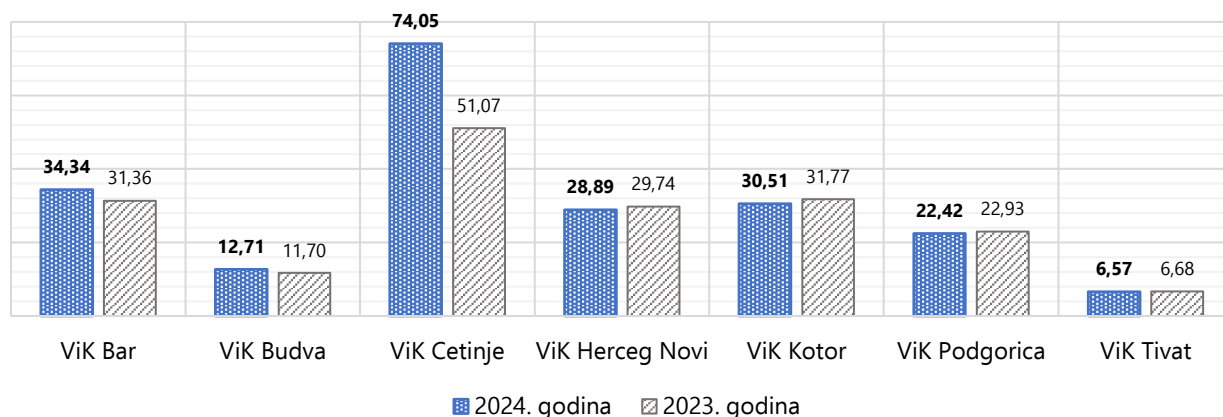
	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	26,07	-4%	27,28	+10%	24,90	-3%	25,80
ViK Tivat	6,57	-2%	6,68	-4%	6,94	-12%	7,88
ViK Budva	12,71	+9%	11,70	-4%	12,17	-2%	12,40
ViK Bijelo Polje	18,44	-5%	19,35	-5%	20,46	-3%	21,17
ViK Podgorica	22,42	-2%	22,93	+24%	18,43	+3%	17,85
ViK Pljevlja	25,61	-3%	26,34	+20%	21,94	-42%	37,99
ViK Nikšić	27,86	-15%	32,82	-10%	36,61	+16%	31,46
ViK Herceg Novi	28,89	-3%	29,74	+2%	29,27	-8%	31,66
ViK Kotor	30,51	-4%	31,77	-10%	35,42	-5%	37,43
ViK Ulcinj	32,19	-5%	33,98	-	-	-	30,66
ViK Bar	34,34	+10%	31,36	+2%	30,72	-8%	33,34
ViK Danilovgrad	61,75	-26%	83,34	+23%	67,88	+252%	19,26
ViK Cetinje	74,05	+45%	51,07	+2%	50,28	-1%	50,81
KD Plav	-	-	12,37	-	-	-	13,27
ViK Berane	-	-	25,98	-3%	26,68	-	26,68
ViK Kolašin	-	-	69,46	-	-	-	72,53
ViK Andrijevica	-	-	-	-	-	-	119,99
KD Petnjica	-	-	-	-	-	-	463,56
ViK Rožaje	-	-	-	-	19,85	-79%	95,30
KD Šavnik	-	-	-	-	-	-	10,61
KD Mojkovac	-	-	-	-	-	-	-
KD Plužine	-	-	-	-	-	-	-
KD Žabljak	-	-	-	-	-	-	-
KD Gusinje	-	-	-	-	-	-	-
ViK Tuzi	-	-	-	-	-	-	-

Najnižu vrijednost ovog indikatora u 2024. godini imao je ViK Tivat, gdje je primjetan trend kontinuiranog smanjenja neprihodovane vode po korisniku u odnosu na prethodni period.

Značajne promjene vrijednosti indikatora neprihodovane vode po korisniku mjesečno mogu pokazati kako nepouzdana podaci utiču na izračunavanje indikatora i daju nepreciznu sliku njegovih promjena. Tako je, u slučaju ViK Cetinja, izraženu promjenu vrijednosti ovog indikatora izazvala promjena broja korisnika korišćenih za izračunavanje indikatora za 2023. i 2024. godinu. Ova promjena je rezultat sređivanja baze podataka, a ne stvarne promjene nivoa gubitaka u mreži.

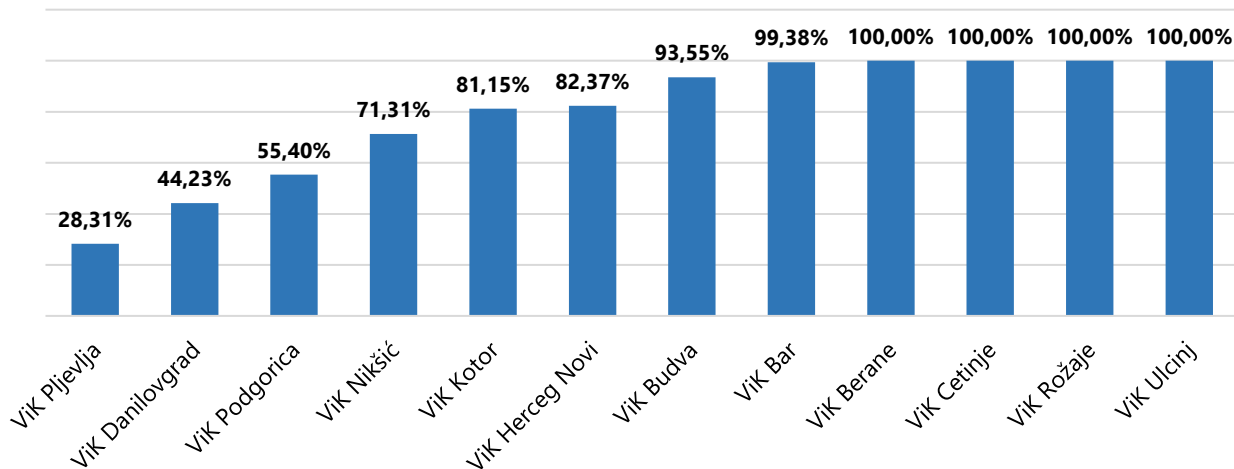
Na Grafiku I.1.4.3 prikazane su vrijednosti indikatora neprihodovane vode po korisniku mjesečno za vršioce koji vrše mjerenja zahvaćene vode i veći dio fakturisane vode.

Grafik I.1.4.3 Poređenje vrijednosti neprihodovane vode po korisniku mjesečno za vršioci koji mjere zahvaćene i veći dio količine fakturisane vode za 2024. i 2023. godinu [m^3 / korisnik / mjesec]

Pokazatelji neprihodovane vode mogu se pratiti i kroz dužinu vodovodne mreže. Ipak, budući da vršioči često nemaju pouzdane podatke o mreži, ovaj indikator ne može u potpunosti odražavati stvarni nivo neprihodovane vode dok se ne uspostave odgovarajući uslovi za precizno evidentiranje. Vodovodna mreža je u potpunosti unesena u GIS kod ViK Berane, ViK Cetinje, ViK Rožaje i ViK Ulcinj, dok osam drugih vršilaca posjeduje djelimičan prikaz mreže u GIS-u. Na Grafiku I.1.4.4 prikazan je stepen poznavanja vodovodne mreže, odnosno udio mreže koji je evidentiran u GIS-u.

Grafik I.1.4.4 Stepenn poznavanja vodovodne mreže u 2024. godini [%]

Pregled vrijednosti neprihodovane vode po kilometru mreže na dan u periodu od 2021. do 2024. godine dat je u Tabeli I.1.4.3. Prema ovom indikatoru, među vršiocima koji mjere količine zahvaćene vode, najbolje rezultate postiže ViK Tivat.

Tabela I.1.4.3 Neprihodovana voda po km mreže na dan po vršiocu za period 2021–2024. godine [$m^3 / km / dan$]

	2024	+/-%	2023	+/-%	2022	+/-%	2021
Crna Gora	41,85	-2%	42,80	+9%	39,27	-11%	43,90
ViK Tivat	12,27	-5%	12,86	-	12,83	-8%	14,01
ViK Nikšić	17,39	-14%	20,15	+7%	18,83	-1%	18,98
ViK Bijelo Polje	27,08	-1%	27,49	-3%	28,40	-13%	32,61
ViK Danilovgrad	42,07	-44%	74,68	+67%	44,77	-	-
ViK Podgorica	42,98	+10%	39,23	+13%	34,66	-12%	39,48
ViK Ulcinj	45,21	-1%	45,61	-	-	-	41,12
ViK Kotor	52,42	-4%	54,74	-9%	60,23	-3%	61,85
ViK Budva	58,68	+12%	52,37	-1%	52,73	+2%	51,76
ViK Bar	66,13	+12%	59,24	+5%	56,28	-5%	59,13
ViK Pljevlja	70,39	-3%	72,57	+6%	68,77	-1%	69,21
ViK Herceg Novi	75,70	-1%	76,49	+3%	73,99	-6%	78,90
ViK Cetinje	116,47	+3%	113,03	-	113,59	-2%	115,50
KD Plav	-	-	10,74	-	-	-	23,79
ViK Berane	-	-	51,25	+19%	-	-	43,05
ViK Kolašin	-	-	60,47	-	-	-	61,37
ViK Andrijevica	-	-	-	-	-	-	88,59
KD Petnjica	-	-	-	-	-	-	772,18
ViK Rožaje	-	-	-	-	38,81	-78%	173,96
KD Gusinje	-	-	-	-	-	-	-
KD Plužine	-	-	-	-	-	-	-
KD Šavnik	-	-	-	-	-	-	-
ViK Tuzi	-	-	-	-	-	-	-
KD Mojkovac	-	-	-	-	-	-	-
KD Žabljak	-	-	-	-	-	-	-

Još jednom je potrebno naglasiti da postavljanje mjernih uređaja, kako na vodoizvorištima, tako i kod korisnika, nije važno samo za obezbjeđivanje pouzdanosti indikatora neprihodovane vode, već predstavlja ključni element za praćenje stanja u sektoru i optimizaciju rada vršilaca.

Takođe, treba istaći da gubici, pored finansijskih posljedica, imaju negativan efekat i na kvalitet vode i na ekološki aspekt.

INDIKATOR 1.5 Stepen pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima (vodomjerima)

Stepen pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima (vodomjerima) računa se kao odnos broja korisnika koji imaju poseban mjerni uređaj i ukupnog broja korisnika.

Podatke o stepenu pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima (vodomjerima) u 2024. godini Agenciji su dostavili svi vršioci. ViK Nikšić je dostavio podatke koji ukazuju da se sva potrošnja vode evidentira putem posebnih vodomjera. Međutim, zbog tehničkih problema koji su uticali na baze podataka, evidencija o broju korisnika za 2024. godinu nije potpuna. Iz tog razloga, podaci ViK Nikšić nijesu uključeni u analizu prilikom izračunavanja indikatora stepena pokrivenosti korisnika vodomjerima.

Pregled vrijednosti stepena pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima (vodomjerima) u periodu od 2021. do 2024. godine dat je u Tabeli I.1.5.1.

Tabela I.1.5.1 *Stepen pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima (vodomjerima) po vršiocu za period 2021–2024. godine [%]*

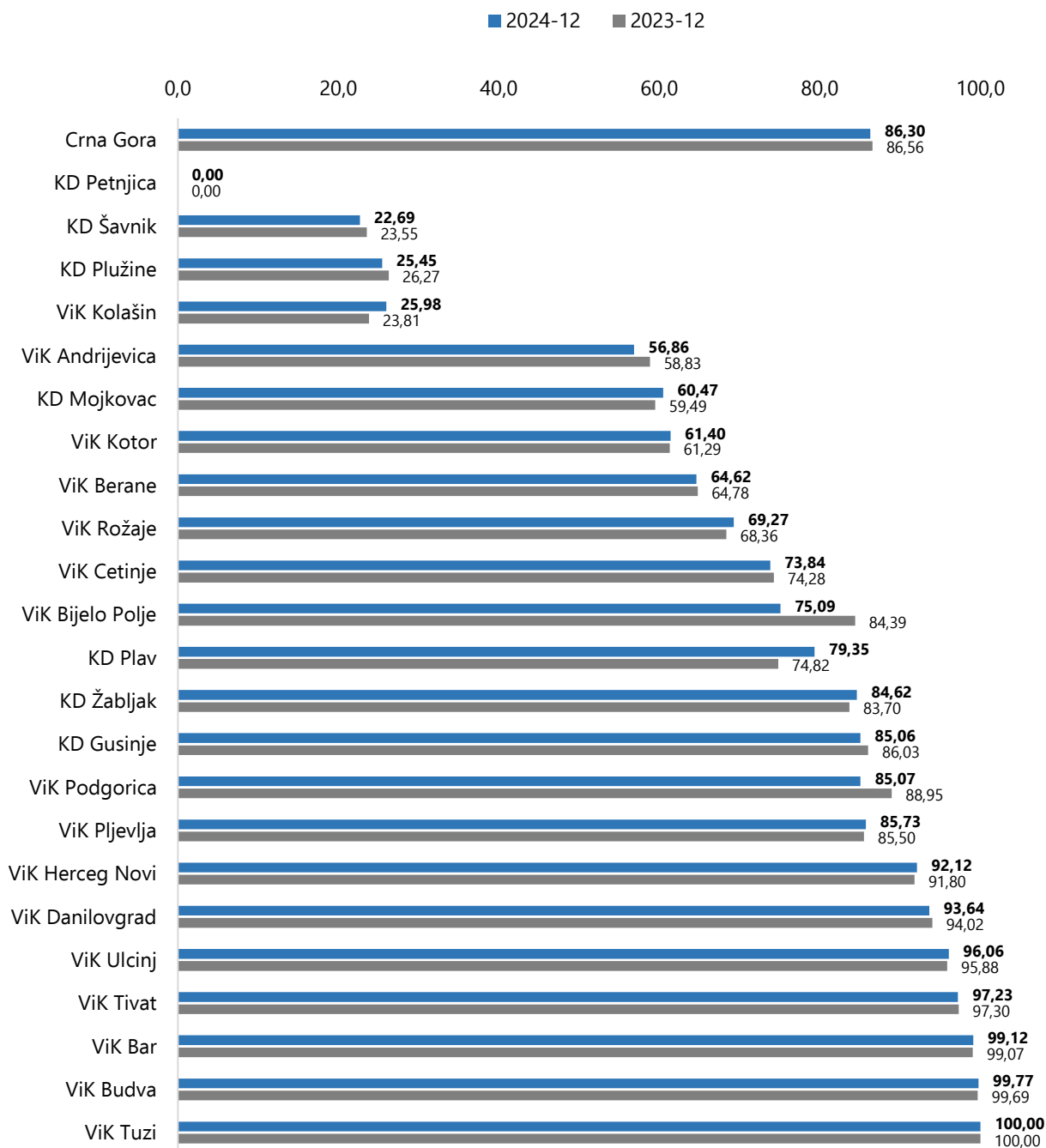
	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	86,30	-0,26	86,56	3,01	83,55	1,90	81,66
KD Petnjica	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00
KD Šavnik	22,69	-0,86	23,55	5,89	17,66	16,22	1,45
KD Plužine	25,45	-0,81	26,27	1,44	24,83	1,74	23,09
ViK Kolašin	25,98	2,17	23,81	3,52	20,29	2,20	18,09
ViK Andrijevića	56,86	-1,97	58,83	-4,16	62,99	2,27	60,72
KD Mojkovac	60,47	0,98	59,49	1,78	57,71	0,54	57,17
ViK Kotor	61,40	0,11	61,29	-0,23	61,52	-1,91	63,43
ViK Berane	64,62	-0,16	64,78	1,90	62,89	-	62,89
ViK Rožaje	69,27	0,91	68,36	2,06	66,30	-11,33	77,63
ViK Cetinje	73,84	-0,44	74,28	0,28	73,99	0,60	73,39
ViK Bijelo Polje	75,09	-9,30	84,39	7,93	76,46	3,52	72,95
KD Plav	79,35	4,53	74,82	2,14	72,67	0,96	71,71
KD Žabljak	84,62	0,91	83,70	0,59	83,11	1,19	81,92
KD Gusinje	85,06	-0,98	86,03	-3,33	89,36	0,80	88,57
ViK Podgorica	85,07	-3,88	88,95	8,42	80,53	5,94	74,59
ViK Pljevlja	85,73	0,23	85,50	-1,62	87,12	2,04	85,08
ViK Herceg Novi	92,12	0,32	91,80	0,27	91,53	0,24	91,29
ViK Danilovgrad	93,64	-0,38	94,02	0,12	93,90	-0,12	94,02
ViK Ulcinj	96,06	0,18	95,88	-0,38	96,26	-0,22	96,48
ViK Tivat	97,23	-0,07	97,30	-0,12	97,41	-0,13	97,54
ViK Bar	99,12	0,04	99,07	0,09	98,99	0,13	98,86
ViK Budva	99,77	0,09	99,69	-0,04	99,72	-0,01	99,74
ViK Tuzi	100,00	-	100,00	-	100,00	-	-
ViK Nikšić	-	-	76,42	5,48	70,93	-4,48	75,42

Značajnije poboljšanje vrijednosti stepena pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima (vodomjerima) je ostvareno kod KD Plav, sa 74,82% u 2023. godini na 79,35% u 2024. godini. Osim KD Plav, poboljšanje vrijednosti ovog indikatora zabilježeno je i kod deset drugih vršilaca: ViK Kolašin, KD Mojkovac, ViK Kotor, ViK Rožaje, KD Žabljak, ViK Pljevlja, ViK Herceg Novi, ViK Ulcinj, ViK Bar i ViK Budva. Međutim, samo kod sedam vršilaca stepen pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima (vodomjerima) je iznad 90% i to kod: ViK Herceg Novi (92,12%), ViK Danilovgrad (93,64%), ViK Ulcinj (96,06%), ViK Tivat (97,23%), ViK Bar (99,12%), ViK Budva (99,77%) i ViK Tuzi (100,00%).

Treba napomenuti da jedino ViK Tuzi u potpunosti evidentira količinu isporučene vode putem posebnih vodomjera, dok ViK Podgorica i ViK Herceg Novi potpuno registruju količinu isporučene vode, pri čemu jedan dio korisnika posjeduje posebne, a drugi zajedničke vodomjere.

Vrijednost ovog indikatora u 2024. godini na nivou Crne Gore iznosila je 86,30%, što je na približno istom nivou kao u 2023. godini. Međutim, viša vrijednost ovog indikatora utiče na tačniji obračun potrošnje vode, što je od suštinskog značaja za utvrđivanje stvarnih količina vode koja se isporučuje korisnicima. Ugradnja vodomjera treba da podstakne racionalniju potrošnju vode kod korisnika, čime se doprinosi ekološki odgovornom pristupu ovom prirodnom resursu. Takođe, time se omogućava tačnije prikazivanje količina isporučene vode, čiji se pouzdani podaci mogu koristiti u analizama stepena neprihodovane vode.

Grafik I.1.5.1 Poređenje vrijednosti Stepena pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima (vodomjerima) po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [%]

INDIKATOR 1.6 Broj kvarova po kilometru vodovodne mreže

Indikator broj kvarova po kilometru mreže ukazuje na učestalost kvarova i nivo tehničke ispravnosti vodovodne mreže. Veće vrijednosti ovog indikatora ukazuju na starost, dotrajalost ili neadekvatno upravljanje sistemom, dok niže vrijednosti obično znače da je mreža u boljem tehničkom stanju i da se redovno sprovode aktivnosti u pogledu njenog održavanja. Ovaj indikator pruža jasnu sliku o fizičkom stanju i pouzdanosti vodovodne mreže, kao i o stabilnosti funkcionisanja sistema vodosnabdijevanja.

Indikator broj kvarova po kilometru vodovodne mreže definiše se kao broj kvarova koji se javljaju na javnom vodovodnom sistemu, podijeljen sa ukupnom dužinom vodovodne mreže.

Podatke o broju kvarova u 2024. godini Agenciji je dostavilo 20 vršilaca. Za razliku od 2023. godine, podatke za izračunavanje ovog indikatora za 2024. godinu nijesu dostavili ViK Budva, KD Gusinje i KD Šavnik. Pregled vrijednosti ovog indikatora u periodu od 2021. do 2024. godine dat je u Tabeli I.1.6.1.

Tabela I.1.6.1 Broj kvarova po kilometru vodovodne mreže po vršiocu za period 2021–2024. godine [#/ km]

	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	3,04	+11%	2,75	-9%	3,02	-16%	3,58
KD Plužine	0,26	-22%	0,33	-36%	0,52	-52%	1,08
KD Žabljak	0,87	+72%	0,50	-97%	19,41	-	2,04
ViK Nikšić	1,00	+8%	0,92	-4%	0,97	-16%	1,15
KD Mojkovac	1,39	-8%	1,51	-2%	1,54	-33%	2,29
ViK Bar	1,61	-	1,61	-6%	1,71	-	-
ViK Danilovgrad	2,04	-	-	-	2,56	-	-
KD Petnjica	2,67	+50%	1,78	-	-	-	0,44
KD Plav	2,75	+63%	1,69	-	-	-	8,80
ViK Kolašin	2,97	+9%	2,73	-	-	-	2,20
ViK Cetinje	3,10	-20%	3,86	+38%	2,80	-21%	3,55
ViK Tivat	3,56	-4%	3,69	+4%	3,56	-12%	4,07
ViK Podgorica	3,78	+41%	2,68	-19%	3,30	-34%	5,01
ViK Bijelo Polje	3,87	+5%	3,69	+10%	3,35	-13%	3,85
ViK Ulcinj	4,12	+40%	2,94	-11%	3,30	+21%	2,72
ViK Andrijevica	4,65	-7%	5,00	+34%	3,74	-32%	5,51
ViK Herceg Novi	5,05	-12%	5,73	-7%	6,15	+3%	5,95
ViK Kotor	5,23	+5%	4,96	-29%	6,99	+10%	6,37
ViK Rožaje	5,33	+16%	4,60	-24%	6,10	+82%	3,35
ViK Berane	6,81	-7%	7,35	+32%	5,55	-	5,55
ViK Pljevlja	12,77	+10%	11,64	-	-	-	-
KD Šavnik	-	-	0,00	-	-	-	-
ViK Budva	-	-	2,81	-10%	3,13	+27%	2,46
KD Gusinje	-	-	4,67	-68%	14,40	-	2,78
ViK Tuzi	-	-	-	-	4,34	-	-

U 2024. godini, vrijednost indikatora broj kvarova po kilometru mreže zabilježila je porast od 11% u odnosu na 2023. godinu, čime je dostignut približno isti nivo kao u 2022. godini. Ovakav rezultat ukazuje da je tokom 2024. godine došlo do povećanja broja intervencija na vodovodnim sistemima, što može biti posljedica intenzivnijeg održavanja mreže, ali i pogoršanja njenog tehničkog stanja.

Vršioi koji su ostvarili vrijednost ovog indikatora nižu od crnogorskog prosjeka su: KD Plužine (0,26), KD Žabljak (0,87), ViK Nikšić (1,00), KD Mojkovac (1,39), ViK Bar (1,61), ViK Danilovgrad (2,04), KD Petnjica (2,67), KD Plav (2,75) i ViK Kolašin (2,97). KD Plužine osim što je ostvarilo najnižu vrijednost indikatora u 2024. godini, ostvarilo je i najveće poboljšanje u odnosu na 2023. godinu.

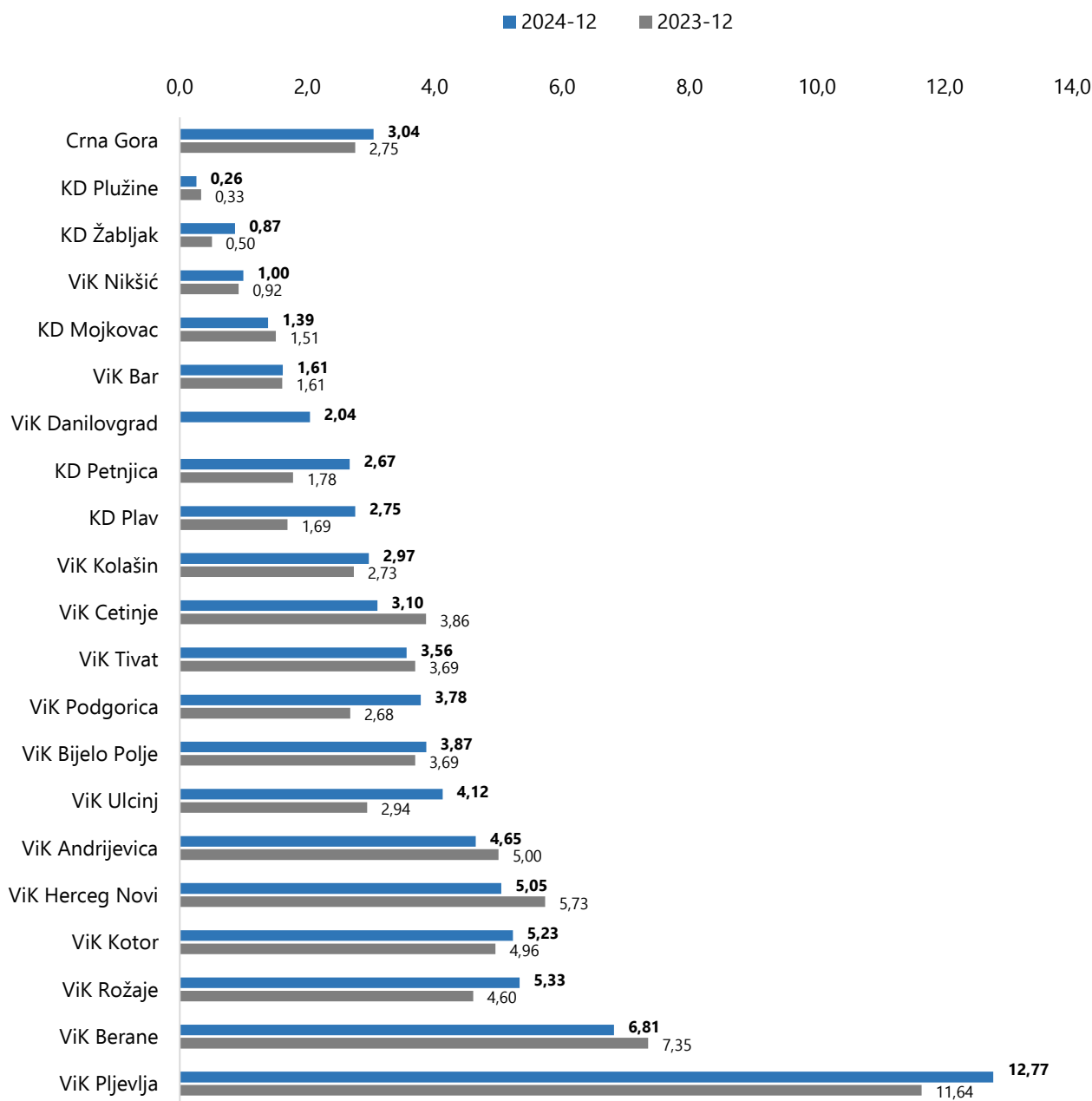
S druge strane, 11 vršilaca zabilježilo je vrijednost indikatora broj kvarova po kilometru mreže veću od nacionalnog prosjeka, gdje se kod KD Plav vrijednost ovog indikatora povećala za čak 63% u odnosu na 2023. godinu. Još tri vršioca zabilježila su značajniji porast ovog indikatora u 2024. godini u odnosu na prethodnu: KD Petnjica za 50%, te ViK Podgorica i ViK Ulcinj za po 40%. Značajnije povećanje primjetno je i kod KD Žabljak (za 72%), međutim, broj kvarova po kilometru kod ovog vršioca i dalje je prilično niži od ostalih vršilaca.

Oscilacije u vrijednostima ovog indikatora mogu biti posljedica postepenog unaprjeđenja evidencije kvarova i pouzdanosti podataka, kao i promjena u dužini vodovodne mreže, što može uticati na vrijednosti indikatora i dati drugačiju sliku u odnosu na prethodne godine.

Podaci o kvarovima na vodovodnoj mreži preuzimaju se iz internih evidencija vršilaca, najčešće iz radnih naloga i dnevnika intervencija koje vode tehničke službe. Iako ove evidencije predstavljaju osnov za izračunavanje indikatora, njihova pouzdanost i uporedivost zavise od načina prikupljanja, arhiviranja i sistematizacije podataka. U većini slučajeva, evidencije se i dalje vode ručno ili u jednostavnim elektronskim formatima, bez centralizovanih baza podataka koje bi omogućile efikasniju obradu, analizu i praćenje podataka o poslovanju.

Korišćenje GIS-a u praćenju i evidenciji kvarova i intervencija omogućava precizno praćenje lokacija, učestalosti i vrsta kvarova, koji se mogu prostorno vizualizovati. To pomaže u identifikaciji najugroženijih dijelova mreže i slabih tačaka sistema, olakšava vršiocima efikasnije planiranje sanacije mreže, definisanje prioriternih investicija i mjera za smanjenje gubitaka vode, a predstavlja i osnovni preduslov za uspostavljanje savremenog upravljanja imovinom.

Grafik I.1.6.1 Poređenje vrijednosti Broja kvarova po kilometru vodovodne mreže po vršiocu sa vrijednostima 2024. i 2023. godini [# / km]

2. PRIHVATANJE I ODVOĐENJE KOMUNALNIH OTPADNIH VODA

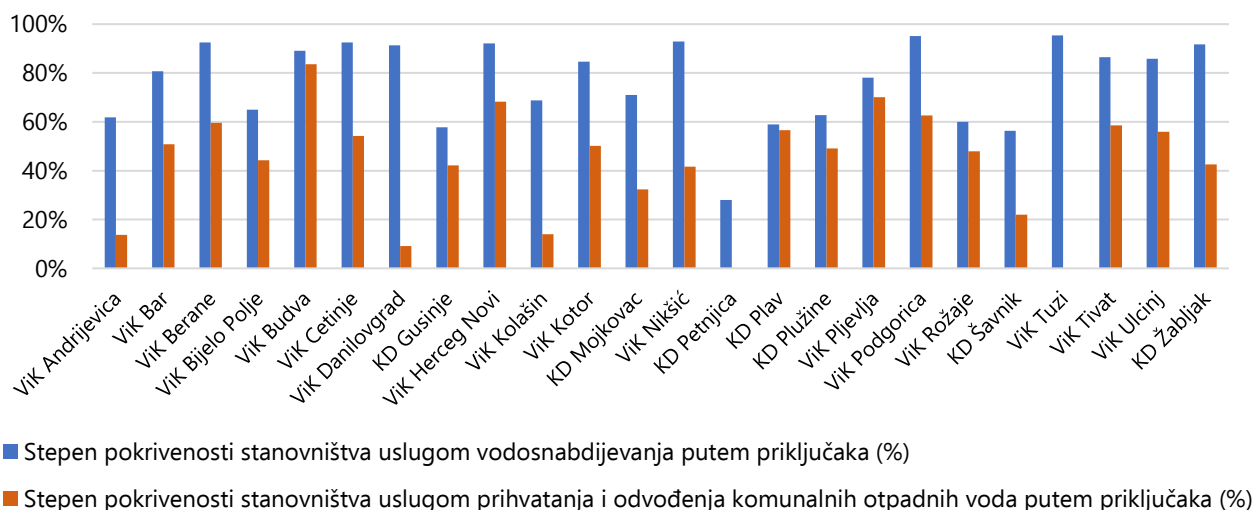
Ključni indikatori za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda su: (1) stepen pokrivenosti stanovništva uslugom prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda putem priključaka na javni kanalizacioni sistem, (2) stepen komunalne otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja, (3) stepen pregledane kanalizacione mreže i (4) broj začepjenja po kilometru kanalizacione mreže. U poglavljima koja slijede dat je pregled kretanja svakog od navedenih indikatora za uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda za vršioce koji su dostavili podatke.

INDIKATOR 2.1 Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda putem priključaka na javni kanalizacioni sistem

Indikator stepena pokrivenosti stanovništva uslugom prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda putem priključaka na javni kanalizacioni sistem računa se kao odnos broja stanovnika koji su priključeni na javni kanalizacioni sistem i ukupnog broja stanovnika na teritoriji JLS.

Agencija raspolaže informacijama o stepenu pokrivenosti stanovništva uslugom prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda putem priključaka na javni kanalizacioni sistem za sve vršioce u 2024. godini. U Danilovgradu je i dalje najizraženija nesrazmjera između razvijenosti vodovodne i kanalizacione infrastrukture, pri čemu većina stanovništva ima priključak na javni vodovodni sistem (91,27%), dok je priključenost na kanalizacionu mrežu izuzetno niska i iznosi svega 9,07%.

Grafik I.2.1.1 Poređenje vrijednosti Stepena pokrivenosti stanovništva uslugom vodosnabdijevanja putem priključaka i Stepena pokrivenosti stanovništva uslugom prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda putem priključaka na javni kanalizacioni sistem po vršiocu u 2024. godini [%]

Iako su podaci o broju stanovnika priključenih na javni kanalizacioni sistem za 2024. godinu prikupljeni za sve vršioce, za pojedine vršioce ovi podaci nijesu u potpunosti pouzdani, ali pružaju najbližu moguću sliku stvarnog stanja pokrivenosti uslugom prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda.

Tabela I.2.1.1 *Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom putem priključaka na javni kanalizacioni sistem po vršiocu za period 2021–2024. godine [%]*

	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	54,17	4,47	49,70	0,19	49,51	-3,95	53,46
KD Petnjica	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00
ViK Tuzi	0,00	-	0,00	-	-	-	-
ViK Danilovgrad	9,07	1,84	7,23	0,40	6,83	0,57	6,26
ViK Andrijevića	13,79	2,12	11,67	-	11,67	-	11,67
ViK Kolašin	14,01	-	-	-	13,20	-	13,20
KD Šavnik	21,99	-18,25	40,24	-	40,24	5,27	34,97
KD Mojkovac	32,34	-4,78	37,13	0,04	37,09	-0,43	37,52
ViK Nikšić	41,62	-0,57	42,19	0,59	41,60	-	-
KD Gusinje	42,23	6,85	35,39	5,35	30,04	1,73	28,31
KD Žabljak	42,54	-	-	-	41,42	5,86	35,57
ViK Bijelo Polje	44,28	13,08	31,20	0,38	30,81	-5,54	36,35
ViK Rožaje	47,90	-9,38	57,28	-0,02	57,29	-	57,29
KD Plužine	49,15	0,74	48,41	-	48,41	-	48,41
ViK Kotor	50,16	2,67	47,49	-	47,49	-3,75	51,25
ViK Bar	50,85	-	-	-	-	-	-
ViK Cetinje	54,26	6,92	47,34	-1,63	48,97	-15,46	64,43
ViK Ulcinj	55,94	-	-	-	-	-	-
KD Plav	56,65	10,02	46,63	-	-	-	43,51
ViK Tivat	58,62	-	-	-	-	-	73,82
ViK Berane	59,63	1,26	58,37	1,17	57,20	-	57,20
ViK Podgorica	62,68	8,78	53,90	0,09	53,81	-0,54	54,36
ViK Herceg Novi	68,19	-4,74	72,94	0,53	72,41	0,21	72,20
ViK Pljevlja	70,13	-10,70	80,83	-	80,83	-	80,83
ViK Budva	83,63	-	-	-	-	-	87,83

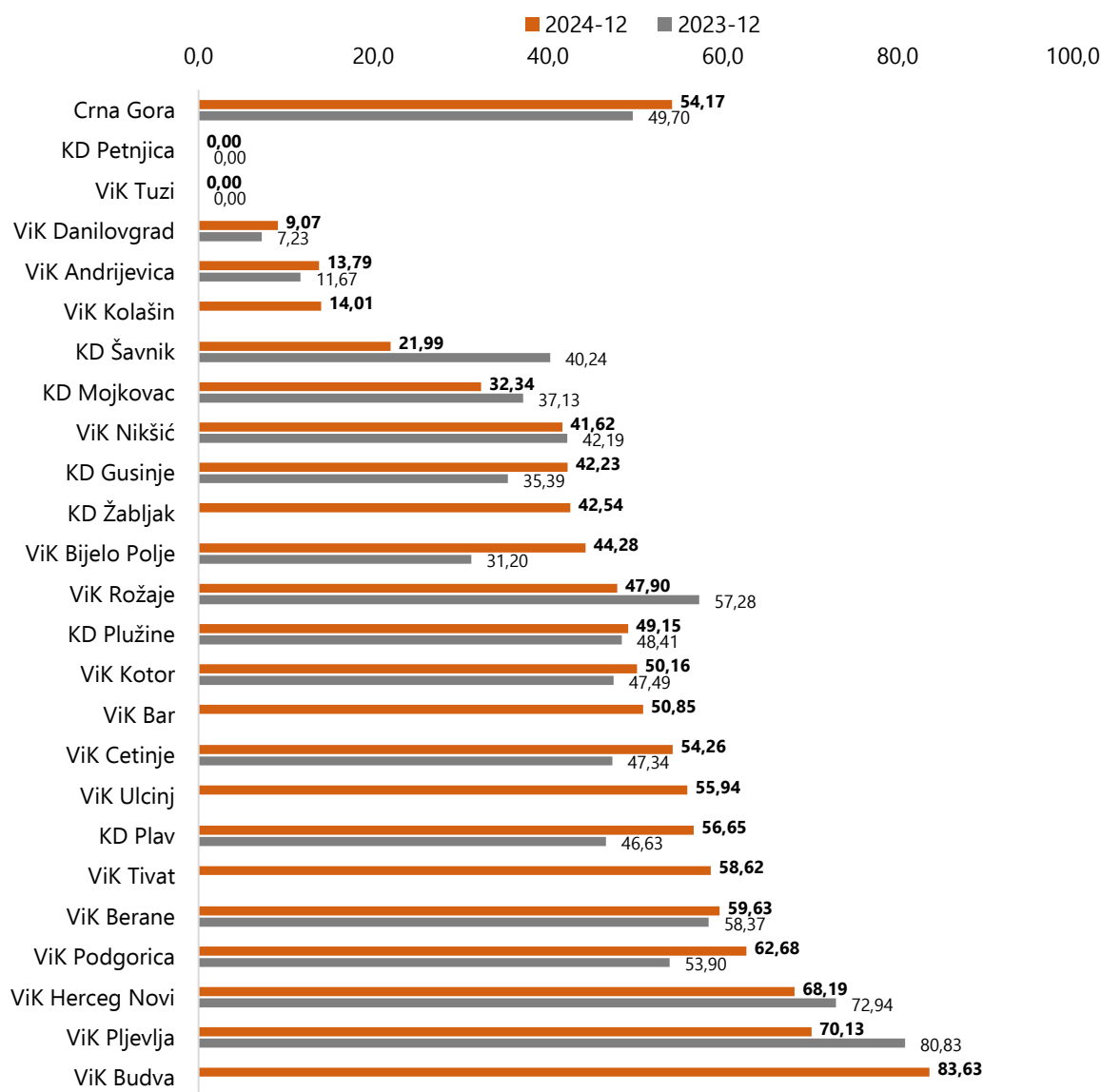
Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda na nivou Crne Gore u 2024. godini je 54,17%, što je za 4,17% više od vrijednosti ovog indikatora u 2023. godini. Kod vršilaca u 11 JLS vrijednost ovog indikatora je manja od 50%, i to kod ViK Danilovgrad, ViK Andrijevića, ViK Kolašin, KD Šavnik, KD Mojkovac, ViK Nikšić, KD Gusinje, KD Žabljak, ViK Bijelo Polje, ViK Rožaje i KD Plužine, dok u Petnjici i Tuzima ne postoji javni kanalizacioni sistem.

Takođe, potrebno je ukazati na činjenicu da je u Podgorici stepen priključenosti na javnu kanalizacionu mrežu iznosio 62,68%, što predstavlja određeno poboljšanje u odnosu na prethodni period. Iako nije moguće precizno utvrditi da li je ovo poboljšanje rezultat

izgradnje nove infrastrukture ili unaprjeđenja tačnosti podataka, visoka priključenost na vodovodnu mrežu (95,11%) jasno pokazuje da i dalje značajan dio stanovnika Podgorice nije priključen na kanalizacionu mrežu. Posljedica toga je to da se značajne količine komunalnih otpadnih voda i dalje ispuštaju u septičke jame. U prilog tome je i činjenica da je ukupna količina fakturisane vode korisnicima u 2024. godini na nivou Podgorice iznosila 16.445.713 m³, dok je fakturisana količina komunalnih otpadnih voda iznosila 8.568.910 m³, odnosno 52,10% isporučene vode. Dalje proširenje kanalizacione mreže u Podgorici imalo bi značajan pozitivan uticaj na ukupno stanje upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori, s obzirom na veliki udio komunalnih otpadnih voda koje nastaju u Podgorici.

Prema podacima dostavljenim za 2024. godinu, najveći stepen priključenosti na kanalizacionu mrežu je bio u Budvi i iznosio je 83,63%.

Grafik I.2.1.2 Poređenje vrijednosti Stepene pokrivenosti stanovništva uslugom putem priključaka na javni kanalizacioni sistem po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%]

INDIKATOR 2.2 Stepen komunalne otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja

Indikator stepena komunalne otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja izračunava se kao odnos ukupne količine komunalne otpadne vode predate na sekundarno ili tercijarno prečišćavanje i ukupne količine fakturirane otpadne vode prihvaćene javnim kanalizacionim sistemom. Za prikazivanje ovog indikatora, pod ukupnom količinom komunalne otpadne vode koja se predaje na prečišćavanje, smatra se onaj dio fakturirane komunalne otpadne vode koji se predaje na postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda (u daljem tekstu: PPOV), a ne ukupna količina izmjerena na izlazu iz kanalizacionog sistema. Ovaj indikator reflektuje stepen povezanosti kanalizacionog sistema na PPOV. Cilj je da sva komunalna otpadna voda bude adekvatno prečišćena prije ispuštanja u recipijent, što podrazumijeva potpunu povezanost kanalizacione mreže sa odgovarajućim PPOV-om.

Podatke o stepenu komunalne otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja u 2024. godini, Agenciji su dostavili svi vršioci. Pregled vrijednosti stepena komunalne otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja u periodu od 2021. do 2024. godine dat je u Tabeli I.2.2.1.

Tabela I.2.2.1 Stepen komunalne otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja po vršiocu za period 2021–2024. godine [%]

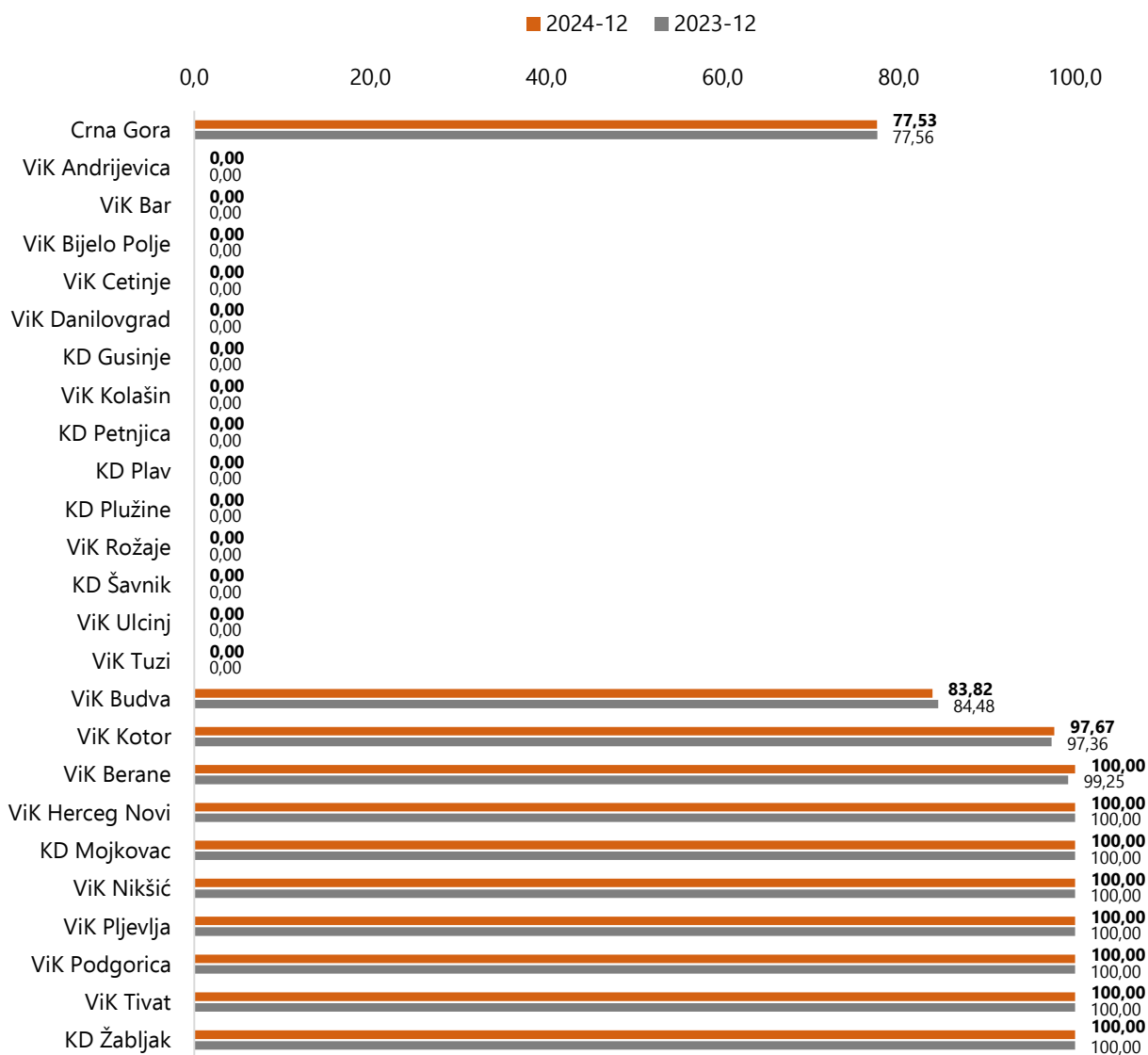
	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	77,53	-0,03	77,56	5,85	71,71	2,32	69,39
ViK Andrijevića	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
ViK Bar	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
ViK Bijelo Polje	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
ViK Cetinje	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
ViK Danilovgrad	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
KD Gusinje	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
ViK Kolašin	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
KD Petnjica	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
KD Plav	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
KD Plužine	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
ViK Rožaje	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
KD Šavnik	0,00	-	0,00	-	-	-	-
ViK Ulcinj	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00
ViK Tuzi	0,00	-	0,00	-	-	-	-
ViK Budva	83,82	-0,66	84,48	-	-	-	-
ViK Kotor	97,67	0,30	97,36	0,34	97,02	-0,23	97,25
ViK Berane	100,00	0,75	99,25	-	-	-	-
ViK Herceg Novi	100,00	-	100,00	-	-	-	-

KD Mojkovac	100,00	-	100,00	-	-	-	-
ViK Nikšić	100,00	-	100,00	-	-	-	-
ViK Pljevlja	100,00	-	100,00	-	-	-	-
ViK Podgorica	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
ViK Tivat	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
KD Žabljak	100,00	-	100,00	-	-	-	-

U 2024. godini, stepen komunalnih otpadnih voda predatih na sekundarno ili tercijarno prečišćavanje u Crnoj Gori iznosio je 77,53%. Ovaj rezultat je neznatno niži u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosio 77,56%.

Manje od polovine vršilaca (njih deset) djelimično ili u potpunosti predaje komunalne otpadne vode na PPOV sa sekundarnim ili tercijarnim tretmanom. Ipak, i pored manjeg broja vršilaca, stepen otpadnih voda koje se predaju na tretman je prilično visok. Količine otpadnih voda koje prihvataju ovi vršioci (ViK Budva, ViK Kotor, ViK Berane, ViK Herceg Novi, KD Mojkovac, ViK Nikšić, ViK Pljevlja, ViK Podgorica, ViK Tivat i KD Žabljak) čine gotovo 80% ukupnih komunalnih otpadnih voda u Crnoj Gori, što znatno doprinosi visokoj vrijednosti ovog indikatora na nacionalnom nivou.

Kod ViK Berane, ViK Herceg Novi, KD Mojkovac, ViK Nikšić, ViK Pljevlja, ViK Tivat i KD Žabljak tretira se sva količina otpadnih voda koja se preko javnog kanalizacionog sistema predaje na prečišćavanje. U Podgorici, međutim, nije obezbijeđeno potpuno prečišćavanje, zbog ograničenih kapaciteta postojećeg PPOV-a.

Grafik I.2.2.1 Poređenje vrijednosti Stepena komunalne otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%]**INDIKATOR 2.3 Stepen pregledane kanalizacione mreže**

Održavanje kanalizacione mreže u operativnom stanju predstavlja osnov za pouzdano pružanje usluga odvođenja komunalnih otpadnih voda. Stepen pregledane kanalizacione mreže pokazuje u kojoj mjeri su vršiocu usluga obavili kontrolu i pregled kanalizacionih sistema, što omogućava identifikaciju kritičnih tačaka i planiranje preventivnog održavanja ili rekonstrukcije mreže. Visok stepen pregledane kanalizacione mreže ukazuje na efikasno upravljanje infrastrukturom, pozitivno utiče na smanjenje rizika od kvarova i prevenciju mogućeg negativnog uticaja na životnu sredinu.

Indikator stepen pregledane kanalizacione mreže računa se kao odnos dužine pregledane kanalizacione mreže i ukupne dužine kanalizacione mreže sa priključcima.

Potrebna učestalost pregleda kanalizacione mreže zavisi od mnogih faktora, a posebno od starosti i fizičkog stanja mreže, rizika od kvarova i začepljenja.

Podatke o stepenu pregledane kanalizacione mreže je za 2024. godinu dostavilo 14 vršilaca. Pregled vrijednosti ovog indikatora u periodu od 2021. do 2024. godine dat je u Tabeli I.2.3.1.

Tabela I.2.3.1 Stepenu pregledane kanalizacione mreže po vršiocu za period 2021–2024. godine [%]

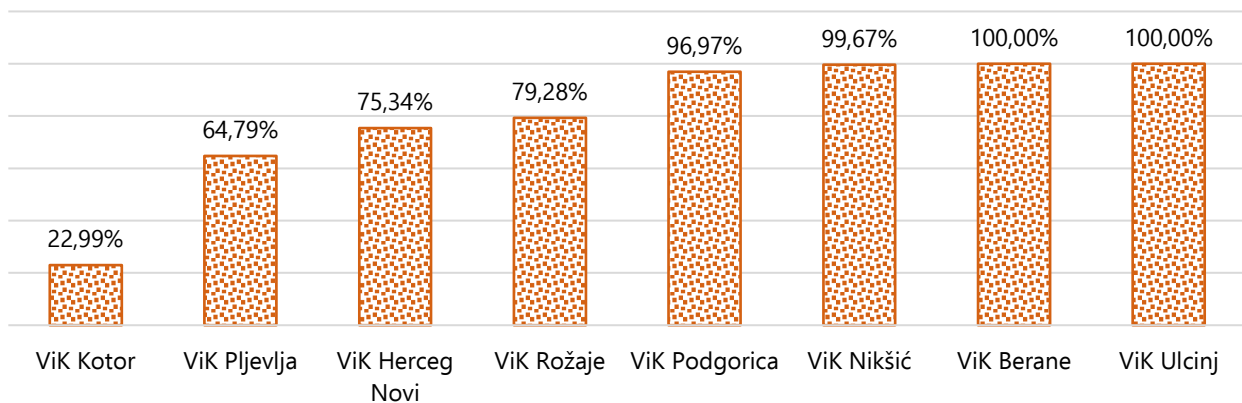
	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	53,20	10,84	42,36	-2,59	44,95	-4,10	49,05
ViK Ulcinj	11,91	-0,99	12,90	-	-	-	-
ViK Bar	13,22	-4,19	17,40	-2,26	19,66	-6,46	26,13
KD Plav	14,76	-1,90	16,67	-	-	-	61,11
ViK Bijelo Polje	21,23	0,23	21,00	10,22	10,79	-11,39	22,17
KD Žabljak	30,67	-69,33	100,00	81,48	18,52	-	-
ViK Podgorica	31,13	11,79	19,34	-10,10	29,44	-1,56	31,01
ViK Rožaje	33,38	7,95	25,43	7,59	17,84	-1,70	19,54
ViK Kotor	54,48	1,40	53,08	-5,76	58,84	-9,18	68,02
ViK Pljevlja	74,72	14,10	60,62	-	-	-	-
KD Plužine	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
ViK Andrijevića	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
ViK Herceg Novi	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
ViK Kolašin	100,00	-	100,00	-	-	-	100,00
ViK Nikšić	100,00	51,23	48,77	-	-	-	-
ViK Berane	-	-	100,00	-	100,00	-	100,00
ViK Budva	-	-	-	-	69,40	10,81	58,59
ViK Danilovgrad	-	-	-	-	100,00	-	-
KD Šavnik	-	-	-	-	-	-	-
ViK Cetinje	-	-	-	-	-	-	-
KD Gusinje	-	-	-	-	-	-	-
KD Mojkovac	-	-	-	-	-	-	-
ViK Tivat	-	-	-	-	-	-	-
KD Petnjica	-	-	-	-	-	-	-
ViK Tuzi	-	-	-	-	-	-	-

Vrijednost ovog indikatora na nivou Crne Gore u 2024. godini iznosila je 53,20% i poboljšana je u odnosu na prethodni period, kada nije prelazila 50%.

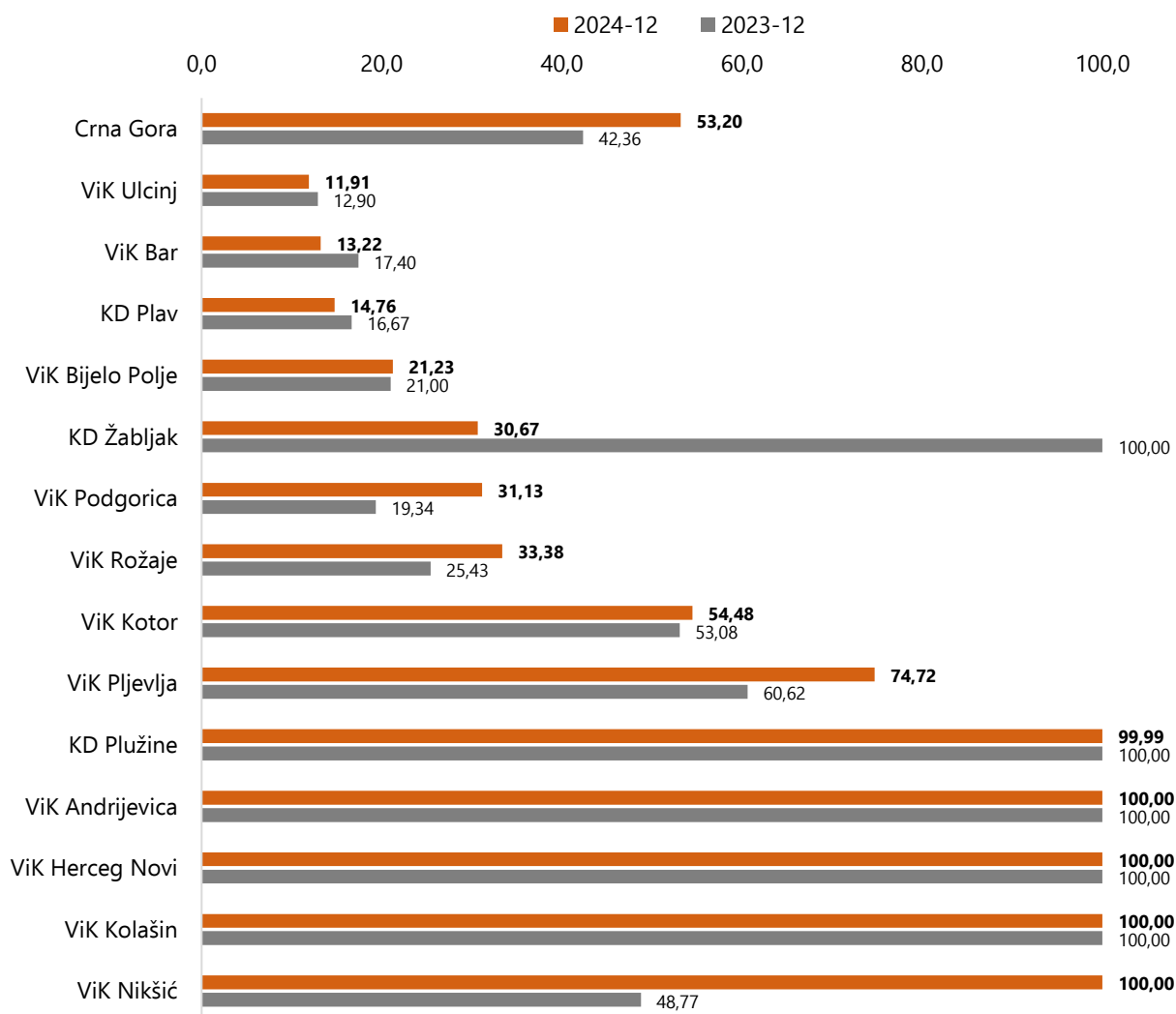
Kod sedam od 14 vršilaca koji su dostavili podatke o dužini pregledane kanalizacione mreže, stepen pregledane kanalizacione mreže premašuje 50%, što ukazuje na značajan nivo kontrole i praćenja stanja kanalizacione infrastrukture. Posebno se ističu ViK Andrijevića, ViK Herceg Novi, ViK Kolašin i ViK Nikšić, kod kojih je indikator dosegao 100%, što znači da su ovi vršioci u toku 2024. godine izvršili pregled cjelokupne kanalizacione mreže. Ovakav rezultat pokazuje visok nivo organizacije i posvećenosti održavanju infrastrukture, čime se doprinosi pouzdanijem funkcionisanju kanalizacionog sistema i smanjenju rizika od kvarova ili začepljenja.

Kvalitet podataka koji se koriste za izračunavanje indikatora stepena pregledane kanalizacione mreže trenutno nije na zadovoljavajućem nivou, što ukazuje na potrebu za unaprjeđenjem evidencija o aktivnostima koje se odnose na održavanje kanalizacione infrastrukture. Pored podataka o dužini pregledane mreže, za pouzdanost ovog indikatora ključno je posjedovanje preciznih podataka o ukupnoj dužini kanalizacione mreže. Od ukupno 22 vršioca koji upravljaju kanalizacionim sistemima, osam vršilaca vodi djelimično ili u potpunosti evidenciju mreže u GIS sistemu, i to ViK Kotor, ViK Pljevlja, ViK Herceg Novi, ViK Rožaje, ViK Podgorica, ViK Nikšić, ViK Berane i ViK Ulcinj. Prikaz stepena kanalizacione mreže koja je unesena u GIS je dat na Grafiku I.2.3.1.

Grafik I.2.3.1 Stepen kanalizacione mreže koja je unesena u GIS po vršiocu u 2024. godini [%]

Cjelokupnu kanalizacionu mrežu unijetu u GIS imaju ViK Ulcinj i ViK Berane. U poređenju sa 2023. godinom, jedino je ViK Podgorica povećao stepen kanalizacione mreže koja je unesena u GIS.

Grafik I.2.3.2 Poređenje vrijednosti stepena pregledane kanalizacione mreže po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [%]**INDIKATOR 2.4 Broj začepjenja po km kanalizacione mreže**

Indikator broj začepjenja po kilometru kanalizacione mreže koristi se za procjenu stanja i funkcionalnosti mreže, odnosno koliko često dolazi do problema u odvođenju komunalnih otpadnih voda. Ovaj indikator izračunava se kao odnos ukupnog broja začepjenja na kanalizacionoj mreži i ukupne dužine kanalizacione mreže sa priključcima. Veći broj začepjenja može ukazivati na dotrajalu infrastrukturu, nedovoljno redovno održavanje ili probleme sa kapacitetom mreže, dok manji broj začepjenja pokazuje da mreža funkcioniše pouzdano i da se preventivne mjere održavanja sprovode efikasno.

Podatke o broju začepjenja po kilometru kanalizacione mreže u 2024. godini, Agenciji je dostavilo 19 vršilaca. Pregled vrijednosti indikatora broj začepjenja po kilometru kanalizacione mreže u periodu od 2021. do 2024. godine dat je u Tabeli I.2.4.1.

Tabela I.2.4.1 Broj začepljenja po kilometru kanalizacione mreže po vršiocu za period 2021–2024. godine
[#/km]

	2024	+/-%	2023	+/-%	2022	+/-%	2021
Crna Gora	5,23	+9%	4,80	-12%	5,47	-8%	5,96
KD Šavnik	0,00	-	0,00	-	-	-	0,80
KD Plužine	1,28	+20%	1,07	-82%	5,98	+17%	5,13
ViK Nikšić	1,51	-19%	1,85	-8%	2,02	-51%	4,16
KD Plav	2,10	-84%	13,33	-	-	-	3,44
ViK Bijelo Polje	2,67	+9%	2,46	+6%	2,31	-13%	2,65
ViK Herceg Novi	2,69	-15%	3,15	+12%	2,83	-4%	2,95
ViK Kotor	2,94	-3%	3,03	-29%	4,30	-38%	6,90
ViK Bar	3,23	+9%	2,95	-20%	3,69	+11%	3,32
ViK Tivat	3,46	-8%	3,76	-7%	4,04	-45%	7,28
ViK Cetinje	4,94	+1%	4,91	+42%	3,45	-18%	4,21
ViK Podgorica	5,11	+10%	4,65	-20%	5,80	+4%	5,58
ViK Kolašin	5,17	-36%	8,12	-	-	-	9,38
ViK Pljevlja	5,54	+37%	4,05	-	-	-	-
KD Žabljak	6,33	-	0,93	-84%	5,93	-	-
ViK Danilovgrad	9,78	-	-	-	5,29	-	-
ViK Andrijevica	10,00	-13%	11,56	-15%	13,56	+39%	9,78
ViK Ulcinj	10,88	+57%	6,93	-	-	-	-
ViK Rožaje	17,85	+33%	13,42	-28%	18,68	+46%	12,76
ViK Berane	45,00	+17%	38,53	+2%	37,95	-	37,95
ViK Budva	-	-	-	-	9,12	+16%	7,88
KD Mojkovac	-	-	-	-	-	-	8,64
KD Gusinje	-	-	-	-	-	-	-
KD Petnjica	-	-	-	-	-	-	-
ViK Tuzi	-	-	-	-	-	-	-

Vrijednost ovog indikatora na nivou Crne Gore u 2024. godini je 5,23 začepljenja po km mreže, što je pogoršanje u odnosu na 2023. godinu, kada je vrijednost ovog indikatora iznosila 4,80 začepljenja po km mreže.

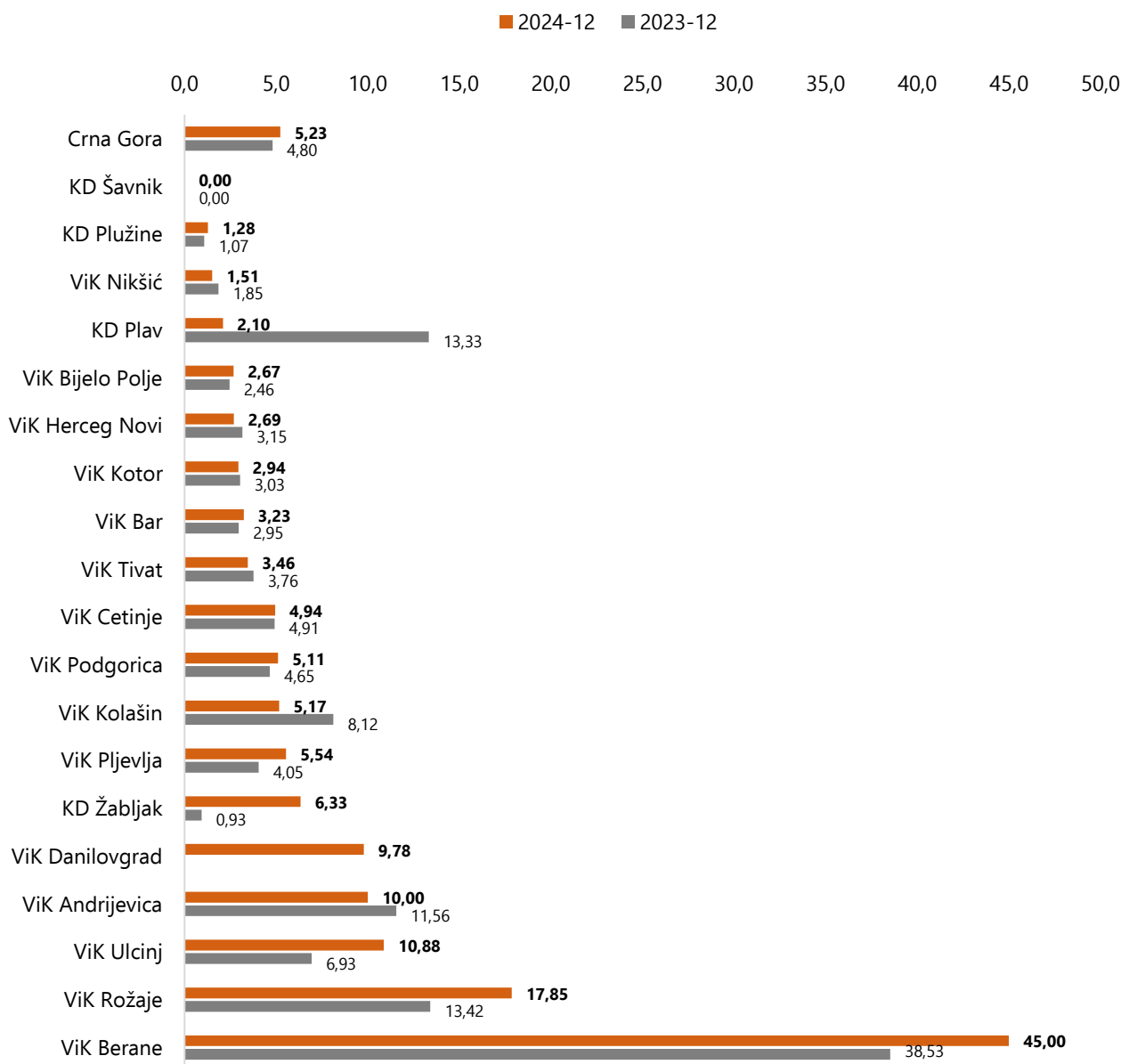
Kod 12 vršilaca vrijednosti indikatora broj začepljenja po kilometru kanalizacione mreže je bila niža od crnogorskog prosjeka. S druge strane, značajno veće vrijednosti indikatora broj začepljenja po km mreže od prosjeka na nivou Crne Gore bile su kod ViK Andrijevica (10,00), ViK Ulcinj (10,88), ViK Rožaje (17,85) i ViK Berane (45,00).

Prema dostavljenim podacima, kod sedam vršilaca ostvarena vrijednost ovog indikatora je u 2024. godini bila manja u odnosu na 2023. godinu i to kod: ViK Nikšić, KD Plav, ViK Herceg Novi, ViK Kotor, ViK Tivat, ViK Kolašin i ViK Andrijevica.

U poređenju sa 2023. godinom, kod KD Žabljak je zabilježeno značajno povećanje vrijednosti indikatora broja začepjenja po kilometru mreže – sa 0,93 u 2023. na 6,33 u 2024. godini. Istovremeno, stepen pregledanosti kanalizacione mreže u 2024. godini bio je za 69,33% niži u odnosu na prethodnu godinu. Ovakva kretanja ukazuju na postojanje očekivane veze između smanjene pregledanosti mreže i povećanog broja začepjenja. Na osnovu dostupnih podataka, može se zaključiti da su slabija kontrola i održavanje mreže doprinijeli pogoršanju efikasnosti upravljanja kanalizacionim sistemom.

Slično kao i kod drugih podataka koji se koriste za izračunavanje indikatora koji se odnose na održavanje kanalizacionog sistema, neophodno je uspostaviti jedinstvene i sistematizovane evidencije o začepljenjima na mreži.

Grafik I.2.4.1 Poređenje vrijednosti broja začepjenja po kilometru kanalizacione mreže po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [# / km]

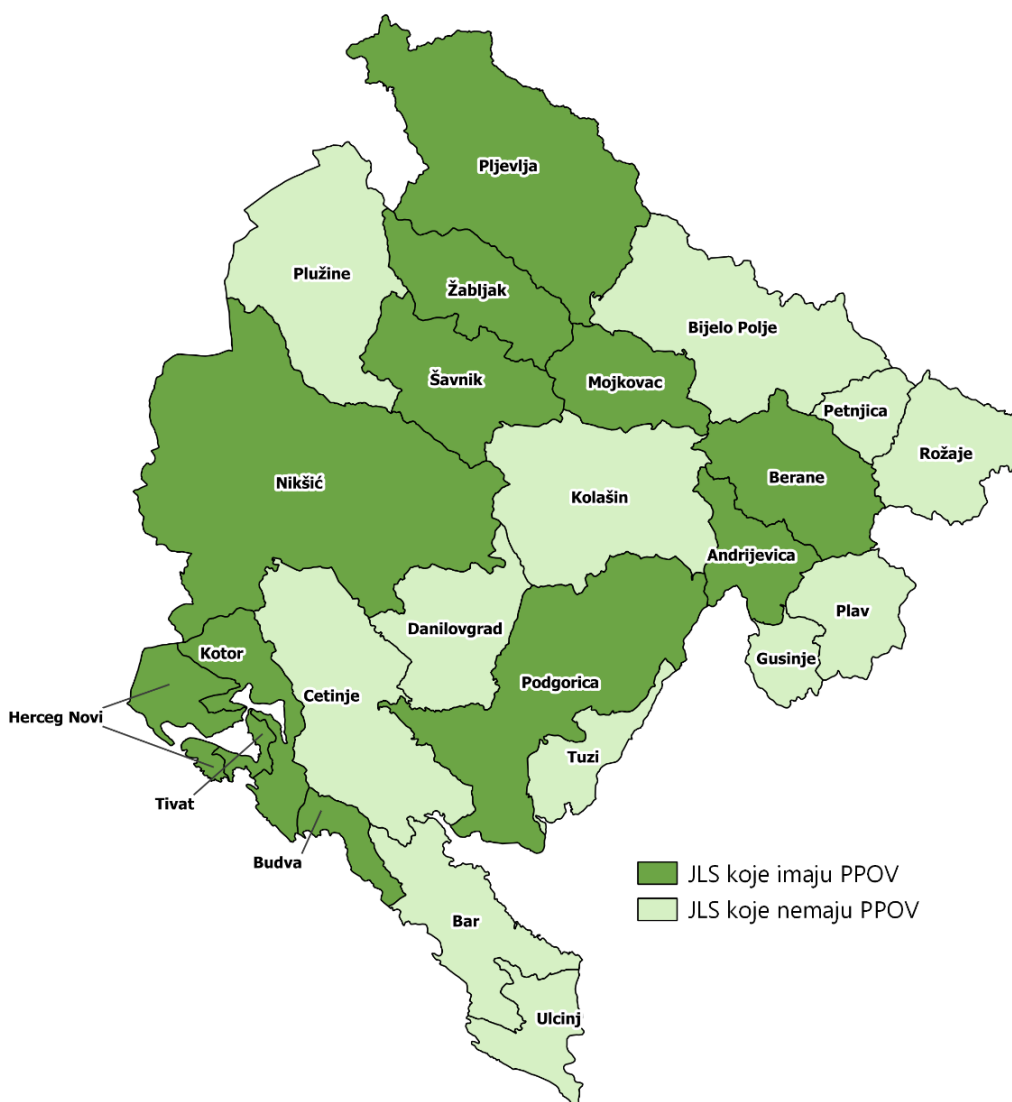
3. PREČIŠĆAVANJE KOMUNALNIH OTPADNIH VODA

Ključni indikatori za uslugu prečišćavanja komunalnih otpadnih voda su: (1) stepen usaglašenosti kvaliteta prečišćene komunalne otpadne vode iz postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda (u daljem tekstu: efluent), (2) stepen sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda i (3) stepen pokrivenosti uslugom prečišćavanja komunalnih otpadnih voda. U poglavljima koja slijede dat je pregled kretanja svakog od navedenih indikatora za uslugu prečišćavanja komunalnih otpadnih voda za vršioce koji su dostavili podatke.

INDIKATOR 3.1 Step en usaglašenosti kvaliteta prečišćene komunalne otpadne vode iz postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda

U toku 2024. godine postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Crnoj Gori su bila u različitim nivoima funkcionalnosti. Sistem za prečišćavanje otpadnih voda u Šavniku i dalje nije u operativnoj upotrebi, dok je PPOV u Andrijevici izgrađeno i tehnički spremno za rad. Međutim, stavljanje u funkciju PPOV-a u Andrijevici je odloženo zbog neusaglašenosti određenih pravnih aspekata.

Slika I.3.1.1 JLS sa postrojenjima za prečišćavanje otpadnih voda

Prema odredbama člana 19 stav 1 Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama („Službeni list CG“, broj 2/17) vršilac koji upravlja PPOV-om je u obavezi da sprovodi kontinuiran nadzor nad kvalitetom i količinom ispuštenog efluenta, te da obezbijedi sistematski monitoring u skladu sa važećim tehničkim i zakonskim zahtjevima. Kvalitet prečišćene komunalne otpadne vode predstavlja ključni pokazatelj efikasnosti rada PPOV-a.

Indikator stepen usaglašenosti prečišćene komunalne otpadne vode iz PPOV-a pokazuje koliko je urađenih analiza kvaliteta efluenta imalo zadovoljavajući kvalitet. Pomenuti indikator se računa kao odnos broja izvršenih analiza kvaliteta efluenta kod kojih su parametri u dozvoljenim granicama i ukupnog broja izvršenih analiza.

Podatke o stepenu usaglašenosti kvaliteta efluenta u 2024. godini je dostavio isti broj vršilaca kao i u 2023. godini, njih šest. Podatke za Kotor i Tivat je dostavio jedan vršilac, PPOV Kotor-Tivat, koji upravlja PPOV-om za ove dvije JLS. KD Žabljak i KD Mojkovac ne posjeduju podatke o usaglašenosti kvaliteta efluenta, iako upravljaju PPOV-om. Pregled vrijednosti ovog indikatora u periodu od 2021. do 2024. godine dat je u Tabeli I.3.1.1.

Tabela I.3.1.1 Stepenn usaglašenosti kvaliteta efluenta po vršiocu za period 2021–2024. godine [%]

	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	37,10	7,62	29,47	-12,60	42,07	0,93	41,14
Nikšić	0,00	-	0,00	-	-	-	-
Podgorica	0,00	-	0,00	-3,61	3,61	-2,45	6,06
Budva	80,00	10,00	70,00	-11,82	81,82	-4,55	86,36
Kotor	95,83	20,83	75,00	-4,17	79,17	-12,50	91,67
Tivat	95,83	20,83	75,00	-4,17	79,17	-12,50	91,67
Berane	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
Pljevlja	100,00	-	100,00	11,11	88,89	88,89	0,00
Mojkovac	-	-	-	-	-	-	50,00
Herceg Novi	-	-	-	-	-	-	-
Žabljak	-	-	-	-	-	-	-

U Crnoj Gori je u 2024. godini usaglašenost kvaliteta efluenta bila na nivou od 37,10%, gdje je kao i u 2023. godini, samo kod ViK Berane i ViK Pljevlja kvalitet efluenta u potpunosti bilo u okviru propisanih vrijednosti.

U Kotoru i Tivtu, odnosno kod PPOV Kotor-Tivat, stepen usaglašenosti kvaliteta efluenta sa propisanim vrijednostima u 2024. godini iznosio je 95,83%, što predstavlja poboljšanje u odnosu na prethodni izvještajni period. U Budvi je stepen usaglašenosti iznosio 80,00%, što takođe ukazuje na pozitivne trendove u radu PPOV-a u odnosu na raniji period.

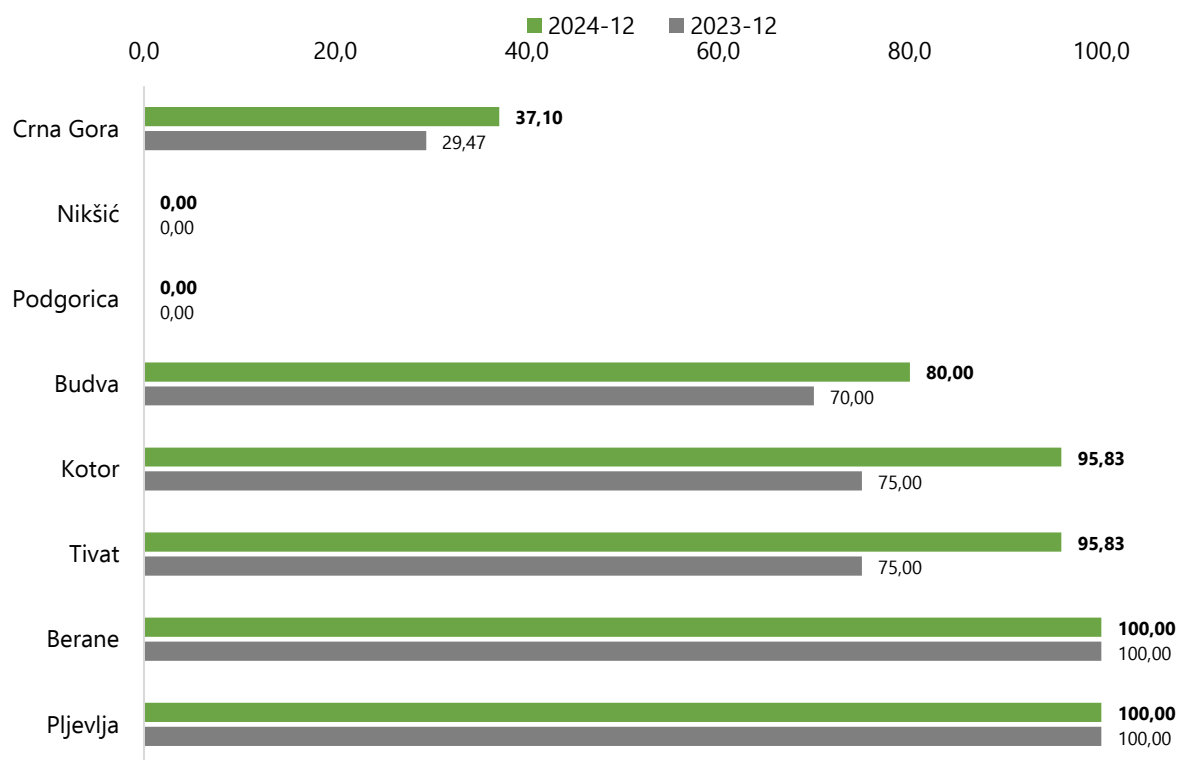
U Podgorici i Nikšiću, u 2024. godini usaglašenost kvaliteta efluenta bila je 0,00%, što znači da nijedna od izvršenih analiza nije bila u granicama propisanih vrijednosti. Vrijednosti ovog indikatora

iz 2023. godine za Podgoricu i Nikšić pokazuju identičan rezultat, što ukazuje na problem u postizanju propisanog nivoa kvaliteta prečišćene otpadne vode.

Ovakve vrijednosti indikatora stepena usaglašenosti kvaliteta prečišćene komunalne otpadne vode u Podgorici pokazuju da postojeći PPOV primjenjuje tehnologiju koja ne omogućava adekvatnu obradu otpadnih voda, što negativno utiče na kvalitet recipijenta i životnu sredinu. Izgradnja novog PPOV-a sa savremenim tehnološkim procesima tretmana otpadnih voda i kanalizacionog mulja, kao i proširenje kanalizacionog sistema kojim upravlja ViK Podgorica, od suštinskog je značaja za poboljšanje trenutnog stanja i zaštitu životne sredine.

S druge strane, PPOV u Nikšiću je nedavno izgrađen i pušten u rad. Međutim, kvalitet efluenta u 2023. i 2024. godini nije ispunjavao propisane standarde. Ova situacija ukazuje na potrebu identifikacije uzroka narušenog kvaliteta prečišćene vode, kao i na neophodnost unaprjeđenja upravljanja PPOV-om i optimizacije radnih procesa, kako bi se postigao propisani kvalitet efluenta i obezbijedio stabilan rad sistema.

Grafik I.3.1.1 Poređenje vrijednosti Stepena usaglašenosti kvaliteta efluenta po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%]

INDIKATOR 3.2 Stepen sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda

Indikator stepen sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda računa se kao odnos količine otpadne vode koja je tretirana u procesu sekundarnog prečišćavanja i ukupne količine otpadne vode koja je preuzeta na tretman.

Podatke o stepenu sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda u 2024. godini je dostavilo šest vršilaca: ViK Podgorica, Otpadne vode Budva, PPOV Kotor-Tivat (za Kotor i Tivat), ViK

Nikšić, ViK Berane i ViK Pljevlja. Pregled vrijednosti ovog indikatora u periodu od 2021. do 2024. godine dat je u Tabeli I.3.2.1.

Tabela I.3.2.1 *Stepen sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda po vršiocu za period 2021–2024. godine [%]*

	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	81,77	0,93	80,84	6,24	74,61	-2,76	77,37
Podgorica	43,08	-3,28	46,36	-0,65	47,01	-1,22	48,23
Berane	100,00	-	100,00	9,36	90,64	-	90,64
Budva	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
Kotor	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
Nikšić	100,00	-	100,00	-	100,00	-	-
Pljevlja	100,00	-	100,00	-	-	-	100,00
Tivat	100,00	-	100,00	-	100,00	-	100,00
Herceg Novi	-	-	-	-	-	-	-
Žabljak	-	-	-	-	-	-	-
Mojkovac	-	-	-	-	-	-	-

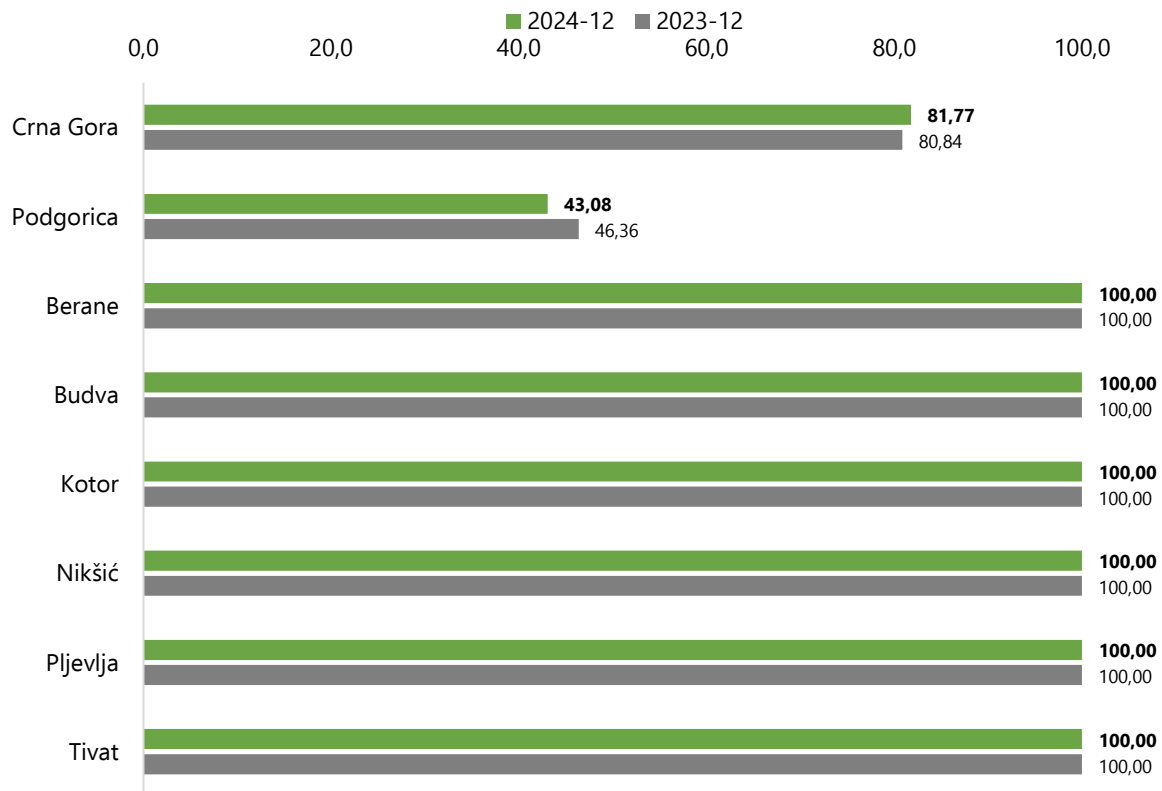
PPOV Kotor-Tivat, Otpadne vode Budva, ViK Nikšić, ViK Berane i ViK Pljevlja svu dospjelu vodu tretiraju prečišćavanjem drugog stepena. U Podgorici se sekundarnim tretmanom obradi 43,08% otpadne vode koja dođe na PPOV, što je za 3,28% manje nego u 2023. godini. Zbog ograničenih kapaciteta PPOV-a u Podgorici, manje od polovine količine otpadne vode koja se prikupi kanalizacionim sistemom prolazi kroz proces prečišćavanja, dok se preostala količina ispušta u recipijent, rijeku Moraču, bez adekvatnog prečišćavanja.

Ipak, vrijednost indikatora stepena sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda u Crnoj Gori u 2024. godini je neznatno porasla u odnosu na 2023. godinu.

Iako je u Podgorici stepen sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda u 2024. godini pao u odnosu na 2023. godinu, vrijednost ovog indikatora na nivou Crne Gore je porasla. Na to je uticalo povećanje ukupne količine otpadnih voda koje su tretirane sekundarnim prečišćavanjem u odnosu na ukupne količine komunalnih otpadnih voda pristiglih na PPOV.

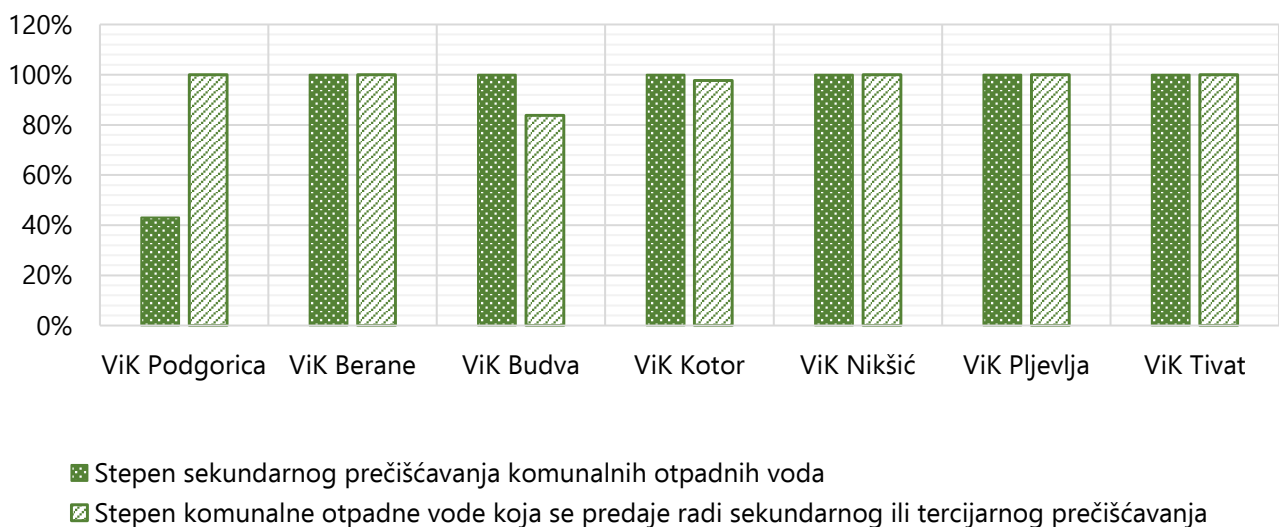
Ukoliko se sagledaju indikatori stepena komunalne otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja i stepena sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda, dobija se jasnija slika stanja u oblasti prečišćavanja otpadnih voda.

Grafik 1.3.2.1 Poređenje vrijednosti Stepena sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%]

Kako je prikazano na Grafiku I.3.2.2, postojeći PPOV u Podgorici ne raspolaže dovoljnim kapacitetima da obradi sve količine vode koje pristignu na tretman. Nasuprot tome, u Budvi i Kotoru problem se uglavnom odnosi na nedovoljno razvijenu kanalizacionu infrastrukturu, zbog čega određeni dio prikupljene komunalne otpadne vode ne dolazi do PPOV-a, već se te otpadne vode ispuštaju u recipijent kao netretirane.

Grafik 1.3.2.2 Poređenje vrijednosti Stepena komunalne otpadne vode koja se predaje radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja i Stepena sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda u 2024. godini [%]

INDIKATOR 3.3 Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom prečišćavanja komunalnih otpadnih voda

Indikator stepen pokrivenosti stanovništva uslugom prečišćavanja komunalnih otpadnih voda izražava udio stanovništva na teritoriji JLS čije komunalne otpadne vode se prečišćavaju prije ispuštanja u recipijent, bilo da su prihvaćene putem javnog kanalizacionog sistema ili putem crpljenja septičkih jama. Međutim, za razliku od pomenutih indikatora, i dalje ne postoji dosljednost u dostavljanju podataka od strane vršilaca, na osnovu kojih se izračunava ovaj indikator, pri čemu nijesu obuhvaćene sve relevantne informacije o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda, što rezultira neadekvatnim prikazom stvarnog stanja u ovoj važnoj oblasti.

Pregled vrijednosti stepena pokrivenosti stanovništva uslugom prečišćavanja komunalnih otpadnih voda u periodu od 2021. do 2024. godine dat je u Tabeli I.3.3.1.

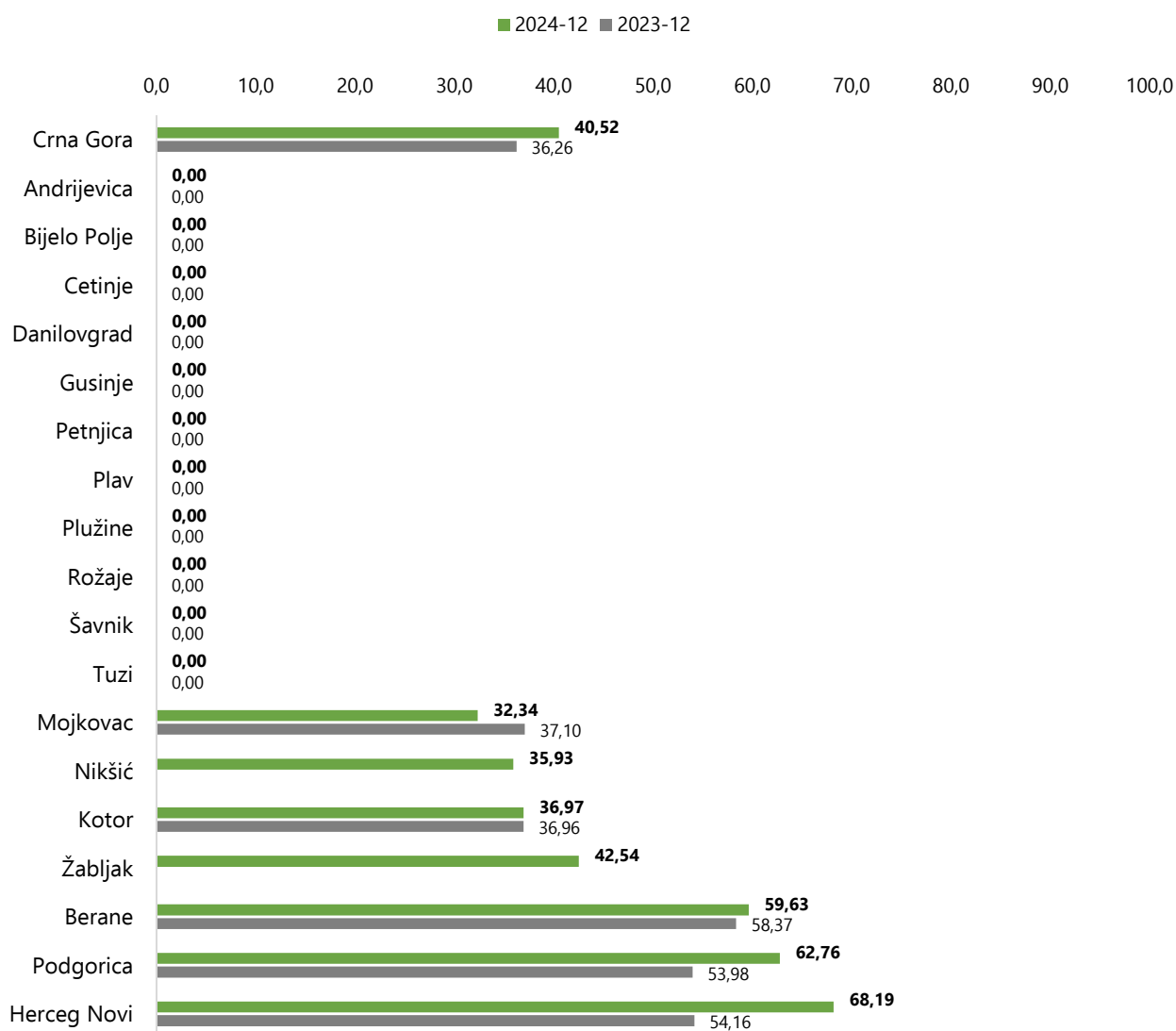
Tabela I.3.3.1 Stepen pokrivenosti stanovništva uslugom prečišćavanja komunalnih otpadnih voda po vršiocu za period 2021–2024. godine [%]

	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	40,52	4,26	36,26	-19,74	55,99	6,62	49,38
Andrijevica	0,00	-	0,00	-	-	-	-
Bijelo Polje	0,00	-	0,00	-	-	-	-
Cetinje	0,00	-	0,00	-	-	-	-
Danilovgrad	0,00	-	0,00	-	-	-	-
Gusinja	0,00	-	0,00	-	-	-	-
Petnjica	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00
Plav	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00
Plužine	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00
Rožaje	0,00	-	0,00	-	-	-	-
Šavnik	0,00	-	0,00	-	-	-	-
Tuzi	0,00	-	0,00	-	-	-	-
Mojkovac	32,34	-4,75	37,10	0,01	37,09	-0,43	37,52
Nikšić	35,93	-	-	-	-	-	-
Kotor	36,97	0,01	36,96		36,96	-	-
Žabljak	42,54	-	-	-	41,42	-7,47	48,89
Berane	59,63	1,26	58,37	-41,17	99,54	24,64	74,90
Podgorica	62,76	8,78	53,98	0,09	53,89	-0,55	54,45
Herceg Novi	68,19	14,03	54,16	1,58	52,58	0,54	52,03
Budva	-	-	-	-	-	-	84,12
Kolašin	-	-	-	-	-	-	0,00
Pljevlja	-	-	-	-	-	-	0,00
Tivat	-	-	-	-	-	-	73,82
Bar	-	-	-	-	-	-	-
Ulcinj	-	-	-	-	-	-	-

Na nivou Crne Gore, komunalne otpadne vode se prečišćavaju za 40,52% stanovnika, što predstavlja povećanje u odnosu na 2023. godinu. Među JLS u kojima je obezbijeđeno prečišćavanje otpadnih voda, najmanja pokrivenost uslugom je u Mojkovcu (32,34%), dok je najveća u Herceg Novom (68,19%).

U Podgorici, gdje je najveća koncentracija stanovnika u Crnoj Gori, pokrivenost uslugom prečišćavanja komunalnih otpadnih voda iznosi 62,76%, što jasno ukazuje da je neophodan brži razvoj kanalizacione infrastrukture u cilju zaštite životne sredine i poboljšanja kvaliteta života građana.

Grafik 1.3.3.1 Poređenje vrijednosti stepena pokrivenosti stanovništva uslugom prečišćavanja komunalnih otpadnih voda po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%]

4. SVE REGULISANE KOMUNALNE DJELATNOSTI

INDIKATOR 4.1 Stopa naplate

Stopa naplate izračunava se kao odnos naplaćene i fakturisane vode i otpadne vode i direktno utiče na likvidnost vršilaca. Ovaj indikator predstavlja pokazatelj koji odražava efikasnost poslovanja vršilaca, odnosno njihovu sposobnost da blagovremeno i u punom obimu realizuju naplatu svojih potraživanja.

Podaci za izračunavanje indikatora stope naplate za 2024. godinu su dostavljeni od strane svih vršilaca, kao što je to bio slučaj u 2023. godini. Ovakvo sveobuhvatno dostavljanje podataka pruža osnovu za praćenje trendova i omogućava dobijanje šireg uvida u stanje naplate regulisanih komunalnih usluga na nivou Crne Gore.

Stopa naplate na nivou Crne Gore za 2024. godinu je iznosila 97,63%, odnosno bila je na približno istom nivou kao u 2023. godini.

Iako je stopa naplate na nivou Crne Gore u 2024. godini bila približno na istom nivou u odnosu na prethodni period, pojedini vršioci su u 2024. godini bilježili značajnije poboljšanje, dok su neki zabilježili smanjenje stope naplate. Međutim, promjene vrijednosti ovog indikatora ne moraju nužno predstavljati odraz stvarnog poslovanja vršilaca, već mogu biti posljedica dostavljanja sređenijih i detaljnijih podataka o fakturisanim i naplaćenim iznosima u 2024. godini, što omogućava preciznije praćenje dinamike naplate.

Bitno je pomenuti da su prilikom dostavljanja podataka za potrebe sačinjavanja ovog izvještaja vršioci dostavljali korigovane podatke o naplati i fakturisanim iznosima u eurima u odnosu na podatke prikazane u Izvještaju o aktivnostima u vezi sa regulisanim komunalnim djelatnostima za 2024. godinu, koji je sačinjen u julu 2025. godine. Zbog toga se vrijednosti stope naplate kod deset vršilaca razlikuju u odnosu na vrijednosti prikazane u pomenutom izvještaju.

Stopa naplate u Crnoj Gori u 2024. godini iznosila je 97,63%, što je identično vrijednosti ovog indikatora ostvarenoj u 2023. godini. Pregled vrijednosti stope naplate u periodu od 2021. do 2024. godine dat je u Tabeli I.4.1.1.

Tabela I.4.1.1 Stopa naplate po vršiocu za period 2021–2024. godine [%]

	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	97,63	0,27	97,36	-2,97	100,33	3,63	96,70
KD Šavnik	66,80	-30,44	97,24	-11,07	108,31	13,87	94,44
ViK Cetinje	78,54	-38,46	117,01	25,94	91,07	5,04	86,03
ViK Andrijevica	81,50	-21,14	102,64	4,91	97,72	3,49	94,23
ViK Herceg Novi	83,67	-11,43	95,09	-1,91	97,00	-2,01	99,02
KD Mojkovac	84,08	-2,45	86,53	-11,77	98,31	14,56	83,75
ViK Rožaje	89,20	11,97	77,23	-2,56	79,79	7,51	72,28
KD Žabljak	93,70	-2,98	96,68	-0,38	97,06	-1,36	98,42
ViK Podgorica	95,70	-0,03	95,73	-0,31	96,04	2,10	93,94

KD Petnjica	97,40	14,24	83,16	-	-	-	77,92
KD Plužine	99,04	-3,45	102,49	1,98	100,51	-7,64	108,15
ViK Pljevlja	99,48	-9,34	108,82	-	-	-	-
ViK Nikšić	100,30	27,03	73,27	-44,53	117,80	-	-
ViK Budva	100,54	2,77	97,77	-7,00	104,77	11,05	93,72
ViK Ulcinj	100,67	-0,42	101,09	0,19	100,90	4,67	96,23
KD Gusinje	100,67	7,98	92,70	-	-	-	-
ViK Bijelo Polje	102,73	-6,17	108,90	22,88	86,02	-12,41	98,43
ViK Tivat	103,26	0,21	103,05	-4,80	107,85	4,91	102,94
ViK Kolašin	103,38	13,70	89,68	-17,43	107,12	3,49	103,63
ViK Danilovgrad	103,84	0,73	103,11	0,34	102,76	6,95	95,81
ViK Berane	106,12	-1,80	107,93	22,38	85,54		85,54
ViK Kotor	106,81	0,53	106,27	4,95	101,32	-1,40	102,72
ViK Tuzi	108,15	3,41	104,75	25,77	78,98	-	-
ViK Bar	109,14	4,06	105,07	-	-	-	106,31
KD Plav	111,26	-42,66	153,93	42,49	111,44	6,67	104,77

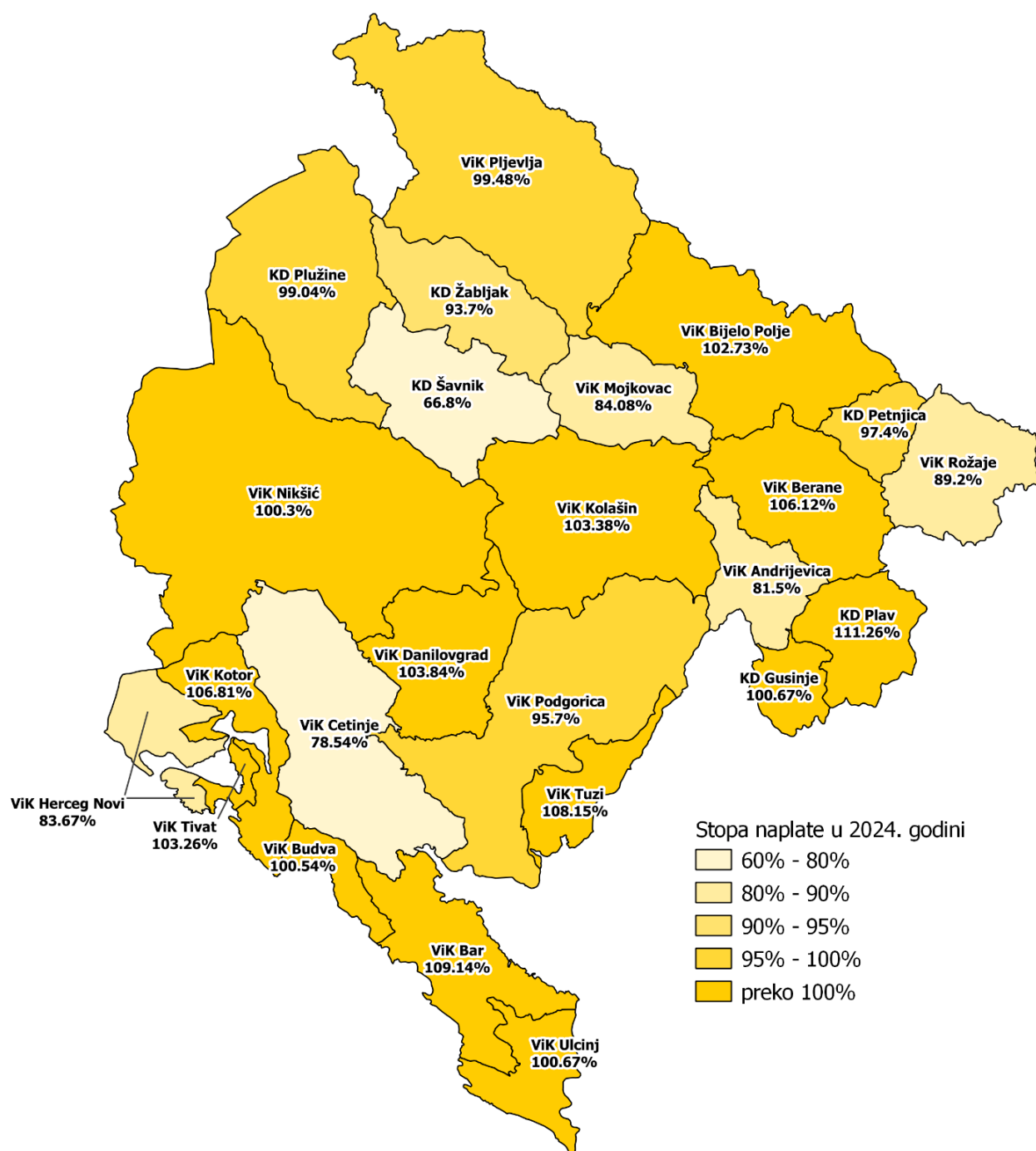
Značajano poboljšanje stope naplate ostvarili su ViK Nikšić (73,27% u 2023. godini – 100,30% u 2024. godini), KD Petnjica (83,16% u 2023. godini – 97,40% u 2024. godini) i ViK Kolašin (89,68% u 2023. godini – 103,38% u 2024. godini).

Kao i 2023. godine, KD Plav je u 2024. godini ostvario najveću stopu naplate (111,26%). Međutim, kod ovog vršioca se bilježi i najveće smanjenje stope naplate u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosila 153,93%. Najnižu stopu naplate u 2024. godini ostvarilo je KD Šavnik i to 66,80%. Osim KD Šavnik, niske vrijednosti stope naplate u 2024. godini (manje od 90%) su bile kod ViK Cetinje (78,54%), ViK Andrijevice (81,50%), ViK Herceg Novi (83,67%), KD Mojkovac (84,08%) i ViK Rožaje (89,20%).

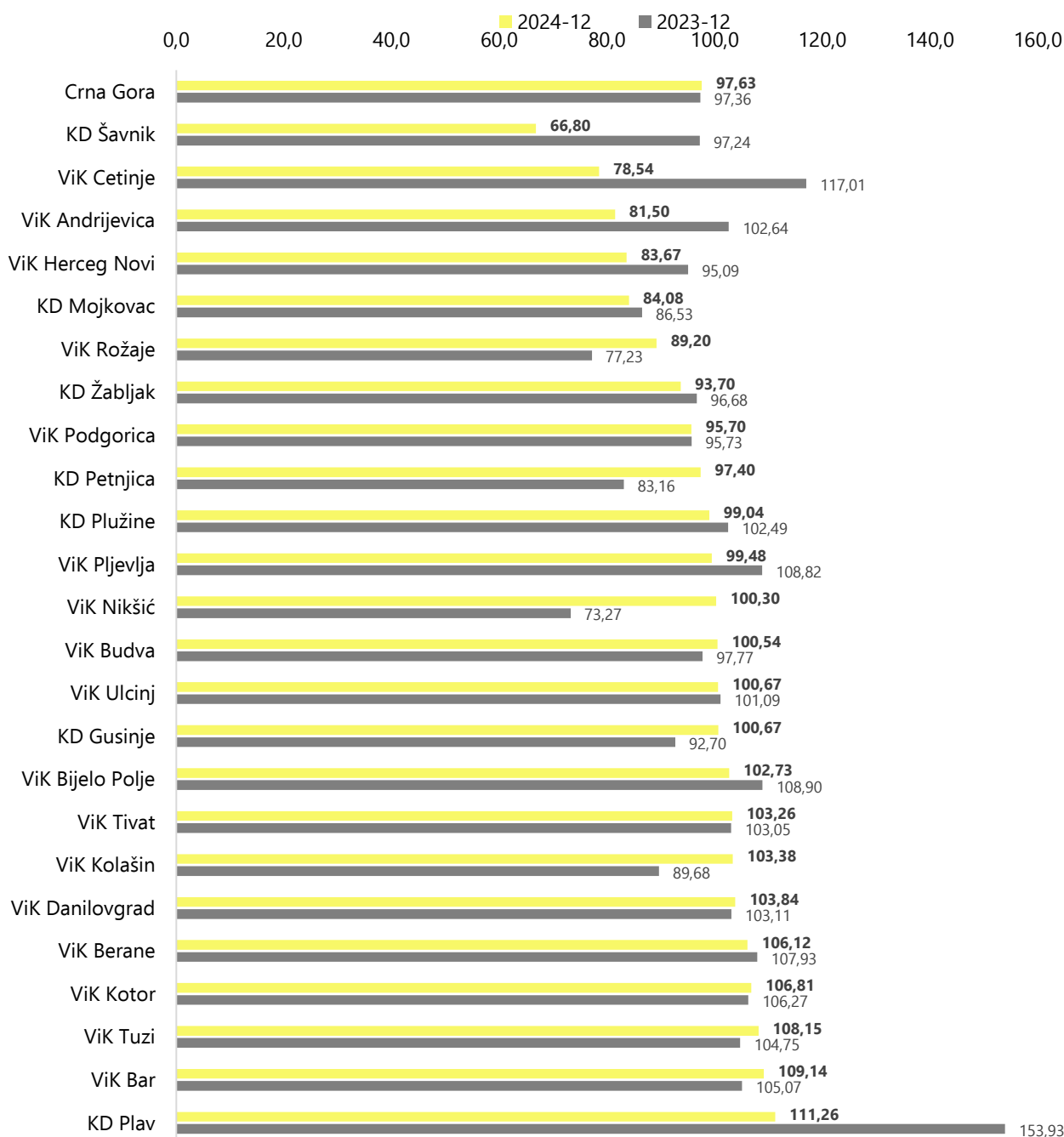
U 2024. godini stopu naplate veću od 100% ostvarilo je 13 vršilaca, što je isti broj kao i u 2023. godini. Ostvarenje stope naplate iznad 100% ukazuje na to da su vršioci, osim tekućih potraživanja, naplatili i dio zaostalih potraživanja iz prethodnih godina.

Visoka stopa naplate koju ostvaruje većina vršilaca ukazuje na postojanje dobre prakse u pogledu naplate potraživanja, ali i na potencijal za unaprjeđenje kod onih vršilaca koji bilježe niže vrijednosti ovog indikatora. Time se potvrđuje da je, primjenom adekvatnih poslovnih politika, mehanizama kontrole i mjera za unaprjeđenje finansijskog upravljanja, moguće dostići zadovoljavajući i održiv nivo naplate.

Slika 1.4.1.1 Stopa naplate po vršiocu u 2024. godini [%]

Grafik I.4.1.1 Poređenje stope naplate po vršiocu sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu

INDIKATOR 4.2 Ukupan broj zaposlenih na 1.000 korisnika

Indikator ukupan broj zaposlenih na 1.000 korisnika odražava nivo efikasnosti rada vršilaca i jedan je od relevantnih faktora koji imaju značajan uticaj na određivanje cijena usluga javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama.

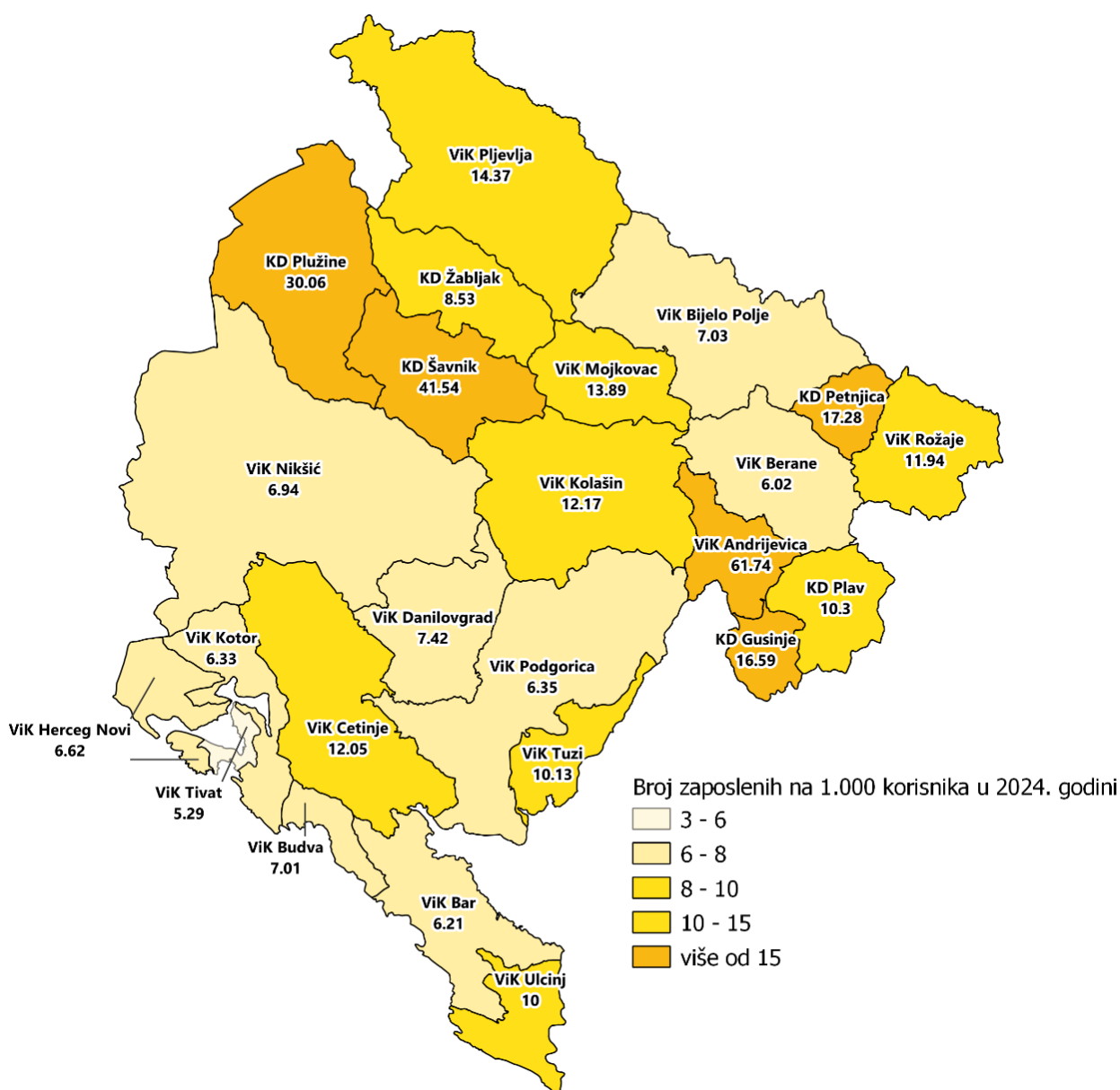
Ovaj indikator se definiše kao odnos ukupnog broja zaposlenih i ukupnog broja korisnika, nakon čega se dobijeni odnos množi sa 1.000.

Agenciji su podatke za izračunavanje ovog indikatora dostavili svi vršioci. Korišćeni su podaci o broju zaposlenih angažovanih isključivo na poslovima regulisanih komunalnih djelatnosti, s obzirom na to da sedam vršilaca, pored regulisanih, obavlja i druge komunalne djelatnosti.

Na nivou Crne Gore, od ukupnog broja zaposlenih 40,12% su angažovani na poslovima javnog vodosnabdijevanja, 6,09% na poslovima prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda, 3,95% na poslovima prečišćavanja komunalnih otpadnih voda i 50,07% na zajedničkim poslovima. Iz navedenog proizilazi da je značajan broj zaposlenih angažovan na zajedničkim poslovima (finansije, komercijala, opšti i kadrovski poslovi itd).

Ukupan broj zaposlenih na 1.000 korisnika na nivou Crne Gore u 2024. godini (7,42) je manji u odnosu na taj pokazatelj u 2023. godini, kada je iznosio 7,71. Na narednoj slici prikazane su vrijednosti ovog indikatora za vršioce pojedinačno.

Slika 1.4.2.1 Broj zaposlenih na 1.000 korisnika u 2024. godini

Sa Slike I.4.2.1. može se uočiti da su najveće vrijednosti indikatora ukupan broj zaposlenih na 1.000 korisnika i dalje kod manjih vršilaca na sjeveru Crne Gore, kao što je to bio slučaj i prethodnih godina.

Vrijednost ovog indikatora je porasla kod sedam vršilaca, dok se kod njih 16 smanjila. U 2024. godini broj zaposlenih na 1.000 korisnika kod devet vršilaca je bio manji u odnosu na broj zaposlenih na 1.000 korisnika na nivou Crne Gore.

Vršioi koji su u 2024. godini imali nižu vrijednost ovog indikatora u odnosu na nacionalni prosjek su: ViK Tivat (5,29), ViK Berane (6,02), ViK Bar (6,21), ViK Kotor (6,33), ViK Podgorica (6,35), ViK Herceg Novi (6,62), ViK Nikšić (6,94), ViK Budva (7,01) i ViK Bijelo Polje (7,03). Najnižu vrijednost broja zaposlenih na 1.000 korisnika i u 2024. godini ostvario je ViK Tivat, pri čemu je vrijednost ovog indikatora ostala na nivou iz 2023. godine.

Tabela I.4.2.1 Ukupan broj zaposlenih na 1.000 korisnika po vršiocu za period 2021–2024. godine [#/ 1.000 korisnika]

	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	7,42	-4%	7,71	-1%	7,80	+3%	7,56
ViK Tivat	5,29	-	5,29	-4%	5,50	+5%	5,22
ViK Berane	6,02	-	6,04	-2%	6,17	-	6,17
ViK Bar	6,21	-	6,22	-	6,22	-2%	6,38
ViK Kotor	6,33	+6%	5,97	+1%	5,90	-	5,88
ViK Podgorica	6,35	-11%	7,15	+11%	6,46	+5%	6,16
ViK Herceg Novi	6,62	-	6,59	-3%	6,79	+15%	5,92
ViK Nikšić	6,94	-5%	7,30	-21%	9,22	+16%	7,93
ViK Budva	7,01	-3%	7,20	-2%	7,35	+1%	7,27
ViK Bijelo Polje	7,03	-7%	7,56	+2%	7,40	+3%	7,18
ViK Danilovgrad	7,42	-9%	8,19	+2%	8,07	+3%	7,87
KD Žabljak	8,53	-4%	8,92	-3%	9,23	-8%	10,03
ViK Ulcinj	10,00	-5%	10,53	+1%	10,42	-6%	11,05
ViK Tuzi	10,13	+16%	8,74	+12%	7,82	-	-
KD Plav	10,30	+48%	6,96	-74%	27,14	+60%	16,96
ViK Rožaje	11,94	-16%	14,14	+18%	11,93	-7%	12,78
ViK Cetinje	12,05	+40%	8,61	-2%	8,82	-3%	9,08
ViK Kolašin	12,17	+1%	12,03	-7%	12,88	+1%	12,71
KD Mojkovac	13,89	-	13,84	-1%	14,03	-	14,06
ViK Pljevlja	14,37	-5%	15,07	+7%	14,02	-41%	23,94
KD Gusinje	16,59	+67%	9,91	-43%	17,44	+40%	12,49
KD Petnjica	17,28	-1%	17,51	-	-	-	17,54
KD Plužine	30,06	-5%	31,75	+30%	24,39	+6%	23,09
KD Šavnik	41,54	-17%	49,87	-18%	61,11	-40%	101,69
ViK Andrijevisa	61,74	-1%	62,67	+29%	48,41	+14%	42,54

Značajno poboljšanje vrijednosti ovog indikatora u 2024. godini zabilježeno je kod KD Šavnik, gdje je broj zaposlenih na 1.000 korisnika smanjen sa 49,87 u 2023. godini na 41,54 u 2024. godini. Ovaj vršilac je u posljednje četiri godine bilježio smanjenje vrijednosti navedenog indikatora. Ipak, imajući u vidu da je KD Šavnik među vršiocima sa najmanjim brojem korisnika i manje oscilacije u apsolutnom broju korisnika mogu dovesti do izraženih promjena u vrijednosti ovog indikatora.

Vrijednost indikatora broj zaposlenih na 1.000 korisnika se u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu smanjio kod sljedećih vršilaca: ViK Andrijevica, ViK Bar, ViK Berane, ViK Bijelo Polje, ViK Budva, ViK Danilovgrad, ViK Nikšić, KD Petnjica, KD Plužine, ViK Pljevlja, ViK Podgorica, ViK Rožaje, KD Šavnik, ViK Ulcinj i KD Žabljak.

Kod KD Gusinje je u 2024. godini zabilježeno povećanje vrijednosti indikatora broja zaposlenih na 1.000 korisnika za 67% u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosila 9,91. Ipak, s obzirom na to da su u prethodnim godinama vrijednosti ovog indikatora bile 12,46 u 2021, 17,44 u 2022. i 16,59 u 2023. godini, može se uočiti nedosljednost u dostavljanju pouzdanih podataka, što otežava pouzdano praćenje kretanja ovog indikatora.

Indikator broj zaposlenih na 1.000 korisnika u 2024. godini se značajnije pogoršao kod ViK Kotor, ViK Cetinje, KD Gusinje i ViK Tuzi, dok se neznatno pogoršao kod ViK Herceg Novi, ViK Kolašin i KD Mojkovac.

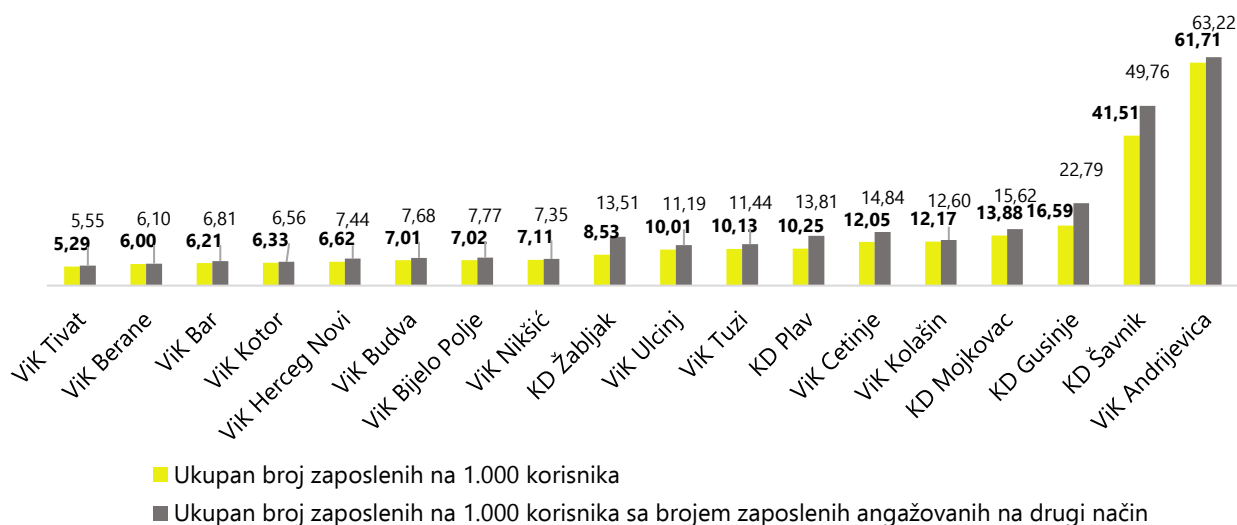
Kod ViK Cetinje je i u 2024. godini zabilježen značajan porast vrijednosti indikatora broj zaposlenih na 1.000 korisnika, usljed osjetnog smanjenja broja korisnika, što je posljedica sređivanja baza podataka o korisnicima.

Kod ViK Kotor i ViK Tuzi je primjetno konstantno povećanje vrijednosti indikatora broj zaposlenih na 1.000 korisnika, dok ViK Bar i KD Žabljak bilježe trend smanjenja vrijednosti ovog indikatora.

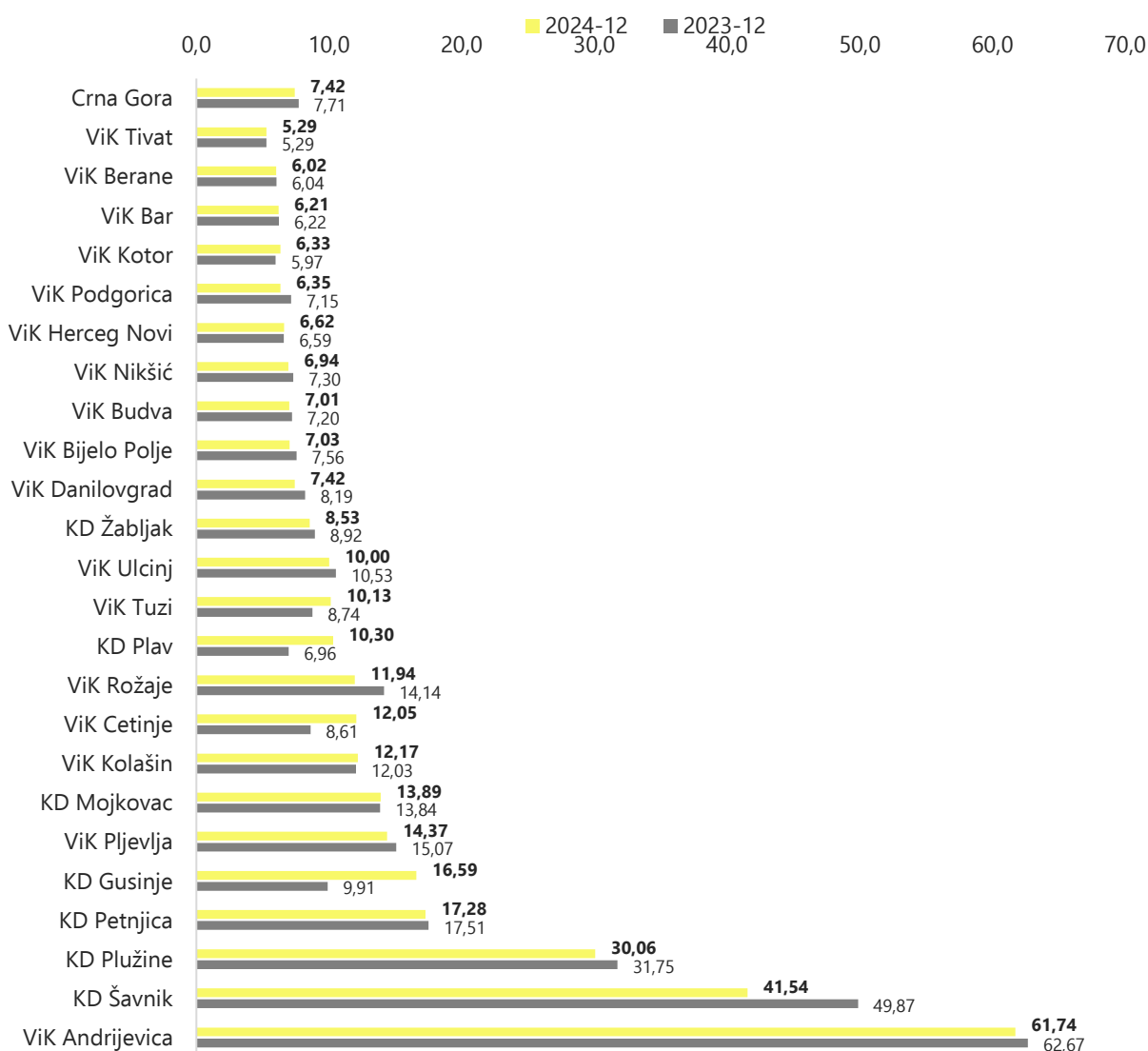
Pojedini vršioci su tokom 2024. godine, pored svojih zaposlenih, dodatno angažovali lica putem agencija za ustupanje radnika, kao i preko ugovora o djelu, ugovora o privremenim i povremenim poslovima, ugovora o dopunskom radu i sličnih oblika angažovanja. Kod vršilaca prikazanih na Grafiku I.4.2.1. u 2024. godini je na ovaj način bilo angažovano ukupno 157 lica, što je više u odnosu na 2024. godinu kada je bilo angažovano 131 lice.

Na Grafiku I.4.2.1 prikazane su vrijednosti indikatora broj zaposlenih na 1.000 korisnika, uključujući lica koja su angažovana preko agencija za ustupanje radnika.

Grafik 1.4.2.1 Poređenje indikatora broj zaposlenih na 1.000 korisnika i indikatora broj zaposlenih sa brojem angažovanih na drugi način na 1.000 korisnika po vršiocu u 2024. godini

Grafik 1.4.2.2 Poređenje vrijednosti ukupnog broja zaposlenih na 1.000 korisnika po vršiocu za 2024. i 2023. godinu

INDIKATOR 4.3 Stepen pokrivenosti operativnih rashoda (bez amortizacije) operativnim prihodima

Efikasnost poslovanja vršilaca u velikoj mjeri se ogleda u njihovoj sposobnosti da operativni prihodi pokriju operativne troškove. Jedan od glavnih pokazatelja koji prikazuje ovu efikasnost je stepen pokrivenosti operativnih rashoda operativnim prihodima, pri čemu se amortizacija izuzima iz obračuna. Indikator se izračunava kao odnos prihoda od prodaje vode i ostalih operativnih prihoda (bez subvencija, dotacija i donacija) i ukupnih operativnih rashoda bez amortizacije. S obzirom na to da ovaj indikator pokazuje finansijski rezultat poslovanja, podaci se prikupljaju direktno iz finansijskih izvještaja vršilaca.

Podatke o stepenu pokrivenosti operativnih rashoda operativnim prihodima su dostavili svi vršioci. U narednoj tabeli su prikazane vrijednosti indikatora stepen pokrivenosti operativnih rashoda (bez amortizacije) operativnim prihodima.

Tabela I.4.3.1 Stepen pokrivenosti operativnih rashoda (bez amortizacije) operativnim prihodima za period 2021–2024. godine [%]

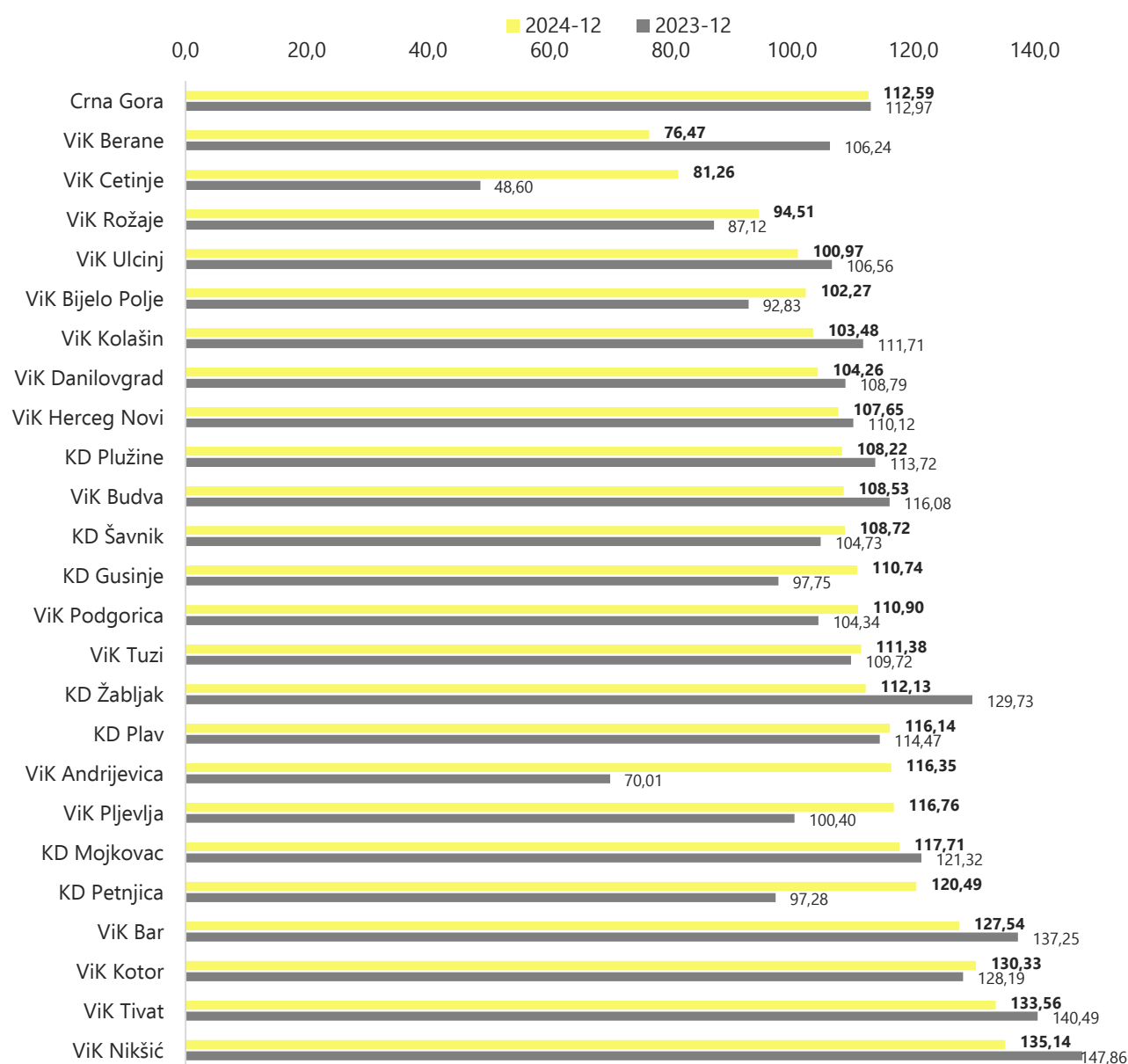
	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	112,59	-0,38	112,97	-6,03	119,01	15,87	103,14
ViK Berane	76,47	-29,77	106,24	-0,22	106,46	14,53	91,93
ViK Cetinje	81,26	32,66	48,60	-5,18	53,78	3,97	49,81
ViK Rožaje	94,51	7,39	87,12	-0,73	87,85	1,52	86,33
ViK Ulcinj	100,97	-5,59	106,56	-11,15	117,71	10,70	107,01
ViK Bijelo Polje	102,27	9,45	92,83	-13,62	106,45	-21,99	128,44
ViK Kolašin	103,48	-8,23	111,71	-13,05	124,76	18,79	105,96
ViK Danilovgrad	104,26	-4,53	108,79	3,16	105,63	3,79	101,83
ViK Herceg Novi	107,65	-2,47	110,12	2,39	107,73	-15,29	123,02
KD Plužine	108,22	-5,50	113,72	8,21	105,51	7,11	98,40
ViK Budva	108,53	-7,55	116,08	-4,07	120,14	17,52	102,62
KD Šavnik	108,72	3,99	104,73	-2,94	107,67	69,87	37,79
KD Gusinje	110,74	12,99	97,75	-5,35	103,11	9,18	93,93
ViK Podgorica	110,90	6,56	104,34	-20,31	124,65	8,36	116,29
ViK Tuzi	111,38	1,66	109,72	-5,40	115,12	-	-
KD Žabljak	112,13	-17,59	129,73	-4,81	134,53	12,28	122,25
KD Plav	116,14	1,67	114,47	6,67	107,80	14,62	93,18
ViK Andrijevica	116,35	46,33	70,01	-49,69	119,70	76,30	43,40
ViK Pljevlja	116,76	16,36	100,40	-2,63	103,03	24,35	78,68
KD Mojkovac	117,71	-3,60	121,32	-0,36	121,67	-	-
KD Petnjica	120,49	23,21	97,28	-	-	-	6,31
ViK Bar	127,54	-9,70	137,25	-5,98	143,23	35,56	107,67
ViK Kotor	130,33	2,14	128,19	-7,89	136,08	58,04	78,04
ViK Tivat	133,56	-6,93	140,49	-2,11	142,60	46,33	96,27
ViK Nikšić	135,14	-12,72	147,86	26,43	121,43	2,35	119,09

Stepen pokrivenosti operativnih rashoda (bez amortizacije) operativnim prihodima u 2024. godini na nivou Crne Gore iznosio je 112,59 %, što je približno ostvarenju u 2023. godini.

Najbolji rezultat u 2024. godini, kao i prethodne godine, ostvario je ViK Nikšić sa pokrivenošću operativnih rashoda operativnim prihodima od 135,14%. Većina vršilaca, ukupno 21, imala je vrijednost ovog indikatora iznad 100%, dok je u 2023. godini takvih bilo 18. To ukazuje na trend poboljšanja efikasnosti poslovanja kod sve većeg broja vršilaca.

S druge strane, tri vršioca su u 2024. godini imali vrijednost ovog indikatora ispod 100%, i to: ViK Rožaje (94,51%), ViK Cetinje (81,26%) i ViK Berane (76,47%).

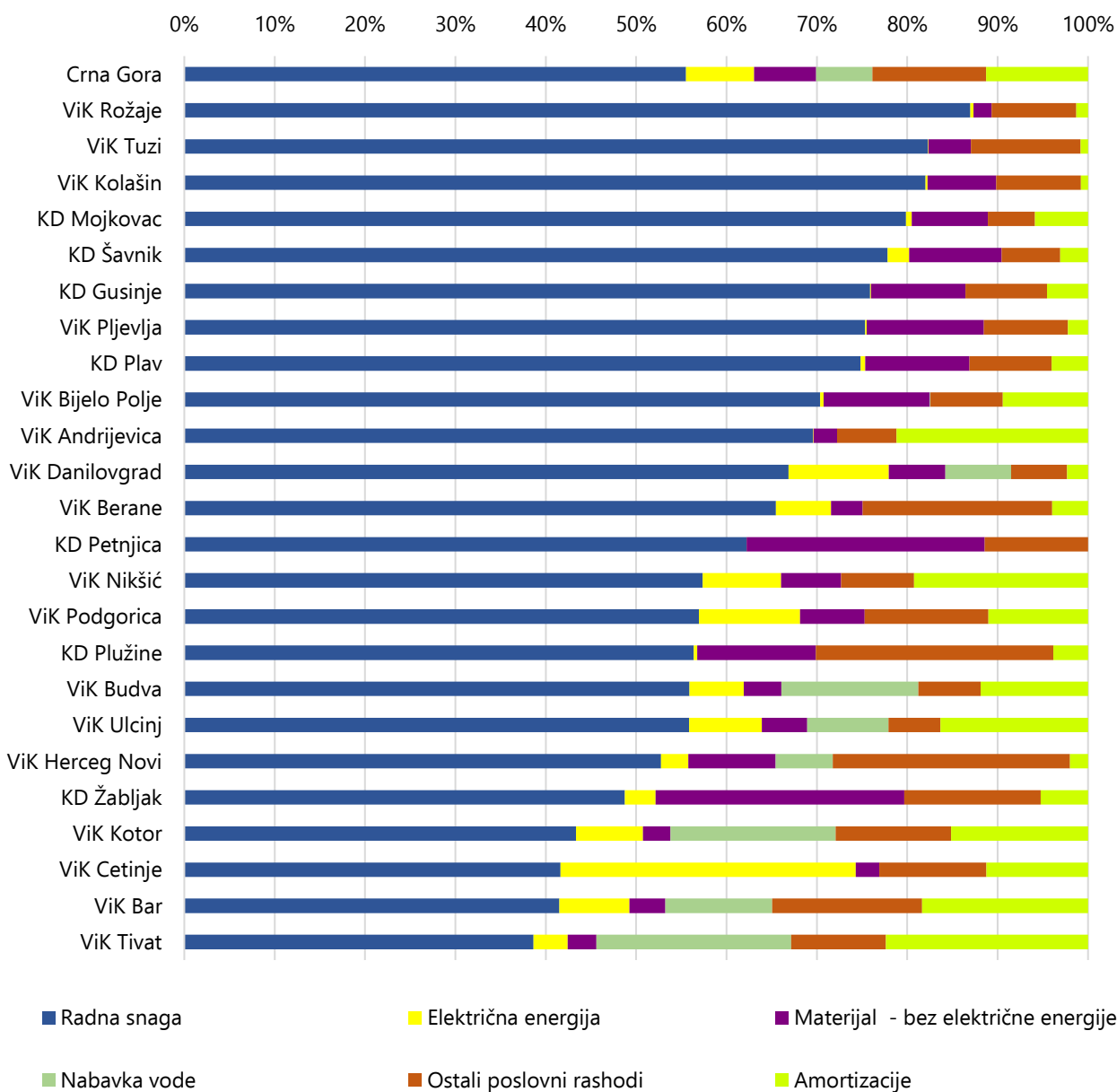
Grafik I.4.3.1 Stepenn pokrivenosti operativnih rashoda operativnim prihodima (bez amortizacije) za 2024. i 2023. godinu [%]

Na Grafiku I.4.3.2 prikazana je struktura troškova u ukupnim troškovima poslovanja, kako po pojedinačnim vršiocima, tako i na nivou Crne Gore. Iako svi vršioci obavljaju iste ili slične komunalne

djelatnosti, evidentne su razlike u strukturi troškova, što može ukazivati na različite organizacione modele, tehničke kapacitete, lokalne uslove poslovanja ili stepen efikasnosti u upravljanju resursima.

Grafik I.4.3.2 *Struktura troškova u ukupnim troškovima poslovanja vršilaca u 2024. godini*

Analizirajući Grafik I.4.3.2, može se uočiti da su troškovi radne snage kod većine vršilaca činili najveći udio u ukupnim troškovima u 2024. godini. Kod četiri vršioca, ovi troškovi su iznosili preko 80%, pri čemu su kod ViK Rožaje iznosili 87%, što je približno na istom nivou kao u 2023. godini. S druge strane, najmanje učešće troškova radne snage zabilježeno je kod ViK Tivat i iznosilo je 39% ukupnih troškova.

Troškove nabavke vode ostvaruju vršioci iz Primorskog regiona i ViK Danilovgrad. Kod ViK Tivat i ViK Kotor, ovi troškovi su u 2024. godini imali veći udio nego u 2023. godini.

Najveći udio troškova materijala zabilježen je kod KD Žabljak (28%), dok je najmanji bio kod ViK Rožaje (2%), što je ostalo nepromijenjeno u odnosu na 2023. godinu.

Troškovi amortizacije imali su najveći udio kod ViK Tivat (22%), ViK Andrijevice (21%) i ViK Bar (18%). S druge strane, kod ViK Kolašin, ViK Rožaje i ViK Tuzi ovi troškovi su iznosili svega 1% ukupnih troškova.

Troškovi električne energije, kao i u 2023. godini, činili su 8% ukupnih operativnih troškova vršilaca na nivou Crne Gore. Kod 11 vršilaca, ovi troškovi su iznosili manje od 1%, dok su kod 22 vršioca činili manje od 10% ukupnih troškova. Kod dva vršioca, troškovi električne energije prelazili su 10%. Udio troškova električne energije u strukturi troškova posebno je izražen kod ViK Cetinje, gdje ovi troškovi čine 32,7% ukupnih troškova. Ovo ipak predstavlja smanjenje u odnosu na 2023. godinu, kada je udio troškova električne energije iznosio 39%.

INDIKATOR 4.4 Broj prigovora na 1.000 korisnika

Indikator broj prigovora na 1.000 korisnika se izračunava kao odnos broja prigovora (na uslugu javnog vodosnabdijevanja, na uslugu prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda i na račun) i ukupnog broja korisnika. Dobijeni odnos se množi sa 1.000.

Podatke na osnovu kojih se izračunava ovaj indikator Agenciji je dostavilo 20 vršilaca, što je jednako broju vršilaca koji su te podatke dostavili za 2023. godinu. Vršioi koji nijesu dostavili podatke za 2024. godinu su ViK Bar, KD Mojkovac, ViK Pljevlja i ViK Ulcinj.

ViK Pljevlja je naveo da ne vodi evidenciju prigovora koji se odnose na kvalitet usluge (javno vodosnabdijevanje i prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda), dok se prigovori u vezi sa računima rješavaju direktno u korisničkom servisu. Slično tome, KD Mojkovac je dostavio informaciju da ne vodi evidencije o prijavama i prigovorima. ViK Bar i ViK Ulcinj takođe ne posjeduju evidencije o prijavama i prigovorima.

U narednoj tabeli prikazane su vrijednosti indikatora broja prigovora na 1.000 korisnika za vršioca pojedinačno i na nivou Crne Gore.

Tabela I.4.4.1 Broj prigovora na 1.000 korisnika po vršiocu za period 2021–2024. godine [# / 1.000 korisnika]

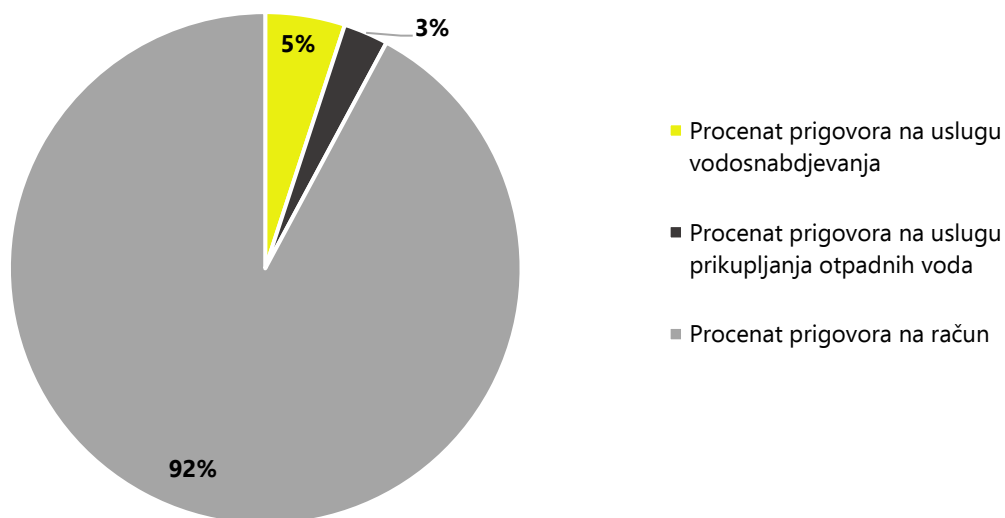
	2024	+/- [%]	2023	+/- [%]	2022	+/- [%]	2021
Crna Gora	25,27	+2%	24,73	-18%	30,30	-3%	31,38
KD Gusinje	0,00	-	0,00	-	-	-	-
KD Plužine	0,00	-	0,00	-	-	-	-
KD Šavnik	0,00	-	0,00	-	-	-	11,96
KD Žabljak	0,00	-100%	1,33	-76%	5,47	-	1,09
ViK Berane	0,20	-78%	0,89	-71%	3,04	-	3,04
ViK Tivat	2,59	-14%	3,03	-9%	3,34	+128%	1,46
ViK Danilovgrad	4,77	+112%	2,26	-30%	3,22	-49%	6,28
ViK Kolašin	5,09	-70%	17,04	-	-	-	4,18
ViK Kotor	5,41	-31%	7,82	-17%	9,40	-5%	9,93

ViK Rožaje	13,27	-6%	14,14	-9%	15,46	-7%	16,56
ViK Bijelo Polje	16,07	-13%	18,53	-13%	21,36	-20%	26,62
ViK Nikšić	18,66	+54%	12,08	+145%	4,93	+208%	1,60
KD Plav	20,53	+18%	17,41	-	-	-	34,39
ViK Andrijevisa	24,14	-	3,13	-71%	10,93	-	-
ViK Tuzi	25,49	-58%	61,01	-11%	68,30	-	-
ViK Budva	28,25	-28%	39,10	-1%	39,42	+14%	34,56
ViK Herceg Novi	33,60	-15%	39,75	+9%	36,32	+8%	33,67
ViK Cetinje	34,91	+197%	11,75	-0%	11,80	-13%	13,56
ViK Podgorica	38,69	+10%	35,02	-5%	36,86	-15%	43,59
KD Petnjica	51,84	+97%	26,26	-	-	-	26,32
ViK Bar	-	-	-	-	79,36	+6%	74,79
ViK Pljevlja	-	-	-	-	1,52	-81%	7,83
ViK Ulcinj	-	-	-	-	-	-	-
KD Mojkovac	-	-	-	-	-	-	-

Indikator broj prigovora na 1.000 korisnika na nivou Crne Gore iznosio je 25,27 i blago je porastao u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosio 24,73.

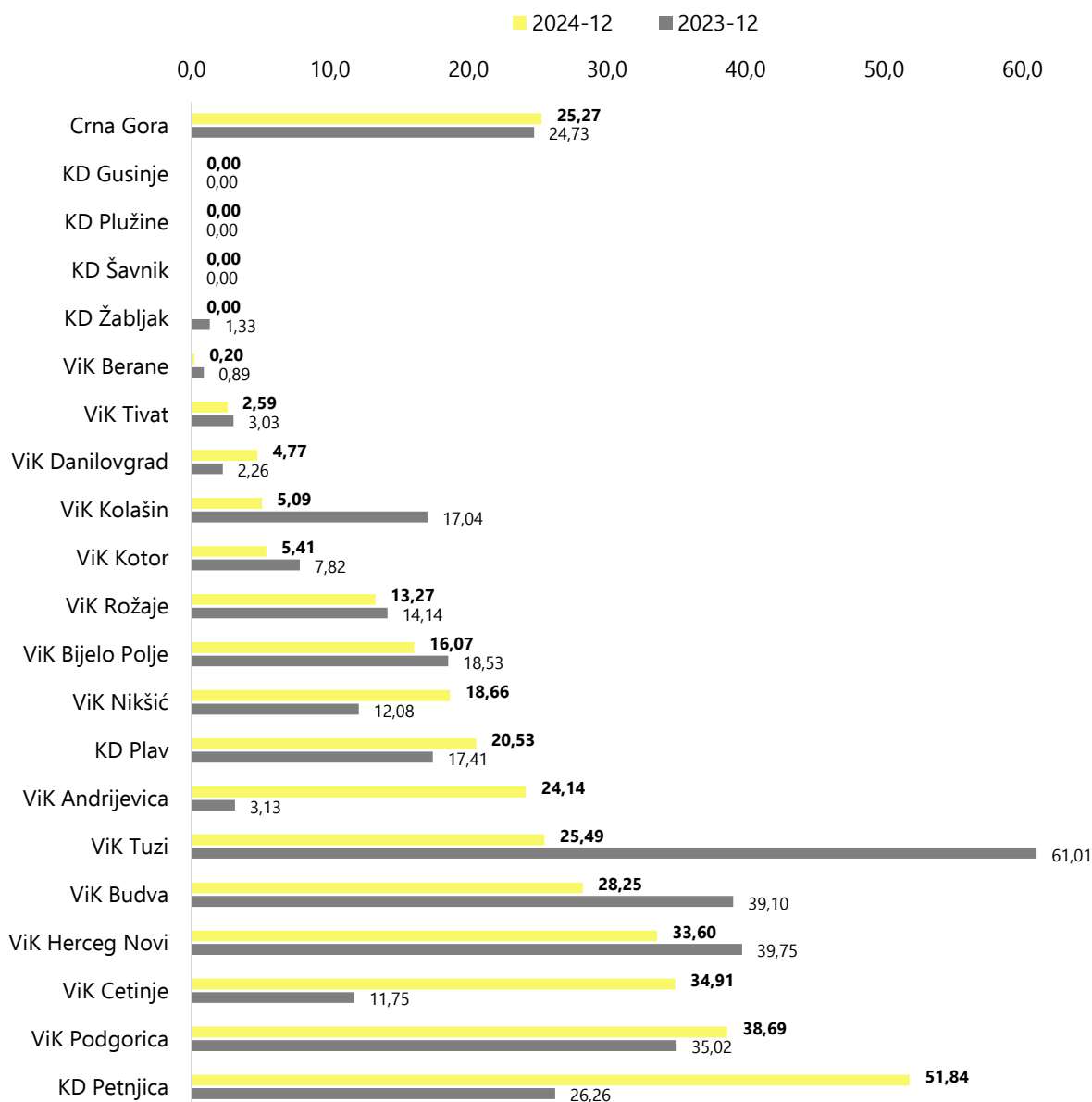
Na Grafiku I.4.4.1 prikazana je struktura korisničkih prigovora prema njihovoj prirodi, odnosno po vrsti usluge i predmetu prigovora. Najveći udio prigovora (92%) odnosi se na obračun i iznos računa za usluge, dok se znatno manji procenat prigovora odnosi na kvalitet usluge javnog vodosnabdjevanja (5%) i prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda (3%). Ovakva raspodjela ukazuje da korisnici najčešće izražavaju nezadovoljstvo u vezi sa iznosom računa za pruženu uslugu, dok su prigovori na samu uslugu u znatnoj manjini.

Grafik I.4.4.1 Struktura korisničkih prigovora u 2024. godini

Iako vršioci kontinuirano rade na poboljšanju kvaliteta podataka o broju prigovora, neki i dalje primaju prijave usmenim putem koje se ne evidentiraju. Ovakva praksa ukazuje da se podaci o prigovorima ne mogu u potpunosti smatrati pouzdanim. Kako bi vrijednosti indikatora broja prigovora na 1.000 korisnika, jednog od ključnih pokazatelja poslovanja vršilaca, bile pouzdanije, neophodno je voditi kvalitetnu evidenciju prigovora korisnika, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita potrošača.

Grafik I.4.4.2 Broj prigovora na 1.000 korisnika po vršiocu za 2024. i 2023. godinu [#/ 1.000 korisnika]

II. INDEKSI UČINAKA VRŠILACA

Indeksi su dobijeni na osnovu dostavljenih podataka o poslovanju vršilaca, odnosno ključnih indikatora i ocjena pouzdanosti podataka. Indeksi su podijeljeni na indekse vršilaca i lokalne indekse, jer su, u skladu sa Zakonom, odgovornosti vršilaca i JLS podijeljene, na način da su vršioci odgovorni za upravljanje i tekuće održavanje komunalne infrastrukture, a JLS za izgradnju i investiciono održavanje. Nacionalni indeks na nivou Crne Gore računa se na osnovu lokalnih indeksa.

Indeksi su podijeljeni po djelatnostima, tako da je u nastavku dat prikaz indeksa za javno vodosnabdijevanje, prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda, prečišćavanje komunalnih otpadnih voda i ukupno za sve usluge. Indikatori koji se koriste za računanje indeksa (ključni indikatori) izabrani su na osnovu njihovog značaja za ocjenu kvaliteta usluge koju pružaju vršioci, efikasnosti poslovanja i finansijske održivosti vršilaca, nivoa tekućeg održavanja komunalne infrastrukture i razvijenosti infrastrukture.

Indeksi su izračunati na osnovu indikatora, regulatorne skale i pouzdanosti dostavljenih podataka. Regulatorna skala predstavlja opseg između željene i neželjene vrijednosti ključnih indikatora, na osnovu kojih se vrednuje indikator. Tako je, na primjer, željena vrijednost indikatora stepen neprihodovane vode 20%, a neželjena 80%. Vršioци, u skladu sa Pravilima, Agenciji dostavljaju podatke o poslovanju, ocjene pouzdanosti tih podataka (pouzdan podatak se ocjenjuje sa 1, a nepouzdan sa 2) i dokumentaciju koja dokazuje pouzdanost.

Agencija je prilikom uspostavljanja mehanizma za vrednovanje podataka, odnosno indikatora posebnu pažnju posvetila kvalitetu podataka, pa s tim u vezi vrijednosti indeksa u mnogome zavise od pouzdanosti podataka.

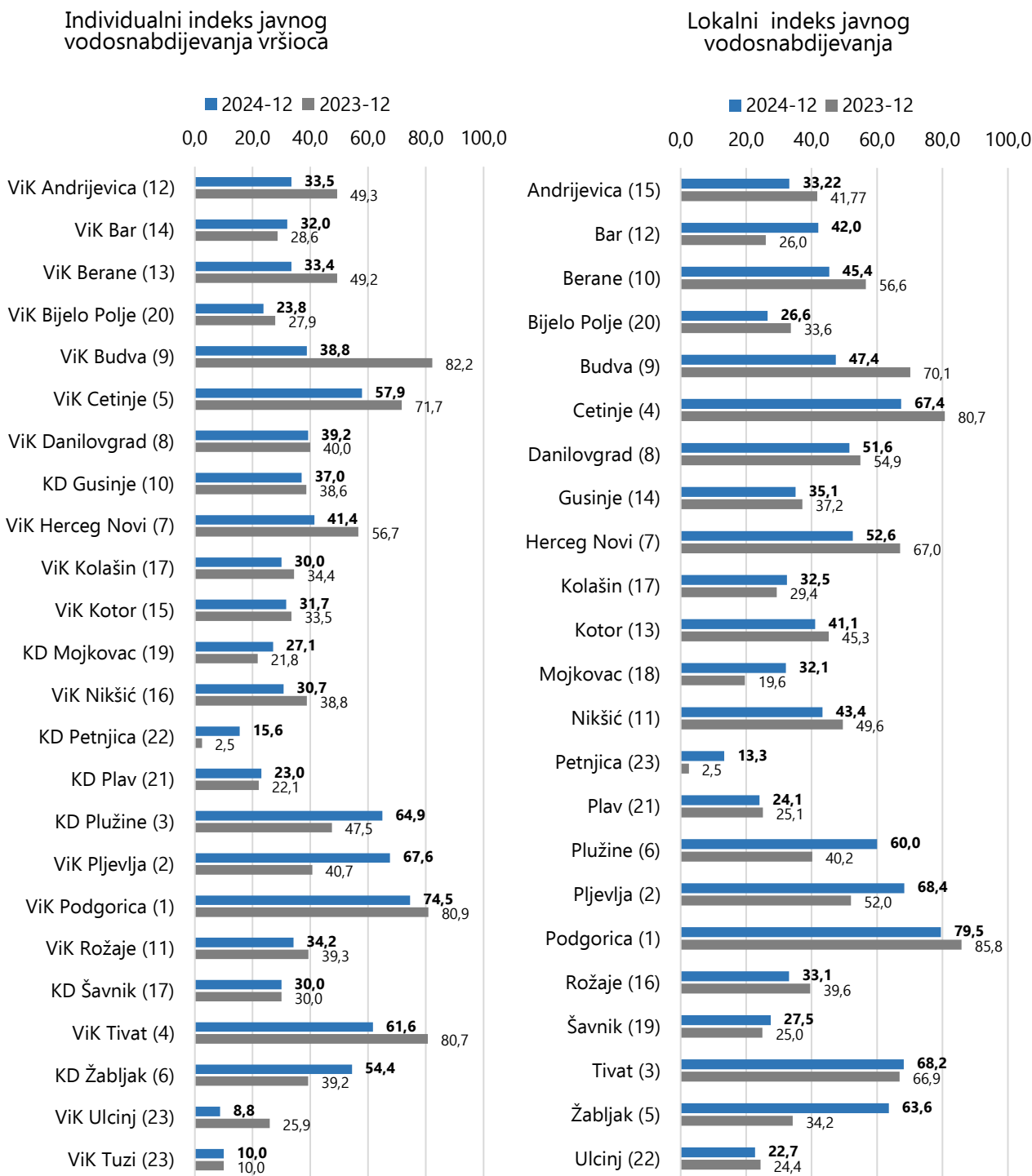
Agencija je, za potrebe sačinjavanja ovog izvještaja, podatke vršilaca vrednovala kao nepouz dane (ocjenom 2), ukoliko u postupku dostavljanja podataka Agenciji vršioci nijesu priložili dokumentaciju kojom se dokazuje pouzdanost.

Vrijednost indeksa ne zavisi isključivo od rezultata ključnih indikatora, već i od pouzdanosti i potpunosti dostavljenih podataka. Ukoliko podaci za određene indikatore nijesu dostavljeni, prilikom obračuna indeksa uzima se kao da je vrijednost tog indikatora nula, što utiče na smanjenje indeksa. Stoga, viši indeks ne mora nužno da znači i bolju efikasnost vršioca, već može ukazivati na to da su obaveze iz benčmarkinga ispunjene u većem obimu u odnosu na druge vršiоce.

□ INDEKS 1 Individualni indeks vršilaca, lokalni i nacionalni indeks za javno vodosnabdijevanje

Ključni indikatori koji se koriste za računanje individualnog indeksa za javno vodosnabdijevanje su: kontinuitet isporuke vode stepen usaglašenosti kvaliteta vode sa posebnim propisima, stepen neprihodovane vode, broj kvarova po km vodovodne mreže i stepen pokrivenosti korisnika posebnim mjernim uređajima. Za računanje lokalnog indeksa, osim indikatora koji se koriste za računanje indeksa vršioca, koristi se i indikator stepen pokrivenosti stanovništva uslugom vodosnabdijevanja putem priključaka.

Grafik II.1 Poređenje vrijednosti individualnog indeksa vršilaca i lokalnog indeksa za javno vodosnabdijevanje sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%]

Najveći individualni indeks javnog vodosnabdijevanja za 2024. godinu imao je ViK Podgorica (74,5), dok je najmanji ostvario ViK Ulcinj (8,8). Kada je riječ o lokalnim indeksima, Podgorica je imala najveći (79,5), a Petnjica najmanji (13,3).

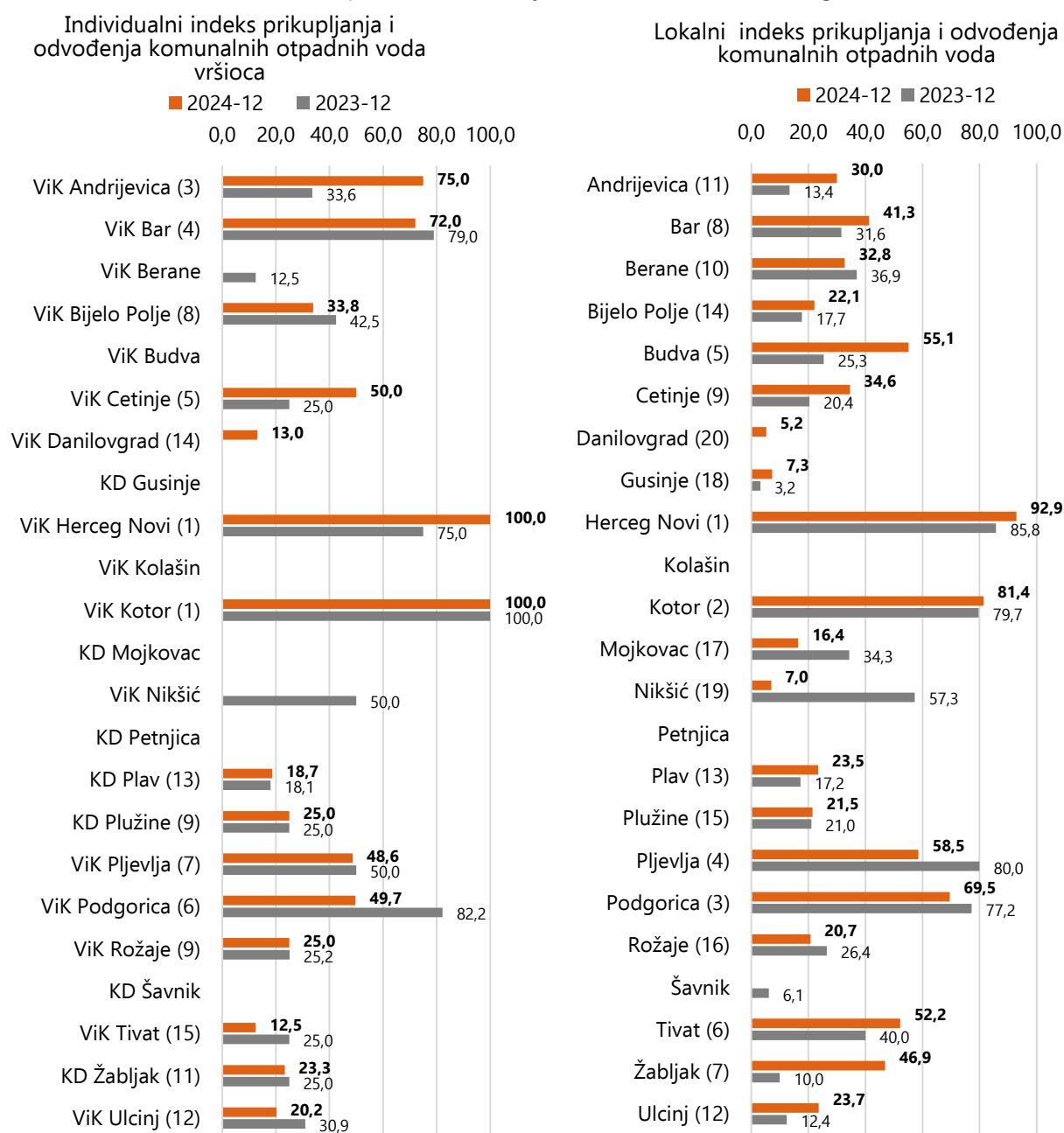
Nacionalni indeks za javno vodosnabdijevanje uzima u obzir lokalne indekse i ponder učešća vršilaca u količinama isporučene vode korisnicima. Za 2024. godinu, nacionalni indeks iznosio je 58,22, što je niže u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosio 63,98.

INDEKS 2 Individualni indeks vršilaca, lokalni i nacionalni indeks za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda

Ključni indikatori koji se koriste za računanje individualnog indeksa za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda su: broj začepljenja po km kanalizacione mreže i stepen pregledane kanalizacione mreže.

Za računanje lokalnog indeksa, osim indikatora koji se koriste za računanje individualnog indeksa vršioca, koriste se i indikatori: stepen pokrivenosti stanovništva uslugom prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda putem priključaka na javni kanalizacioni sistem i stepen komunalne otpadne vode koja se prikuplja radi sekundarnog ili tercijarnog prečišćavanja.

Grafik II.2 Poređenje vrijednosti individualnog indeksa vršilaca i lokalnog indeksa za prihvatanje i odvođenje komunalnih otpadnih voda sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%]

Najbolju vrijednost individualnog indeksa prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda za 2024. godinu ostvarili su ViK Kotor i ViK Herceg Novi (po 100,0), dok je najmanja vrijednost ovog indeksa zabilježena kod ViK Tivat (12,5). Kada su u pitanju lokalni indeksi, najveća vrijednost zabilježena je u Herceg Novom (92,9), dok je najmanja zabilježena u Danilovgradu (5,2).

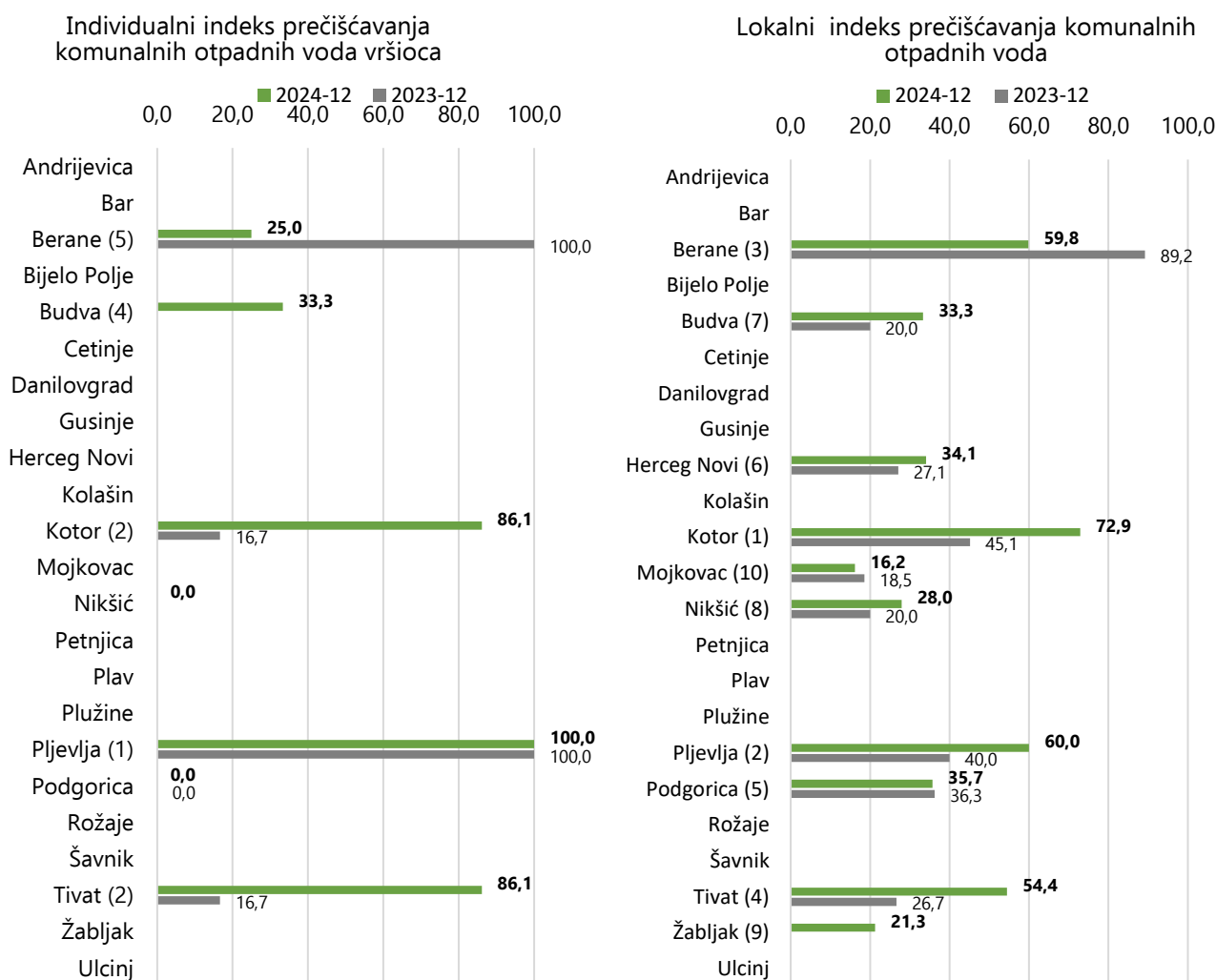
Nacionalni indeks prihvatanja i odvođenja komunalnih otpadnih voda uzima u obzir lokalne indekse i ponder učešća vršilaca u količinama isporučene vode korisnicima. Za 2024. godinu, nacionalni indeks iznosio je 52,05, što predstavlja pad u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosio 54,03.

INDEKS 3 Individualni indeks vršilaca, lokalni i nacionalni indeks za prečišćavanje otpadnih voda

Ključni indikator koji se koristi za računanje individualnog indeksa za prečišćavanje vršilaca je stepen usaglašenosti kvaliteta prečišćene komunalne otpadne vode iz PPOV-a.

Za računanje lokalnog indeksa, osim indikatora koji se koristi za računanje individualnog indeksa vršilaca, koriste se i indikator stepen sekundarnog prečišćavanja komunalnih otpadnih voda i stepen pokrivenosti uslugom prečišćavanja komunalnih otpadnih voda.

Grafik II.3 Poređenje vrijednosti individualnog indeksa vršilaca i lokalnog indeksa za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%]

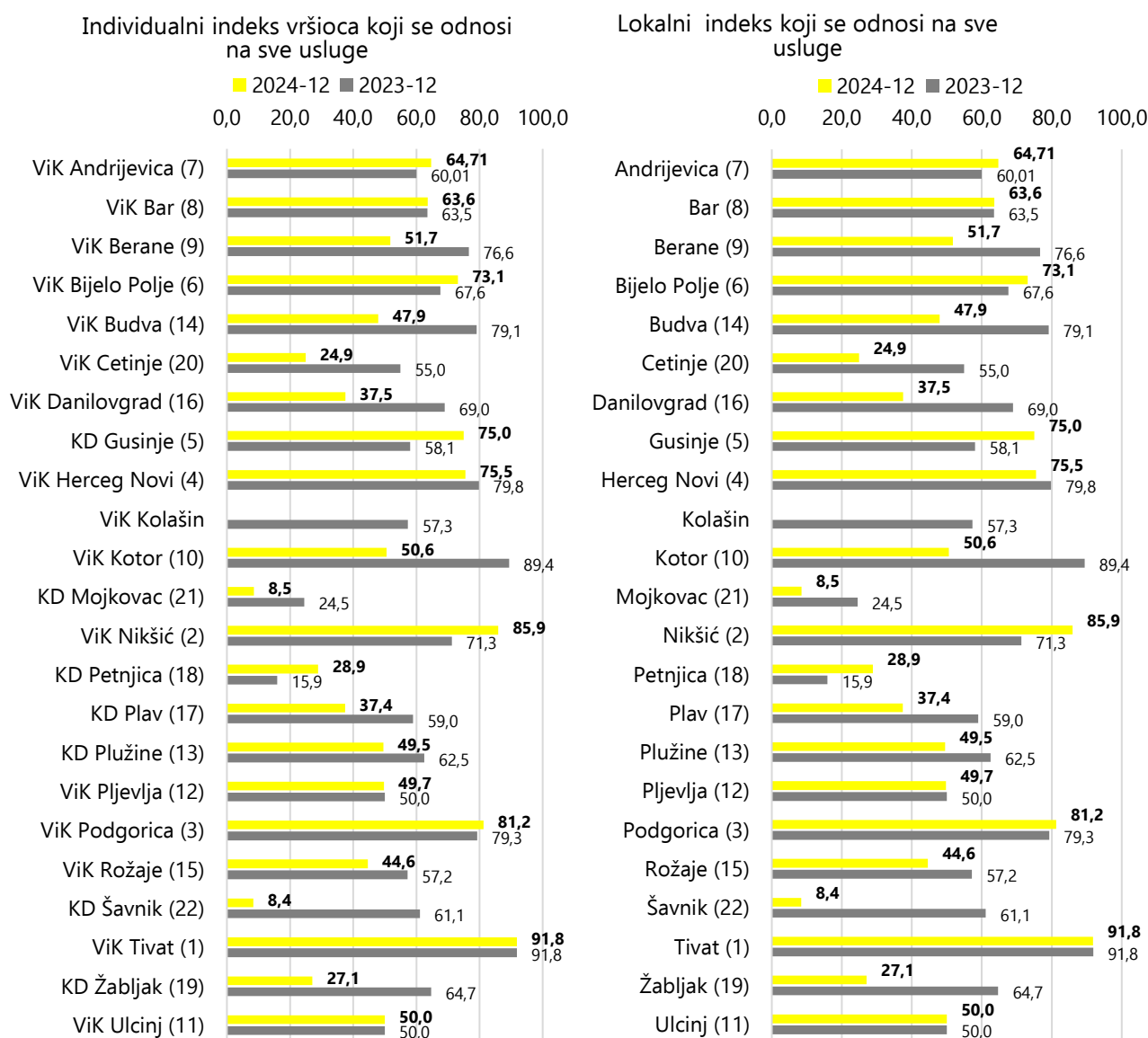
Najveći individualni indeks prečišćavanja komunalnih otpadnih voda za 2024. godinu zabilježen je u Pljevljima (ViK Pljevlja) i iznosio je 100,0, dok je najmanji bio u Beranama (ViK Berane) i iznosio je 25,0. Najveći lokalni indeks za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda bio je u Kotoru (72,9), dok je najmanji, kao i u 2023. godini, zabilježen u Mojkovcu (16,2).

Nacionalni indeks prečišćavanja komunalnih otpadnih voda za 2024. godinu, koji uzima u obzir lokalne indekse i ponder učešća vršilaca u količinama isporučene vode korisnicima, iznosio je 29,25, dok je za 2023. godinu bio 25,34.

❑ INDEKS 4 Individualni indeks vršilaca, lokalni i nacionalni indeks za sve usluge

Ključni indikatori koji se koriste za računanje individualnog i lokalnog indeksa vršioca za sve usluge su: stopa naplate, ukupan broj zaposlenih na 1.000 korisnika, stepen pokrivenosti operativnih rashoda (bez amortizacije) operativnim prihodima i broj prigovora na 1.000 korisnika.

Grafik II.4 Poređenje vrijednosti individualnog indeksa vršilaca i lokalnog indeksa za sve usluge sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%]

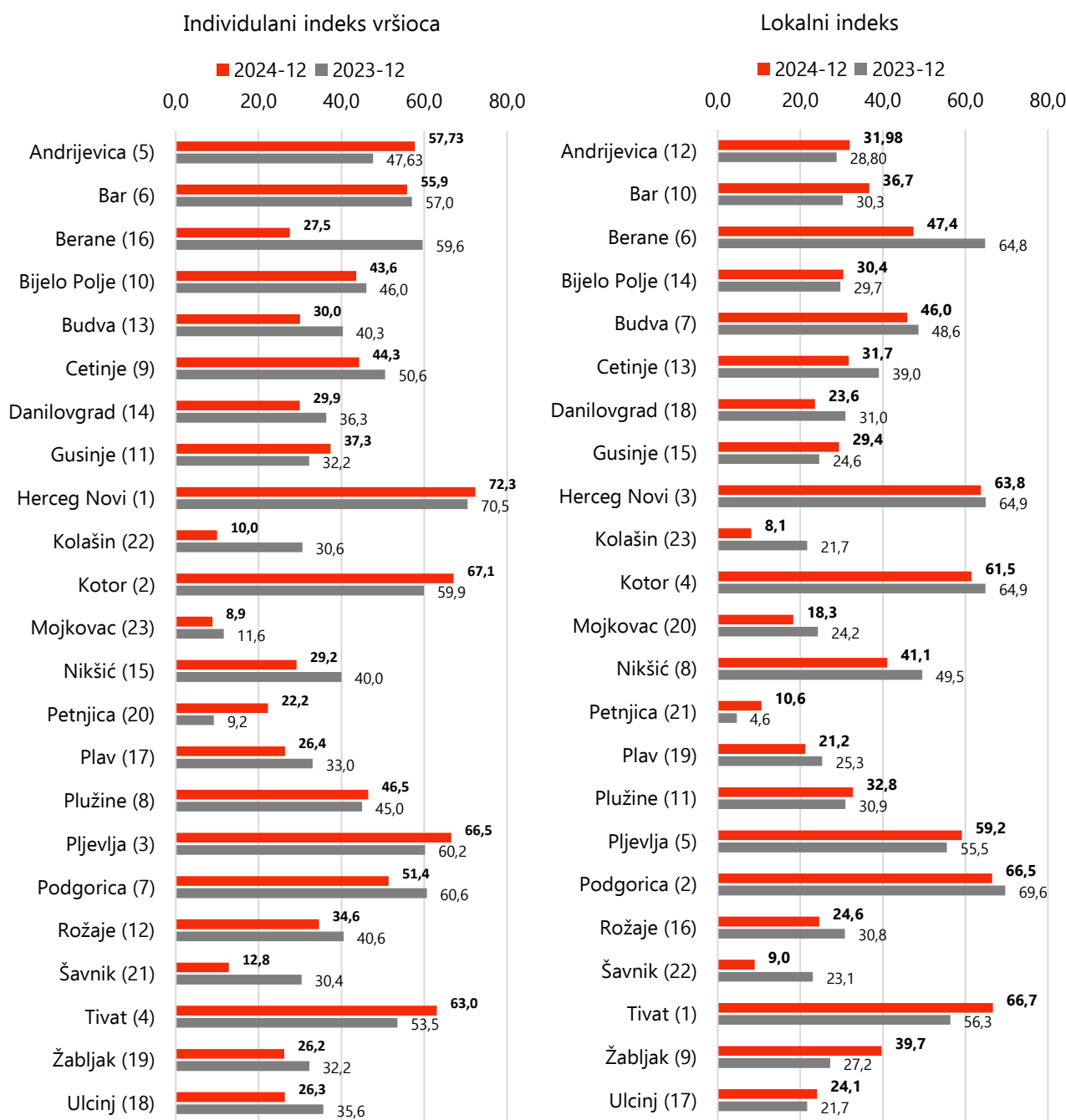

Najveći individualni i lokalni indeks za 2024. godinu zabilježen je kod ViK Tivat i iznosio je 91,8, dok je najmanji bio kod KD Šavnik i iznosio je 8,4. Nacionalni indeks za sve usluge, koji uzima u obzir lokalne indekse i ponder učešća vršilaca u količinama isporučene vode korisnicima, za 2024. godinu iznosi 68,74, dok je za 2023. godinu bio 74,20.

INDEKS 5 Ukupni individualni, lokalni i nacionalni indeks

Ukupni individualni indeks vršioca izračunava se zajedno za sve usluge koje vršilac pruža korisnicima.

Grafik II.5 Poređenje vrijednosti ukupnog individualnog indeksa vršilaca i lokalnog indeksa sa vrijednostima za 2024. i 2023. godinu [%]

Najveći individualni indeks vršioca zabilježen je kod ViK Herceg Novi i iznosio je 72,3, dok je najmanji bio kod KD Mojkovac i iznosio je 8,9.

Ukupni lokalni indeks, koji se računa zbirno za sve usluge, bio je najveći u Tivtu (66,7), a najmanji u Kolašinu (8,1).

Nacionalni indeks za sve usluge, izračunat zbirno na osnovu lokalnih indeksa, iznosio je 51,92 za 2024. godinu, što predstavlja pad u odnosu na 2023. godinu, kada je iznosio 54,39.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Pravilima su definisani ključni indikatori koji se koriste pri obračunu indeksa i predstavljaju ocjenu efikasnosti vršilaca u obavljanju regulisanih komunalnih djelatnosti. Izračunavanje indikatora zasniva se na podacima koje Agenciji dostavljaju sami vršioci. Agencija kontinuirano ukazuje na problem dostavljanja nepotpunih i nepouzdatih podataka, jer kvalitet ovog izvještaja prvenstveno zavisi od kvaliteta ulaznih podataka. Kada su podaci nepotpuni ili nepouzdati, onemogućena je objektivna procjena efikasnosti poslovanja vršilaca, jer se performanse vršilaca mogu adekvatno porediti samo ako se zasnivaju na podacima istog kvaliteta.

U ovom izvještaju Agencija ističe potrebu za unaprjeđenjem sistema za evidentiranje podataka i obezbjeđivanje odgovarajuće opreme za mjerenje i prikupljanje informacija. Važno je naglasiti da podaci o poslovanju koji se dostavljaju Agenciji u okviru benčmarkinga ne predstavljaju podatke posebno kreirane za potrebe Agencije, niti to predstavlja nove zadatke ili dodatne obaveze za vršioca. Ti podaci predstavljaju osnovne informacije koje proizilaze iz redovnog poslovanja vršilaca i koji su neophodni za svakodnevno poslovanje, analizu poslovanja i planiranje budućeg razvoja.

Benčmarking se, u skladu sa Pravilima, sprovodi od 2018. godine. Ipak, pojedini vršioci još uvijek ne razumiju u potpunosti svrhu i koristi benčmarkinga, što ograničava njihovu posvećenost prikupljanju i dostavljanju podataka o poslovanju. Takvim pristupom negativno se utiče na uspješnost cijelog procesa, a površan odnos prema ovim aktivnostima odražava neprofesionalnost i neodgovornost prema zakonskim obavezama.

Nakon analize podataka o poslovanju vršilaca, indikatora i indeksa izvedeni su zaključci o stanju poslovanja vršilaca. Zbog ograničene pouzdanosti i nepotpunosti dostavljenih podataka, ovi zaključci treba da se tumače s određenom rezervom, dok su u nastavku prikazani uočeni problemi, postignuti rezultati i preporuke za unaprjeđenje.

Pokrivenost stanovništva osnovnim komunalnim uslugama, javnim vodosnabdijevanjem, kanalizacijom i prečišćavanjem otpadnih voda predstavlja važan statistički pokazatelj koji se koristi za ocjenu stepena infrastrukturnog razvoja, kvaliteta života, ali i usklađenosti sa međunarodnim standardima i ciljevima održivog razvoja. Pristup bezbjednoj vodi i adekvatnoj sanitaciji prepoznat je kao jedno od osnovnih ljudskih prava i ključno je za zaštitu javnog zdravlja, očuvanje životne sredine i ukupni društveno-ekonomski napredak. Prema najnovijim podacima, koji se zasnivaju na rezultatima popisa stanovništva iz 2023. godine, pokrivenost uslugom javnog vodosnabdijevanja iznosila je 85,92%, pokrivenost kanalizacionom mrežom 54,17%, dok se kod 40,52% stanovnika otpadne vode prečišćavaju prije ispuštanja u recipijent. Ovi podaci, koji su u prethodnim godinama procjenjivani, a sada utemeljeni na pouzdanoj statističkoj osnovi, pružaju jasniju sliku o stanju komunalne infrastrukture i ukazuju na izraženu neravnotežu u razvijenosti sistema za snabdijevanje vodom u odnosu na sisteme za odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda.

Na osnovu analize sračunatih indikatora može se zaključiti da tehnički indikatori efikasnosti sistema, iako korisni za praćenje stanja, nijesu u potpunosti pouzdani zbog nedostatka konzistentnih i metodološki ujednačenih podataka. Na primjer, visoka vrijednost indikatora kontinuiteta isporuke

vode u 2024. godini (99,96%) može na prvi pogled ukazivati na stabilnost sistema, ali ovaj rezultat se zasniva na podacima dostavljenim od strane samo osam vršilaca i nije potkrijepljen objektivnim dokazima.

Stepen neprihodovane vode jedan je od ključnih indikatora efikasnosti upravljanja vodovodnim sistemima. Ipak, pouzdanost ovog pokazatelja je i dalje ograničena, prvenstveno zbog nedostatka preciznih podataka o količinama zahvaćene i isporučene vode, koji se u velikoj mjeri zasnivaju na procjenama, a ne na stvarnim mjerenjima. Prema podacima dostavljenim za 2024. godinu, stepen neprihodovane vode iznosio je 66,93%. Iako se ovaj podatak ne može u potpunosti smatrati vjerodostojnim, on ipak ukazuje na to da neprihodovana voda predstavlja jedan od najvećih izazova u sektoru. S obzirom na to da gubici vode imaju višestruke posljedice, njihovo sistemsko praćenje i smanjivanje mora predstavljati prioritet u unaprjeđenju održivosti i efikasnosti sektora. U tom kontekstu, važno je naglasiti da obaveze u vezi sa smanjenjem gubitaka proizilaze i iz evropskog zakonodavstva. U skladu sa Direktivom (EU) 2020/2184 o kvalitetu vode namijenjene za ljudsku upotrebu, države članice su obavezne da sprovedu procjenu nivoa gubitaka vode korišćenjem ILI metodologije ili druge odgovarajuće metode. Rezultati nacionalnih procjena dostavljaju se Evropskoj komisiji, pa će na osnovu tih procjena do 2028. godine biti utvrđen referentni prag gubitaka vode. Ukoliko stepen gubitaka u nekoj zemlji premašuje utvrđeni prag, država članica će biti u obavezi da izradi i sprovede akcioni plan za njegovo smanjenje. U skladu s tim, svi vršioci u Crnoj Gori bi trebalo hitno da preduzmu mjere za unaprjeđenje sistema mjerenja i uspostavljanje standardizovanih metodologija za procjenu nivoa gubitaka vode, uključujući ugradnju mjerača protoka na vodoizvorima i drugim ključnim tačkama sistema, kako bi se omogućilo pouzdano praćenje gubitaka vode i ispunjavanje budućih zahtjeva na nacionalnom i evropskom nivou.

Kvalitet vode za piće ostaje jedan od pouzdanijih indikatora, zahvaljujući jasno propisanim zakonskim obavezama koje vršioci redovno ispunjavaju analizom i evidentiranjem rezultata. U 2024. godini, stepen usklađenosti kvaliteta vode sa zakonskim normama iznosio je 94,01%, što je u skladu sa višegodišnjim prosjekom ovog indikatora. Ipak, pojedini vršioci i dalje značajno odstupaju od ovog prosjeka. Posebno se izdvajaju KD Mojkovac i ViK Ulcinj, gdje se već duži niz godina bilježe loši rezultati, bez vidljivog napretka u poboljšanju kvaliteta vode.

Za pouzdano praćenje indikatora koji se odnose na funkcionisanje i održavanje vodovodne i kanalizacione mreže, ključno je raspolaganje preciznim i ažurnim podacima o ukupnoj dužini mreže. Međutim, u praksi su i dalje prisutna značajna ograničenja u tom pogledu, prvenstveno zbog nedovoljne primjene GIS sistema i nepotpunog unosa mreža u digitalne baze podataka. Posebno su izraženi nedostaci u pogledu kanalizacione mreže, gdje je primjena digitalnih alata još u manjoj mjeri zastupljena. Odsustvo kompletnih i sistematizovanih podataka otežava izračunavanje i tumačenje važnih tehničkih indikatora, kao što su broj kvarova i začepjenja, stepen redovnog nadzora i održavanja. Dodatni izazov predstavlja činjenica da se informacije o sprovedenim aktivnostima održavanja najčešće vode u internim dokumentima, bez oslonca na specijalizovane softverske alate, što smanjuje tačnost, dostupnost i analitičku vrijednost podataka. Sve ovo ukazuje na potrebu za

unaprjeđenjem digitalne evidencije i upravljanja infrastrukturom kroz uvođenje savremenih softverskih rješenja i potpunu integraciju podataka o infrastrukturi u GIS sisteme.

Efikasno upravljanje komunalnim otpadnim vodama predstavlja jednu od ključnih obaveza definisanih Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama, a indikatori koji se odnose na prečišćavanje otpadnih voda imaju poseban značaj u praćenju njegove primjene. Ipak, ni u 2024. godini svi vršioci nijesu dostavili potpune podatke koji se odnose na prečišćavanje otpadnih voda, što otežava procjenu napretka i usklađenosti sa zakonskim zahtjevima. Dostupni podaci pokazuju da, iako je stepen sekundarnog prečišćavanja na zadovoljavajućem nivou (81,77%), kvalitet tretirane vode ostaje problematičan, sa usaglašenošću sa zahtijevanim parametrima od svega 37,10%. To ukazuje na tehnička ograničenja postojećih postrojenja i neefikasno upravljanje tretmanom otpadnih voda. Poseban izazov predstavljaju veći sistemi, poput onog u Podgorici, gdje nizak učinak ima značajan uticaj na ukupne rezultate sektora. U tim slučajevima izgradnja i modernizacija postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, kao i uvođenje savremenih tehnologija, bi morali biti prioritet. S obzirom na obaveze koje proizlaze iz Direktive (EU) 2024/3019 o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda, neophodno je unaprijediti tehničke kapacitete, uspostaviti sistematsko praćenje performansi i planirati investiranje, kako bi se ispunili zakonski standardi i zaštilili vodni resursi.

Finansijski i organizacioni pokazatelji, poput stope naplate, broja zaposlenih i stepena pokrivenosti operativnih rashoda prihodima, predstavljaju važne indikatore efikasnosti rada vršilaca. U 2024. godini prosječna stopa naplate na nivou Crne Gore iznosila je 97,63%, što ukazuje na relativno visok nivo finansijske efikasnosti. Međutim, analiza ovog indikatora je i dalje otežana zbog činjenice da pojedini vršioci ne razdvajaju naplatu za regulisane komunalne djelatnosti od ostalih, neregulisanih djelatnosti, čime se narušava prikazivanje efikasnosti naplate u osnovnoj djelatnosti. Indikator broja zaposlenih na 1.000 korisnika u 2024. godini iznosio je 7,42, što je blago smanjenje u odnosu na prethodnu godinu. Ipak, visoke vrijednosti ovog pokazatelja i dalje su prisutne kod vršilaca sa manjim brojem korisnika, posebno u manje razvijenim sredinama, što nepovoljno utiče na troškove poslovanja i cijenu usluga. Zbog toga je neophodno sprovesti racionalizaciju zaposlenih, optimizujući broj radnih mjesta u skladu sa stvarnim potrebama. Takođe, profesionalizacija kadrova i unaprjeđenje organizacije rada kroz jasno definisane uloge i odgovornosti mogu značajno poboljšati efikasnost vršilaca. Kada je riječ o održivosti poslovanja, stepen pokrivenosti operativnih rashoda (bez amortizacije) operativnim prihodima u 2024. godini iznosio je 112,59%. Iako ova vrijednost generalno ukazuje na pozitivan trend, zabilježen je blagi pad u odnosu na prethodnu godinu, kao i smanjenje broja vršilaca koji ostvaruju potpunu pokrivenost operativnih troškova operativnim prihodima. Ovakvi pokazatelji upućuju na potrebu za dodatnim mjerama koje će doprinijeti boljoj fiskalnoj održivosti i racionalizaciji troškova, posebno kod vršilaca sa nižom efikasnošću u naplati i viškom zaposlenih.

Na kraju ovog izvještaja izdvojene su preporuke za vršioci u cilju postizanja svrsishodnog benčmarkinga. Prije svega, vršioci treba da prepoznaju da benčmarking nije samo administrativna obaveza, već alat za praćenje poslovanja, identifikaciju slabosti i planiranje razvoja. Primjena benčmarkinga ne zahtijeva velika finansijska ulaganja, dok su dugoročne koristi koje pruža izuzetno

značajne. Kvalitetni i pouzdani podaci, kao i dosljedno poštovanje zakonskih obaveza, ključni su za uspješnu primjenu benčmarkinga, kako bi u budućnosti mogao postati funkcionalan regulatorni mehanizam.

Prvi i osnovni korak koji vršioci moraju da preduzmu je potpuno poštovanje zakonskih obaveza. Kako je to u ovom izvještaju više puta navedeno, uočeno je da postoji niz zakonskih obaveza koje se ne primjenjuju dosljedno, a čije bi pravilno ispunjavanje značajno doprinijelo kvalitetu i funkcionalnosti benčmarkinga. Među najvažnijim zakonskim obavezama koje bi vršioci morali da sprovedu, a koje bi se reflektovale na kvalitet benčmarkinga, su:

- vođenje posebnog knjigovodstva za svaku komunalnu djelatnost ako vršioci obavljaju više djelatnosti – član 20 stav 5 Zakona o komunalnim djelatnostima;
- vođenje posebnog knjigovodstva za dopunske poslove koji se odnose na komunalne djelatnosti – član 20 stav 6 Zakona o komunalnim djelatnostima;
- postavljanje uređaja i stalno registrovanje količina zahvaćene vode – član 51 stav 2 Zakona o vodama;
- postavljanje uređaja za mjerenje i mjerenje količina otpadnih voda ispuštenih u prijemnik – član 84 stav 1 Zakona o vodama;
- vođenje evidencija o količinama i kvalitetu komunalnih otpadnih voda – član 16 stav 1 Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama;
- vođenje evidencija o prigovorima korisnika – član 25 stav 6 Zakona o zaštiti potrošača („Službeni list CG”, br. 2/14, 43/15, 70/17, 67/19 i 146/21);
- vođenje evidencija o održavanju i ovjeravanju vodomjera – član 15 tačka 4 Zakona o metrologiji („Službeni list CG”, broj 79/08);
- vođenje evidencija o prekidima i poremećajima u pružanju usluga javnog vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama – član 10 stav 1 Pravila o minimumu kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti;
- vođenje evidencija o čišćenju, ispiranju i pregledu javnog kanizacionog sistema i ispiranju javnog vodovodnog sistema – član 14 stav 7 Pravila o minimumu kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti;
- korišćenje GIS sistema u obavljanju regulisanih komunalnih djelatnosti – član 17 stav 1 Pravila o minimumu kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti;
- vođenje evidencija o vodomjerima – član 25 Pravila o minimumu kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti;
- uspostavljanje i održavanje registra korisnika – član 40 stav 1 Pravila o minimumu kvaliteta i obima poslova za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti.

Kako je očigledno da vršioci ne poštuju sve zakonske obaveze, na što Agencija kontinuirano ukazuje, a što negativno utiče na sprovođenje benčmarkinga i drugih ključnih procesa, neophodno je da

nadležni organi za upravni nadzor i inspekcijski organi aktivno sprovode kontrolu nad radom vršilaca, kako bi se osigurala zakonitost njihovog poslovanja.

Posebnu pažnju vršioci treba da posvete sistematskoj evidenciji i kvalitetu podataka, koji moraju biti potpuni i pouzdani. Uvođenje internih kontrola i standardizovanih procedura za prikupljanje i verifikaciju podataka omogućava pouzdane indikatore koji čine čvrst temelj za sprovođenje benčmarkinga.

Digitalizacija i primjena savremenih tehnoloških i softverskih rješenja, uključujući GIS i sisteme za mjerenje, kao i povezivanje komercijalnih, tehničkih i finansijskih podataka, omogućava efikasnu obradu informacija i jednostavan pristup ključnim podacima, čime se stvara osnova za primjenu savremenih metoda upravljanja.

Primjenom navedenih preporuka, uključujući poštovanje zakonskih obaveza, poboljšanje kvaliteta podataka i korišćenje savremenih tehnoloških rješenja, vršioci bi omogućili uspostavljanje funkcionalnog i korisnog benčmarkinga, čime bi se jasno pokazala njegova svrha i praktična vrijednost u regulatornim procesima i unaprjeđenju stanja u sektoru.

Broj: 25/3800-3

Podgorica, 31. oktobra 2025. godine

**Predsjednik Odbora,
Dr Veljko Vasiljević, s.r.**

